

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 22.6.2022
COM(2022) 304 final

2022/0195 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

luonnon ennallistamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

{SEC(2022) 256 final} - {SWD(2022) 167 final} - {SWD(2022) 168 final}

PERUSTELUT

EHDOTUKSEN TAUSTA

Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

EU:n ja kansainvälisistä toimista huolimatta luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen ja ekosysteemien rappeutuminen jatkuvat hälyttävällä vauhdilla, mikä vahingoittaa ihmisiä, taloutta ja ilmastoa. Tätä on dokumentoitu laajasti, erityisesti hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin (IPCC)¹ ja biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja käsittelevän hallitustenvälisen tiede- ja politiikkafoorumin raporteissa², Aichin tavoitteiden edistymistä koskevassa raportissa³ ja luonnon monimuotoisuuden taloudellisia näkökohtia käsittelevässä raportissa ”The Dasgupta Review”⁴. Terveet ekosysteemit tarjoavat elintarvikkeita ja elintarviketurvaa, puhdasta vettä, hiilinielua sekä suojaa ilmastomuutoksen aiheuttamilta luonnonkatastrofeilta. Ne ovat elintärkeitä pitkän aikavälin selviytymisellemme, hyvinvoinnillemme, vauraudellemme ja turvallisuudellemme, sillä ne ovat Euroopan häiriönsietokyvyn perusta.

Ekosysteemien ennallistaminen yhdessä luonnonvaraisten eläinten ja kasvien kaupan ja kulutuksen vähentämiseen tähtäävien toimien kanssa auttaa myös ehkäisemään ja parantamaan kykyä sietää mahdollisia tulevia tartuntatauteja, joilla on zoonootista potentiaalia, ja siten pienentämään taudinpurkausten ja pandemioiden riskejä sekä tukemaan EU:n ja maailmanlaajuisia pyrkimyksiä soveltaa ”yhteinen terveys” -lähestymistapaa, jossa tunnustetaan ihmisten terveyden, eläinten terveyden ja terveen selviytymiskykyisen luonnon välinen luontainen yhteys.

IPCC:n vuoden 2022 raportissa korostettiin erityisesti, että maailmalla ja Euroopalla ei ole enää kauaa aikaa turvata elinvoimainen tulevaisuus, sillä äärimmäisten sää- ja ilmastoiilmiöiden nousu on johtanut peruuttamattomiin vaikutuksiin, kun luonnollisten ja inhimillisten järjestelmien sopeutumiskyky on ylittynyt. Tarvitaan kiireellisiä toimia rappeutuneiden ekosysteemien, erityisesti kosteikkojen ja jokien, metsien ja maatalouden ekosysteemien, ennallistamiseksi, jotta voidaan lieventää ilmastomuutoksen vaikutuksia.

Geopoliittinen kehitys on entisestään korostanut tarvetta turvata elintarvikejärjestelmien häiriönsietokyky. Hyödykkeiden hintojen nousu ja huoli maailmanlaajuisesta elintarviketurvasta edellyttävät, että puututaan haavoittuvuuksiin, kuten tuontiriippuvuuteen, sekä tarpeeseen nopeuttaa siirtymistä kestäviin ja häiriönsietokykyisiin elintarvikejärjestelmiin⁵. On näyttöä siitä, että maatalouden ekosysteemien ennallistamisella on myönteisiä vaikutuksia elintarvikkeisiin liittyvään tuottavuuteen pitkällä aikavälillä ja että luonnon ennallistaminen toimii vakuutuksena, jolla varmistetaan EU:n pitkän aikavälin kestävyys ja häiriönsietokyky.

¹ Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC): Special report on the impacts of global warming of 1.5°C, available at <https://www.ipcc.ch/sr15/>, and the IPCC Sixth Assessment Report, [Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability | Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability \(ipcc.ch\)](https://www.ipcc.ch/2022/08/01/2022-08-01-climate-change-2022-impacts-adaptation-and-vulnerability/)

² Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services: 2019 global assessment report on biodiversity and ecosystem services, available at <https://doi.org/10.5281/zenodo.5657041>.

³ Convention on Biological Diversity, osoitteessa <https://www.cbd.int/convention/text/>.

⁴ Professor Sir Partha Dasgupta, Final report of the independent review on The Economics of Biodiversity, 2 February 2021, osoitteessa <https://www.gov.uk/government/publications/final-report-the-economics-of-biodiversity-the-dasgupta-review>.

⁵ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle elintarviketurvan varmistamisesta ja elintarvikejärjestelmien häiriönsietokyvyn vahvistamisesta (COM (2022) 133 final).

Euroopan tulevaisuuskonferenssin loppuraportissa, joka julkaistiin 9 päivänä toukokuuta 2022⁶, kansalaiset pyysivät maataloutta, elintarviketuotantoa, luonnon monimuotoisuutta ja ekosysteemejä sekä pilaantumista koskevista ehdotuksistaan erityisesti ”luomaan, ennallistamaan, hoitamaan paremmin ja laajentamaan suojelualueita luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi”, ”suojelemaan hyönteisiä, erityisesti kotoperäisiä hyönteisiä ja pölyttäviä hyönteisiä, muun muassa torjumalla haitallisia vieraslajeja ja tehostamalla voimassa olevan sääntelyn täytäntöönpanoa” sekä ”asettamaan kaikissa EU:n jäsenvaltioissa sitovat kansalliset tavoitteet kotoperäisten puiden ja paikallisen kasviston uudelleenistuttamiselle ottaen huomioon erilaiset kansalliset tilanteet ja erityispiirteet”.

Tiedotusta, tietoisuutta, vuoropuhelua ja elämäntapaa koskevista ehdotuksista kansalaiset pyysivät erityisesti ”sisällyttämään elintarviketuotannon ja luonnon monimuotoisuuden suojelun osaksi koulutusta, mukaan lukien jalostamattomien elintarvikkeiden etu jalostettuihin elintarvikkeisiin nähden, ja edistämään koulupuutarhoja, tukemaan kaupunkien puutarhahankkeita ja vertikaalista viljelyä” ja harkitsemaan ”luonnon monimuotoisuuden muuttamista pakolliseksi oppiaineeksi kouluissa ja lisäämään tietoisuutta luonnon monimuotoisuudesta käyttämällä mediakampanjoita ja kannustamalla ”kilpailuihin” kaikkialla EU:ssa”⁷. Sen vuoksi tarvitaan päättäväisempiä toimia EU:n ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteiden saavuttamiseksi vuoteen 2030 ja 2050 mennessä sekä elintarvikejärjestelmien häiriönsietokyvyn varmistamiseksi.

Sen vuoksi tarvitaan päättäväisempiä toimia, jotta voidaan saavuttaa EU:n ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteet vuosille 2030 ja 2050 ja varmistaa elintarvikejärjestelmien häiriönsietokyky. Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa⁸ sitoudutaan suojelemaan ja ennallistamaan luontoa. Siinä todetaan, että komissio määrittää toimenpiteitä, myös oikeudellisia, joilla autetaan jäsenvaltioita parantamaan ja ennallistamaan vahingoittuneita ja runsaasti hiiltä sitovia ekosysteemejä hyvään ekologiseen tilaan. Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa todetaan myös, että kaikkien EU:n toimien ja politiikkojen olisi yhdessä autettava EU:ta menestyksekkäässä ja oikeudenmukaisessa siirtymisessä kohti kestäväää tulevaisuutta.

Vuoteen 2030⁹ ulottuvassa EU:n biodiversiteettistrategiassa asetettiin tavoitteet luonnon suojelemiseksi EU:ssa. Siinä korostettiin kuitenkin, että suojelu ei yksistään riitä: luontokadon kääntämiseksi tarvitaan lisätoimia, jotta luonto saadaan jälleen terveeksi kaikkialla EU:ssa, sekä suojelualueilla että sen ulkopuolella. Sen vuoksi komissio sitoutui ehdottamaan oikeudellisesti sitovia tavoitteita rappeutuneiden EU:n ekosysteemien ennallistamiseksi. Tämä koskee erityisesti ekosysteemejä, joilla on parhaat mahdollisuudet poistaa ja varastoida hiiltä sekä ehkäistä ja vähentää luonnonkatastrofien vaikutuksia.

EU ei ole tähän mennessä onnistunut pysäyttämään luonnon monimuotoisuuden köyhtymistä. Vuoteen 2020 ulottuvan EU:n biodiversiteettistrategian¹⁰ yhteydessä laadittu tuore tutkimus¹¹

⁶ Euroopan tulevaisuuskonferenssi järjestettiin huhtikuun 2021 ja toukokuun 2022 välillä. Kyseessä oli ainutlaatuinen, kansalaisjohtoinen keskusteludemokratia yleiseurooppalaisella tasolla, ja siihen osallistui tuhansia Euroopan kansalaisia sekä poliittisia toimijoita, työmarkkinaosapuolia, kansalaisyhteiskunnan edustajia ja keskeisiä sidosryhmiä.

⁷ Euroopan tulevaisuuskonferenssi – raportti konferenssin lopullisista tuloksista, toukokuu 2022, ehdotus 2, s. 44, ja ehdotus 6, s. 48.

⁸ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Euroopan vihreän kehityksen ohjelma (COM/2019/640 final).

⁹ https://ec.europa.eu/environment/strategy/biodiversity-strategy-2030_en#the-business-case-for-biodiversity.

¹⁰ Trinomics B.V. (2021) Support to the evaluation of the EU Biodiversity Strategy to 2020, and follow-up: Final study report (Publications Office of the EU, 2022). Tiivistelmä keskeisistä päätelmistä sisältyy liitteessä IX

osoittaa, että EU ei voinut pysäyttää luonnon monimuotoisuuden köyhtymistä vuosina 2011–2020. Strategialla ei saavutettu vapaaehtoista tavoitetta ennallistaa vähintään 15 prosenttia rappeutuneista ekosysteemeistä vuoteen 2020 mennessä (biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen mukaisen Aichin tavoitteen 15 mukaisesti¹²). Luonnon monimuotoisuutta ja ekosysteemejä koskevat näkymät ovat synkät ja osoittavat, että nykyinen lähestymistapa ei toimi.

Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat myös vaatineet tehostamaan toimia ekosysteemien ennallistamiseksi, kuten joulukuussa 2019 annetuissa neuvoston päätelmissä¹³ ja Euroopan parlamentin tammikuussa 2020¹⁴ antamassa päätöslauselmassa todetaan. Parlamentin päätöslauselmassa komissiota kehoitettiin ”luopumaan vapaaehtoisista sitoumuksista ja ehdottamaan kunnianhimoista ja osallistavaa strategiaa, jossa asetetaan oikeudellisesti sitovat (ja siten täytännönpanokelpoiset) tavoitteet EU:lle ja sen jäsenvaltioille”. Euroopan parlamentti suhtautui 9. kesäkuuta 2021¹⁵ antamassaan päätöslauselmassa erittäin myönteisesti komission sitoumukseen laatia lainsäädäntöehdotus luonnon ennallistamisesta, myös sitovista ennallistamistavoitteista.

Ekosysteemien ennallistaminen on tärkeällä sijalla myös kansainvälisellä asialistalla. Biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen perustuvassa vuoden 2050 visiossa¹⁶, aavikoitumisen estämistä koskevaan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksessa¹⁷, kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmassa (kestävän kehityksen tavoitteet)¹⁸ ja YK:n ennallistamisen vuosikymmenessä¹⁹ kehoitetaan kaikissa suojelemaan ja ennallistamaan ekosysteemejä. Ennallistaminen on myös välttämätöntä, jotta EU voi täyttää ilmastomuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen ja Pariisin sopimuksen²⁰ mukaiset sitoumuksensa. Ekosysteemit, kuten turvesuot, kosteikot,

esitettyyn vaikutustenarviointiin. Komission kertomus vuoteen 2020 ulottuvan EU:n biodiversiteettistrategian arvioinnista, jonka on määrä valmistua huhtikuussa 2022.

¹¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle ”Luonnonpääoma elämämme turvaajana: luonnon monimuotoisuutta koskeva EU:n strategia vuoteen 2020” (COM/2011/244 final).

¹² *Biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen strategiseen suunnitelmaan 2011–2020 sisältyi 20 ”Aichin biodiversiteettitavoitetta”. Aichin tavoitteen 15 mukaan vuoteen 2020 mennessä ekosysteemien palautuvuutta sekä biodiversiteetin merkitystä hiilivarannoille on vahvistettu suojelun ja ennallistamisen keinoin. Vähintään 15 prosenttia heikentyneistä ekosysteemeistä ennallistetaan, ja siten voidaan lieventää ilmastomuutosta ja edistää siihen sopeutumista sekä taistella aavikoitumista vastaan* (<https://www.cbd.int/sp/targets/rationale/target-15>)

¹³ ”Vuoden 2020 jälkeisen maailmanlaajuisen biodiversiteettikehityksen valmistelu – Biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus (biodiversiteettisopimus)” – Neuvoston päätelmät (15272/19), 19. joulukuuta 2019.

¹⁴ Euroopan parlamentin 16 päivänä tammikuuta 2020 antama päätöslauselma biodiversiteettisopimuksen sopimuspuolten konferenssin 15. kokouksesta (COP15), (2019/2824(RSP)).

¹⁵ Euroopan parlamentin 9. kesäkuuta 2021 antama päätöslauselma vuoteen 2030 ulottuvasta EU:n biodiversiteettistrategiasta: Luonto takaisin osaksi elämäämme (2020/2273(INI))

¹⁶ First draft of the Post-2020 Global Biodiversity Framework, osoitteessa <https://www.cbd.int/doc/c/914a/eca3/24ad42235033f031badf61b1/wg2020-03-03-en.pdf>.

¹⁷ Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimus aavikoitumisen estämiseksi vakavasta kuivuudesta ja/tai aavikoitumisesta kärsivissä maissa, erityisesti Afrikassa, osoitteessa https://www.unccd.int/sites/default/files/relevant-links/2017-01/UNCCD_Convention_ENG_0.pdf.

¹⁸ Yhdistyneet kansakunnat: Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen 25. syyskuuta 2015 antama päätöslauselma ”Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development”, osoitteessa https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E.

¹⁹ Yleiskokouksen 1. maaliskuuta 2019 hyväksymä päätöslauselma ”United Nations Decade on Ecosystem Restoration (2021–2030)”, osoitteessa <https://www.decadeonrestoration.org/about-un-decade>.

²⁰ Pariisin sopimus, osoitteessa https://unfccc.int/sites/default/files/english_paris_agreement.pdf.

valtamereet ja metsät voivat – jos ne ovat hyvässä kunnossa – poistaa ja varastoida suuria määriä hiilidioksidia ja auttaa myös merkittävästi vähentämään ilmastonmuutoksen vaikutuksia.

Luonnon ennallistamista koskevassa asetusehdotuksessa asetetaan yleinen tavoite: edistää luonnon monimuotoisuuden ja häiriönsietokyvyn jatkuvaa, pitkäaikaista ja kestävä elpymistä EU:n maa- ja merialueilla ennallistamalla ekosysteemejä ja edistämällä ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevien unionin tavoitteiden saavuttamista ja sen kansainvälisten sitoumusten täyttämistä.

Tämän tavoitteen saavuttamiseksi ehdotuksessa asetetaan useita sitovia ennallistamistavoitteita ja -velvoitteita monenlaisille ekosysteemeille. Näiden toimenpiteiden olisi katettava vähintään 20 prosenttia EU:n maa- ja merialueista vuoteen 2030 mennessä ja kaikki ennallistamisen tarpeessa olevat ekosysteemit vuoteen 2050 mennessä. Ehdotusta tukee myös täytäntöönpanokehys, jonka avulla tavoitteet voidaan muuntaa toimiksi laatimalla ja toteuttamalla kansallisia ennallistamissuunnitelmia.

Ehdotuksen tarkoituksena on antaa EU:lle mahdollisuus toimia kiireellisesti ja aloittaa ekosysteemien ennallistaminen sitovien tavoitteiden ja velvoitteiden pohjalta, joita voidaan jo mitata ja seurata. Näin varmistetaan, että jäsenvaltiot voivat aloittaa ennallistamistyön viipymättä. Myöhemmissä vaiheissa voidaan lisätä ekosysteemejä kehittämällä yhteisiä menetelmiä uusien tavoitteiden asettamiseksi asetukseen tehtäviksi muutoksiksi.

Ehdotus tasoittaa siten tietä monenlaisten ekosysteemien ennallistamiselle ja ylläpitämiselle vuoteen 2050 mennessä ja mitattavissa olevien tulosten saavuttamiseksi vuoteen 2030 ja 2040 mennessä. Sen avulla EU voi osaltaan pysäyttää luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen ja palauttaa luonnon terveyden. Sen avulla EU voi myös osoittaa maailmanlaajuisesta johtajuutta luonnonsuojelun alalla, erityisesti biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen osapuolten konferenssissa, joka pidetään myöhemmin vuonna 2022.

• Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa

Ehdotuksella pyritään täydentämään nykyistä ympäristöpolitiikkaa. Sen on tarkoitus toimia tehokkaasti synergiaa EU:n ympäristölainsäädännön kanssa. Ehdotuksella annetaan myös sysäys näiden lakien parempaan koordinointiin ja täytäntöönpanoon.

Ehdotuksella täydennetään erityisesti seuraavia:

Lintu²¹- ja luontodirektiivejä²² asettamalla määräajat tavoitteiden saavuttamiselle ja edellyttämällä jäsenvaltioita ennallistamaan ekosysteemejä myös Natura 2000 -verkoston ulkopuolella;

Vesipuitedirektiiviä²³ määrittämällä jokien esteettömyyttä koskevat ennallistamisvaatimukset ja varmistamalla tulvatasanteiden hyvät olosuhteet;

Meristrategiapuitedirektiiviä²⁴, joka sisältää erityistoimenpiteitä ja yksityiskohtaisia tavoitteita tietyille ennallistamista tarvitseville merten luontotyypeille;

²¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, luonnonvaraisten lintujen suojelusta (EUVL L 20, 26.1.2010, s. 7–25).

²² Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7).

²³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY, annettu 23 päivänä lokakuuta 2000, yhteisön vesipolitiikan puitteista (EYVL L 327, 22.12.2000, s. 1–73).

²⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/56/EY, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2008, yhteisön meriympäristöpolitiikan puitteista (EUVL L 164, 25.6.2008, s. 19–40).

Haitallisia vieraslajeja koskevaa asetusta²⁵.

Asetus myös liittyy tiiviisti ja yksityiskohtaisesti yhteiseen kalastuspolitiikkaan, ja johdonmukaisuus ja täydentävyys varmistetaan tarpeen mukaan.

Ehdotus liittyy suoraan vuoteen 2030 ulottuvaan EU:n uuteen metsästrategiaan²⁶ ja edistää sitä ennallistamistoimenpiteillä, joilla parannetaan metsien luonnon monimuotoisuutta ja häiriönsietokykyä, metsäluontotyyppejä koskevien erityistavoitteiden ja -velvoitteiden vuoksi.

Yhteisen maatalouspolitiikan osalta ehdotus perustuu erityisiin direktiivin 92/43/ETY soveltamisalaan kuuluviin niittyluontotyypppeihin ja laajemmin EU:n maatalouden ekosysteemeihin, jotka perustuvat luonnon monimuotoisuutta edistävien indikaattorien paranemisesta saatuun näyttöön. Ehdotuksella on selvä yhteys EU:n maaperästrategiaan, koska monet maaekosysteemit ovat riippuvaisia niiden pohjana olevasta maaperästä ja ovat vuorovaikutuksessa sen kanssa. Kaikki muut maaperään liittyvät tavoitteet sisällytetään tulevaan maaperää koskevaan lainsäädäntöön.

Lisäksi ehdotettu tavoite pölyttäjien vähenemissuuntauksen pysäyttämiseksi auttaa saavuttamaan pölyttäjiä koskevan EU:n aloitteen²⁷ tavoitteet. Ehdotuksessa esitetyt kaupunkialueiden viheralueiden lisäämistä koskevat tavoitteet vaikuttavat suoraan vihreää infrastruktuuria koskevaan strategiaan²⁸.

Muiden ympäristöstrategioiden, kuten puhtaampaan ja kilpailukykyisempään Eurooppaan tähtäävän kiertotaloutta koskevan toimintasuunnitelman²⁹ ja ilman, veden ja maaperän suojelemiseen tähtäävän saasteettomuustoimintasuunnitelman³⁰, mukaiset poliittiset toimenpiteet auttavat lievittämään ekosysteemeihin kohdistuvia paineita vähentämällä erilaisia epäpuhtauksien muotoja. Vihreää siirtymää ja kestävä kehitystä koskevasta oppimisesta annettavan neuvoston suosituksen (joka neuvoston on määrä hyväksyä 16. kesäkuuta 2022)³¹ kaltaisilla toimenpiteillä voidaan edistää ympäristön kestävyyttä koskevien tarvittavien tietojen, taitojen ja asenteiden luomista, myös luonnon ennallistamisen tukemiseksi.

Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa

Ekosysteemien ennallistaminen ja luonnon monimuotoisuuden parantaminen ovat Euroopan vihreän kehityksen ohjelman kulmakiviä. Terveiden ekosysteemien varmistaminen ja ilmastonmuutoksen torjunta liittyvät kiinteästi toisiinsa. Ilmaston lämpeneminen vaikuttaa

²⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1143/2014, annettu 22 päivänä lokakuuta 2014, haitallisten vieraslajien tuonnin ja leviämisen ennalta ehkäisemisestä ja hallinnasta (EUVL L 317, 4.11.2014, s. 35-55).

²⁶ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Uusi EU:n metsästrategia 2030 (COM/2021/572 final).

²⁷ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, Pölyttäjiä koskeva EU:n aloite (COM(2018) 395 final).

²⁸ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Vihreä infrastruktuuri (GI) – Euroopan luonnonpääoman parantaminen (COM/2013/0249 final).

²⁹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Uusi kiertotalouden toimintasuunnitelma: Puhtaamman ja kilpailukykyisemmän Euroopan puolesta (COM(2020) 98 final).

³⁰ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Terve maapallo kaikille EU:n toimintasuunnitelma ”Kohti ilman, veden ja maaperän saasteettomuutta” (COM/2021/400 final).

³¹ Perustuu komission ehdotukseen neuvoston suositukseksi ympäristökestävyyttä koskevasta oppimisesta (COM/2022/11 final).

suoraan ekosysteemeihin, ja sillä on pitkäaikaisia tai peruuttamattomia vaikutuksia, kuten ekosysteemien häviäminen. EU:n ilmastopolitiikassa, kuten eurooppalaisessa ilmastolaissa³² ja 55-valmiuspakettiin sisältyvissä ehdotuksissa (erityisesti ehdotus maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta koskevaksi asetukseksi³³) korostetaan luonnollisten nielujen ratkaisevaa merkitystä hiilen talteenotossa ja varastoinnissa. Jotta tämä voitaisiin tehdä tehokkaasti, ekosysteemien, kuten kosteikkojen ja metsien, on oltava hyvässä kunnossa. Tämän vuoksi tämän asetuksen voidaan odottaa edistävän merkittävästi ilmastopolitiikkaa.

Ekosysteemien ennallistaminen hyvään tilaan tarkoittaa luontoon perustuvia ratkaisuja. Ne auttavat sekä hillitsemään ilmastomuutosta että saavuttamaan ilmastomuutokseen sopeutumista koskevan EU:n strategian tavoitteet³⁴. Luonnoltaan monimuotoisemmat ja terveet ekosysteemit kestävät paremmin ilmastomuutosta, ja ne myös ehkäisevät tehokkaasti katastrofeja ja vähentävät niiden riskejä. Eurooppalaisen ilmastolain mukaisesti jäsenvaltiot hyväksyvät ja panevat täytäntöön kansallisia sopeutumisstrategioita, joilla edistetään luontopohjaisia ratkaisuja ja ekosysteemipohjaista sopeutumista. Tämän ehdotuksen mukaisissa kansallisissa ennallistamissuunnitelmissa tehdään tiivistä yhteistyötä eurooppalaisen ilmastolain mukaisten kansallisten sopeutumisstrategioiden ja EU:n pelastuspalvelulainsäädännön³⁵ kanssa. Ne vahvistavat toisiaan.

Maa-, metsä- ja kalatalous ovat kaikki aloja, jotka ovat riippuvaisia hyvässä tilassa olevista ekosysteemeistä. Hyvässä tilassa olevat maatalouden ekosysteemit tarjoavat turvallisia, kestäviä, ravitsevia ja kohtuuhintaisia elintarvikkeita. Ne parantavat maatalouden kykyä sietää ilmastomuutosta ja ympäristöriskejä ja niiden avulla voidaan myös luoda työpaikkoja (esimerkiksi luonnonmukaisessa maataloudessa, maaseutumatkailussa ja virkistystoiminnassa). Hyvässä tilassa olevat metsäekosysteemit tarjoavat monia etuja. Ne tuottavat esimerkiksi puutavaraa ja ruokaa, ottavat talteen ja varastoivat hiiltä, vakauttavat maaperää, puhdistavat ilmaa ja vettä ja vähentävät luonnonkatastrofien, kuten maastopalojen ja tuholaisautien, vaikutuksia. Meriekosysteemien pitäminen hyvässä kunnossa edistää merkittävästi luonnon monimuotoisuutta tarjoamalla tärkeitä kalojen kutu- ja kasvualueita sekä terveellisen ravinnon saamista meristä ja valtameristä. Terveet meriekosysteemit myös hillitsevät ilmastomuutosta lieventämällä luonnonkatastrofien vaikutuksia rannikkoalueilla.

Joillakin tässä ehdotuksessa asetetuilla tavoitteilla ja indikaattoreilla pyritään sovittamaan yhteen luonnon monimuotoisuutta ja muita EU:n politiikkoja koskevat toimet. Näihin politiikkoihin kuuluvat uusi yhteinen maatalouspolitiikka (YMP)³⁶ (ja sen säännöt maatalouden ympäristön parantamiseksi sekä YMP:n strategiasuunnitelmien 2023–2027 mukaiset rahoitusmahdollisuudet), oikeudenmukaista, terveyttä edistävää ja

³² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1119, annettu 30 päivänä heinäkuuta 2021, puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta.

³³ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2018/841 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse soveltamisalasta, vaatimusten noudattamista koskevien sääntöjen yksinkertaistamisesta, jäsenvaltioiden tavoitteiden asettamisesta vuodelle 2030 ja sitoutumisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseen yhteisesti vuoteen 2035 mennessä maankäytön, metsätalouden ja maatalouden sektorilla sekä asetuksen (EU) 2018/1999 muuttamisesta seurannan, raportoinnin, edistymisen seurannan ja uudelleentarkastelun osalta (COM/2021/554 final).

³⁴ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaaliskomitealle ja alueiden komitealle, Ilmastokestävä Eurooppa – Uusi EU:n strategia ilmastomuutokseen sopeutumiseksi (COM(2021) 82 final).

³⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1313/2013/EU, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, unionin pelastuspalvelumekanismista, muutettuna päätöksellä N:o 2019/420.

³⁶ YMP:n strategiasuunnitelmat, osoitteessa https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/cap-strategic-plans_en.

ympäristöystävällistä elintarvikejärjestelmää koskeva Pellolta pöytään -strategia³⁷ ja yhteinen kalastuspolitiikka. Ehdotus liittyy myös EU:n aluepolitiikkaan, josta voidaan rahoittaa ekosysteemien ennallistamista Euroopan aluekehitysrahaston kautta³⁸, sekä Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan³⁹, jolla tuetaan investointeja luonnon monimuotoisuutta ja ekosysteemejä koskevaan tutkimukseen ja innovointiin.

Ehdotus voi myös auttaa EU:ta osoittamaan maailmanlaajuisista johtajuutta, aktivoimaan kansainvälistä yhteisöä ja ryhtymään toimiin luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttämiseksi maailmanlaajuisesti. Biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen osapuolikonferenssin (COP15) odotetaan saavan valmiiksi uuden maailmanlaajuisen biodiversiteettikehyksen, johon sisältyy kunnianhimoisia ennallistamistavoitteita. Vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia on suunnitelma tämän toteuttamiseksi ja EU:n maailmanlaajuisen sitoutumisen osoittamiseksi. Ehdotus antaa maailmanlaajuiselle yhteisölle vahvan signaalin siitä, että EU suhtautuu vakavasti sitoumukseensa ja pyrkii sisällyttämään ekosysteemien ennallistamista koskevat tavoitteet lainsäädäntöön, ja se voisi toimia inspiraationa muille maille, jotta ne ottaisivat käyttöön vastaavia kunnianhimoisia toimia luonnon ennallistamisen ja luonnon monimuotoisuuden suojelun alalla.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

Oikeusperusta

Tämän ehdotuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 192 artiklan 1 kohta, jossa määrätään, miten perussopimuksen 191 artikla olisi pantava täytäntöön. Perussopimuksen 191 artiklassa luetellaan seuraavat EU:n ympäristöpolitiikan tavoitteet:

- ympäristön laadun säilyttäminen, suojelu ja parantaminen,
- ihmisten terveyden suojelu,
- luonnonvarojen harkittu ja järkevä käyttö;
- sellaisten toimenpiteiden edistäminen kansainvälisellä tasolla, joilla puututaan alueellisiin tai maailmanlaajuisiin ympäristöongelmiin, ja erityisesti ilmastomuutoksen torjuminen.

Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)

EU:n tason toimet ovat perusteltuja luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen ja ekosysteemien tilan heikkenemisen laajuuden ja rajat ylittävän luonteen, sen kansalaisiin kohdistuvien vaikutusten ja taloudellisten riskien vuoksi. Luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien merkittävä ennallistaminen edellyttää EU:n laajuisia sääntöjä ja velvoitteita. Se, että vuoteen 2020 ulottuvassa biologista monimuotoisuutta koskevassa strategiassa ei ole

³⁷ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Pellolta pöytään -strategia oikeudenmukaista, terveyttä edistävää ja ympäristöä säästävää elintarvikejärjestelmää varten” (COM(2020) 381 final).

³⁸ Ks. Euroopan aluekehitysrahasto, osoitteessa https://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/erdf/, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1058, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta, osoitteessa <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1058>.

³⁹ Katso luonnon monimuotoisuutta koskeva tutkimuspolitiikka osoitteessa https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/biodiversity/biodiversity-research-policy_en.

edistytty, osoittaa, että jäsenvaltioiden vapaaehtoiset sitoumukset eivät riitä ekosysteemien ennallistamista koskevien EU:n tavoitteiden saavuttamiseen.

Tarvitaan laajamittaisia koordinoituja toimia, jotta voidaan puuttua luonnon monimuotoisuuden köyhtymiseen ja heikkenemiseen ja saada aikaan mittakaavaetuja. EU:n tasolla työskentely on olennaisen tärkeää esimerkiksi pölyttäjien elpymisen kannalta: ongelma esiintyy kaikkialla EU:ssa, eikä sitä voida ratkaista, jos siihen puututaan vain muutamassa jäsenvaltiossa. EU:n toimet ovat tarpeen myös, koska monet maalla ja meressä elävät lajit liikkuvat paljon.

Yhden ekosysteemin ennallistaminen auttaa muita viereisiä tai lähellä olevia ekosysteemejä ja niiden luonnon monimuotoisuutta, sillä monet lajit menestyvät suuressa maantieteellisessä mittakaavassa toisiinsa liittyvissä ekosysteemien verkostoissa. EU:n toimia tarvitaan myös täydentämään nykyisiä oikeudellisia vaatimuksia ja auttamaan EU:ta saavuttamaan EU:n muiden ympäristö- ja ilmastosäädösten mukaiset tavoitteensa.

Suhteellisuusperiaate

Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen, koska siinä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen sen tavoitteen saavuttamiseksi, että EU:n luonnon monimuotoisuus saadaan elpymään vuoteen 2030 mennessä.

Ekosysteemien ennallistamista koskevien oikeudellisesti sitovien tavoitteiden ja velvoitteiden asettaminen EU:n tasolla toisi johdonmukaisuutta toimiin, joita tarvitaan koko yleisen tavoitteen saavuttamiseksi. Komission suorittama edistymisen seuranta ja siitä raportointi tuo lisähyötyjä ja tehostaa EU:n ja jäsenvaltioiden yhteisiä toimia.

Yhteenvedona voidaan todeta, että ehdotuksessa asetetaan yleinen tavoite ja ekosysteemikohtaiset tavoitteet ja velvoitteet, jotka ovat tavoitteiden soveltamisalan mukaisia. Sen varmistamiseksi, että EU saavuttaa nämä tavoitteet, ehdotuksessa esitetään täytäntöönpanotoimenpiteitä, arviointoja ja uudelleentarkasteluja.

Toimintatavan valinta

Pitkän aikavälin tavoitteen varmistamiseksi tarvitaan pikemminkin lainsäädännöllistä kuin muuta lähestymistapaa. Tämän ehdotuksen tavoitteisiin pyritään parhaiten asetuksella, jolla varmistetaan lainsäädännön välitön sovellettavuus. Jäsenvaltioiden on edistettävä pitkän aikavälin tavoitetta laatimalla kansallisia ennallistamissuunnitelmia, joissa esitetään ekosysteemikohtaisten tavoitteiden ja velvoitteiden saavuttamiseksi tarvittavat ennallistamistoimenpiteet. Koska asetusta ei tarvitse muuttaa kansalliseksi lainsäädännöksi, se tarkoittaa, että ennallistamistoimenpiteet voidaan aloittaa aikaisemmin kuin direktiivin perusteella.

Asetuksessa kuvataan tarkemmin ja yksityiskohtaisemmin toimia, jotka jäsenvaltioiden on toteutettava. Näin ollen jäsenvaltioiden toteuttamat toimet määriteltäisiin paljon täsmällisemmin, mikä lisäisi johdonmukaisuutta ja johdonmukaisuutta koko EU:ssa. Toisin kuin direktiiveissä, asetuksissa ei ainoastaan määritellä tavoite, joka jäsenvaltioiden on saavutettava, vaan myös määritellään tarkemmin oikeudelliset vaatimukset ja keinot tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset

Vuoteen 2020 ulottuvan biologista monimuotoisuutta koskevan strategian arvioinnissa katsottiin, että ekosysteemien ennallistamisessa epäonnistuttiin, koska tavoitteet olivat vapaaehtoisia pikemminkin kuin oikeudellisesti sitovia. Sitoutumisen ja poliittisen priorisoinnin puute on merkittävä este rahoituksen ja resurssien kohdentamiselle kunnostustöihin.

Lisäksi lintu- ja luontodirektiiveissä ei aseteta määräaikoja luontotyyppien ja lajien suotuisan suojelun tason säilyttämiselle tai ennalleen palauttamiselle. Direktiiveissä ei myöskään ole erityisiä vaatimuksia Natura 2000 -verkoston ulkopuolisten ekosysteemien ennallistamisesta. Näiden puutteiden korjaamiseksi ehdotuksessa tehdään tiettyjen lajien ja luontotyyppien ennallistamisesta pakollista Natura 2000 -verkoston sisällä ja sen ulkopuolella sekä asetetaan selkeitä määräaikoja.

Meristrategiapuitedirektiivin osalta komission vuoden 2020 kertomuksessa direktiivin ensimmäisestä täytäntöönpanosyklistä⁴⁰ todettiin, että direktiivin laaja-alainen tavoite on osoittautunut hyvin vaikeaksi saavuttaa. Syynä tähän ovat erityistoimenpiteiden puute ja tiettyjen luontotyyppien tai lajien riittävän hienojakoisen seurannan puute sekä erityisten tavoitteiden puuttuminen. Ennallistamistavoitteiden määrittely tässä asetuksessa tukee meristrategiapuitedirektiivin tavoitteita ja sen täytäntöönpanoa.

Vesipolitiikan puitedirektiivin toimivuustarkastuksessa todettiin, että täytäntöönpanossa havaitut vaikeudet johtuvat osittain siitä, että vesistöjen tilaan vaikuttaa ympäröivistä luontotyypeistä peräisin oleva hajakuormitus. Vesipolitiikan puitedirektiivissä ei välttämättä edellytetä sitä, että jäsenvaltiot poistavat esteitä, jotka voivat häiritä joki-järvijärjestelmän luonnollisia yhteyksiä. Monet maaekosysteemit sekä useat lintu- ja luontodirektiiveillä suojellut luontotyypit ja lajit ovat kuitenkin suoraan riippuvaisia siitä, että vesiekosysteemit ovat lähes luonnontilassa. Tällä ehdotuksella täydennetään vesipolitiikan puitedirektiiviä asettamalla jokia ja tulvatasanteita koskevia ennallistamistavoitteita ja muita erityisvaatimuksia. Lisäksi tämän ehdotuksen vaatimus huononemisen estämisestä vastaa direktiivin nykyistä vaatimusta toteuttaa toimenpiteitä kaikkien vesimuodostumien tilan huononemisen estämiseksi.

Sidosryhmien kuuleminen

Paremmän sääntelyn suuntaviivojen mukaisesti tämän asetuksen ja siihen liittyvän vaikutustenarvioinnin tueksi on järjestetty laaja kuulemisprosessi. Komissio keräsi näkemyksiä monenlaisilta sidosryhmiltä, erityisesti jäsenvaltioiden edustajilta, ympäristöjärjestöiltä, tutkimuslaitoksilta, maatalous- ja metsäyhdistyksiltä sekä liike-elämän edustajilta. Kuulemiset toteutettiin osana avointa julkista kuulemistä, viidessä sidosryhmien työpajassa sekä sidosryhmien ja jäsenvaltioiden kanssa pidetyissä kokouksissa. Eri näkemyksistä antoivat arvokasta tietoa ja käsityksiä, jotka auttoivat valmistelemaan vaikutustenarviointia ja ehdotusta.

⁴⁰ Review of the status of the marine environment in the European Union towards a clean, healthy and productive oceans and seas, accompanying the Report from the Commission to the European Parliament and the Council on the implementation of the Marine Strategy Framework Directive (Directive 2008/56/EC), SWD (2020) 61 final.

Alustava vaikutustenarviointi

Asetusehdotuksen alustava vaikutustenarviointi julkaistiin 4. marraskuuta 2020. Sidosryhmät ja suuri yleisö pystyivät antamaan palautetta aloitteesta 2. joulukuuta 2020 saakka. Vastauksia saatiin 132, pääasiassa kansalaisjärjestöiltä, liike-elämän järjestöiltä ja organisaatioilta, ympäristöjärjestöiltä ja yleisöltä.

Julkinen kuuleminen

Komissio järjesti verkossa julkisen kuulemisen 11. tammikuuta ja 5. huhtikuuta 2021 välisenä aikana ja sai 111 842 vastausta. Kuulemisessa kerättiin näkemyksiä tärkeimmistä näkökohdista ja lähestymistavasta laadittaessa komission ehdotusta sitoviksi ennallistamistavoitteiksi. Tulokset osoittavat, että oikeudellisesti sitovia ennallistamistavoitteita tuetaan laajasti: 97 prosenttia kannattaa EU:n yleisiä ennallistamistavoitteita kaikkien ekosysteemien osalta ja 96 prosenttia ekosysteemi- tai luontotyyppikohtaisia tavoitteita. Tämä osoittaa lähes täyttä tukea sekä yleiselle ennallistamistavoitteelle että ekosysteemejä koskevien EU:n erityistavoitteiden saavuttamiselle.

Sidosryhmien työpajat

Jäsenvaltioiden ja sidosryhmien edustajien kanssa järjestettiin viisi erillistä työpajaa vuoden 2020 lopusta syyskuuhun 2021. Tällöin keskusteltiin toimintavaihtoehtoista ja kerättiin näkemyksiä ennallistamisen tavoitevaihtoehtoista sekä siitä, miten nämä tavoitteet olisi pantava täytäntöön. Työpajoissa tarkasteltiin mahdollisia sosiaalisia, taloudellisia ja laajempia ympäristövaikutuksia sekä vaikutustenarvioinnin tukitutkimuksen alustavia tuloksia.

Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö

Ehdotus perustuu tuoreimpaan tieteelliseen näyttöön. Tähän ehdotukseen liittyvän vaikutustenarvioinnin tukena on ulkopuolisten asiantuntijoiden ryhmän laatima tutkimus. Asiantuntijaryhmä työskenteli tiiviissä yhteistyössä komission kanssa selvityksen laatimisen eri vaiheissa. Komissio käytti tämän ehdotuksen valmistelussa myös monia muita tietolähteitä, erityisesti EU:n tutkimus- ja innovointihankkeiden tuloksia ja tunnustettuja kansainvälisiä raportteja (kuten 1 jaksossa mainittuja raportteja).

Euroopan ympäristökeskus ja yhteinen tutkimuskeskus tarjosivat erityisasiantuntemusta ja osallistuivat tiiviisti tämän säädösehdotuksen ja sen vaikutustenarvioinnin laatimiseen. Esimerkiksi ympäristökeskus kokosi ennallistamistarpeita koskevia tietoja jäsenvaltioiden luontodirektiivin 17 artiklan mukaisesti toimittamien virallisten tietojen perusteella.

Vaikutustenarviointi

Tämä ehdotus perustuu vaikutustenarviointiin. Kun sääntelyntarkastelulautakunnan 16. heinäkuuta 2021 antamassa kielteisessä lausunnossa esiin tuodut kysymykset oli ratkaistu, vaikutustenarvioinnista annettiin myönteinen lausunto (varaumia lukuun ottamatta) 28. lokakuuta 2021.

Vaikutustenarvioinnissa tarkasteltiin seuraavia toimintavaihtoehtoja:

- (1) Perusskenaario: tämä toimintavaihtoehto perustuu realistiseen oletukseen siitä, miten Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan ja vuoteen 2030 ulottuvaan EU:n biodiversiteettistrategiaan ja muihin asiaankuuluviin nykyisiin politiikkoihin sisältyvät politiikat pannaan täytäntöön oikeudellisesti sitovia ennallistamistavoitteita lukuun ottamatta.

- (2) Asetetaan kattava oikeudellisesti sitova tavoite ekosysteemien ennallistamiselle: tässä vaihtoehdossa asetetaan selkeästi määritelty kattava ja oikeudellisesti sitova tavoite ekosysteemien ennallistamiseksi. Tavoitteena on, että vuoteen 2050 tietty prosenttiosuus ekosysteemeistä ennallistetaan hyvään tilaan ja pidetään siinä. Siinä asetetaan myös oikeudellisesti sitovat välitavoitteet vuosille 2030 ja 2040.
- (3) Oikeudellisesti sitovien ekosysteemikohtaisten tavoitteiden asettaminen: tässä vaihtoehdossa asetetaan tavoitteita ja velvoitteita useille ekosysteemeille, luontotyypeille ja lajiryhmille, jotka olisi ennallistettava vuoteen 2030, 2040 ja 2050 mennessä. Tavoitteet ja velvoitteet vahvistetaan kullekin EU:n keskeiselle ekosysteemityypille, ja niitä sovelletaan suoraan jäsenvaltioiden tasolla.
- (4) Oikeudellisesti sitovat ekosysteemikohtaiset tavoitteet, joilla on yleinen tavoite: tämä vaihtoehto on yhdistelmä vaihtoehdon 3 ekosysteemikohtaisia tavoitteita ja vaihtoehdon 2 vaihtelua eli yleinen tavoite on edistää luonnon monimuotoisuuden ja häiriönsietokyvyn jatkuvaa, pitkäaikaista ja kestävä elpymistä unionin maa- ja merialueilla ennallistamalla ekosysteemejä ja että ennallistamistoimenpiteet kattavat vähintään 20 prosenttia unionin maa- ja merialueista vuoteen 2030 mennessä ja kaikki ennallistamisen tarpeessa olevat ekosysteemit vuoteen 2050 mennessä. Tämä muodostaa yleisen tavoitteen, johon EU:n olisi pyrittävä, yhdistettynä jäsenvaltioille asetettuihin ekosysteemikohtaisiin tavoitteisiin ja velvoitteisiin.

Vaihtoehtoa 4 pidettiin parhaana toimintavaihtoehtona, koska se on tehokkain ja johdonmukaisin vaihtoehto. Yleistavoitteen ansiosta erityistavoitteet ovat paremmin saavutettavissa, ja riski siitä, ettei toimia toteuteta ollenkaan, on alhaisin tässä vaihtoehdossa. Lisäksi tällä vaihtoehdolla vähennetään kaikkien ekosysteemityyppien toimien viivästymisen riskiä toteuttamalla mahdollisimman paljon toimia nyt, kun se on mahdollista. Tämä vähentää riskiä lykätä toimintaa, mikä vahingoittaisi ympäristöä, taloutta ja yhteiskuntaa.

Näin ollen parhaaksi arvioitu vaihtoehto antaa EU:lle mahdollisuuden toimia kiireellisesti ja aloittaa ekosysteemien ennallistaminen sitovien tavoitteiden ja velvoitteiden pohjalta, joita voidaan jo mitata ja seurata. Kun tulevaisuudessa kehitetään yhteisiä menetelmiä EU:n ekosysteemien hyvän tilan arvioimiseksi, näihin yhteisiin menetelmiin perustuvia lisätavoitteita voidaan asettaa muuttamalla asetusta.

Tällä säädösehdotuksen parhaaksi arvioidulla vaihtoehdolla varmistetaan, että EU voi saavuttaa ekosysteemien ennallistamista koskevat tavoitteensa ehdotetussa ajassa kustannustehokkaasti. Hyödyt ovat suuremmat kuin kullekin pääasialliselle ekosysteemityypille aiheutuvat kustannukset. Esimerkiksi sisämaa- ja rannikkokosteikkojen osalta arvioidaan, että pelkästään hiilen varastoinnista saatava rahaksi muunnettu hyöty ylittää jo ekosysteemin ennallistamisesta aiheutuvat arvioidut kustannukset. Jos otetaan huomioon arviot muista ekosysteemipalveluista, hyöty-kustannussuhde on vieläkin suurempi. Liitteessä I lueteltujen turvemaiden, suoalueiden, metsien, nummien ja pensaikkojen, niittyjen, jokien, järvien ja alluviaalisten luontotyyppien sekä rannikoiden kosteikkojen ennallistamisen hyötyjen voidaan arvioida olevan yhteensä noin 1 860 miljardia euroa (kustannuksiksi arvioidaan noin 154 miljardia euroa).

Merkittäviä hyötyjä arvioidaan saatavan myös merten ja kaupunkien ekosysteemeille, metsille, maatalouden ekosysteemeille ja pölyttäjien ennallistamiselle. Esimerkiksi hyönteisten harjoittaman viljelykasvien pölytyksen arvoksi arvioitiin noin viisi miljardia euroa vuodessa EU:ssa. Tämän lisäksi saadaan monia muita hyötyjä, kuten tuholaisien biologinen torjunta ja luonnon monimuotoisuuden yleinen paraneminen.

Ympäristövaikutusten sekä sosiaalisten ja taloudellisten vaikutusten arvioinnin perusteella voidaan päätellä, että vaikutukset saattavat aluksi kohdistua enemmän tiettyihin sidosryhmiin kuin toisiin. Sen vuoksi asetuksessa edellytetään, että jäsenvaltiot varmistavat osana kansallisia ennallistamissuunnitelmiaan yleisön osallistumisen ja määrittelevät, miten paikallisyhteisöjen ja sidosryhmien tarpeet otetaan huomioon.

Varat, joita jäsenvaltiot tarvitsevat ennallistamistavoitteidensa saavuttamiseksi, voidaan saada EU:n lähteistä, kansallisesta rahoituksesta ja yksityisistä lähteistä. Vaikutus jäsenvaltioiden talousarvioon riippuu ennallistamistarpeista ja niihin liittyvien ennallistamistoimenpiteiden toteuttamisesta. Näitä kustannuksia voidaan vähentää hankkimalla rahoitusta EU:n tai yksityisistä lähteistä. Esimerkiksi ennallistamiseen on käytettävissä monenlaisia EU:n varoja, ja luokitusjärjestelmäasetuksen⁴¹ odotetaan helpottavan yksityisten varojen laajempaa käyttöä. Resursseja tarvitaan myös kansallisten ennallistamissuunnitelmien laatimiseen, mukaan lukien kuulemisvaiheet ja seuranta.

Raportoinnin osalta ehdotuksessa minimoidaan hallinnollinen rasite hyödyntämällä täysimääräisesti nykyisiä raportointivaatimuksia ja mahdollisuuksia digitalisoida nämä prosessit. Lisäksi tehokkuutta ja kustannusten vähentämistä voidaan merkittävästi parantaa käyttämällä mahdollisimman paljon uutta teknologiaa, kuten kaukokartoitusta, Copernicus-satelliittipalveluja ja -tuotteita, paikkatietojärjestelmiä, in situ -antureita ja -laitteita, data-analyysijä ja -käsittelyjä sekä tekoälyä. Nämä teknologiat lisäävät useiden seuranta- ja raportointiprosessien nopeutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta.

Ehdotus poikkeaa hieman vaihtoehdosta 4, koska joitakin maaperää koskevia mahdollisia tavoitteita käsitellään myöhemmässä vaiheessa erillisessä lainsäädännössä, kuten EU:n maaperästrategiassa ilmoitettiin.

Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen

Ehdotus on komission vakaasti ajaman paremman sääntelyn tavoitteen mukaisesti valmisteltu kattavasti, ja se perustuu avoimuuteen ja sidosryhmien jatkuvaan osallistumiseen. ”Yksi sisään, yksi ulos” -periaatteen mukaisesti hallinnolliset vaikutukset on analysoitu. Hallinnollisia kustannuksia aiheutuu pääasiassa EU:n ja jäsenvaltioiden julkishallinnoille. Tähän sisältyvät kustannukset, joita aiheutuu ekosysteemien tutkimisesta, kansallisten ennallistamissuunnitelmien laatimisesta, ennallistamista varten valittujen ekosysteemien hallinnoinnista ja seurannasta sekä raportoinnista. Vaikutustenarvioinnissa tällaisten hallinnollisten kustannusten arvioitiin olevan noin 14 miljardia euroa vuoteen 2050 mennessä.

Perusoikeudet

Tässä ehdotuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet. Sillä edistetään oikeutta korkeatasoiseen ympäristönsuojeluun ja ympäristön laadun parantamiseen perusoikeuskirjan 37 artiklassa vahvistetun kestävä kehityksen periaatteen mukaisesti.

⁴¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2020/852, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2020, kestävästä sijoittamisesta helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13).

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksen täytäntöönpano edellyttää komission henkilöresursseja, kuten liitteenä olevassa rahoitus selvityksessä täsmennetään. Komission henkilöresursseihin kohdistuvat vaikutukset on tarkoitus toteuttaa sen nykyisten määrärahojen puitteissa.

Täytäntöönpano edellyttää myös Euroopan ympäristökeskuksen tukea, jota varten tarvitaan lisäresursseja, kuten rahoitus selvityksessä esitetään.

Tähän ehdotukseen sisältyy artikloja, joissa annetaan yksityiskohtaiset tiedot asetuksen täytäntöönpanemiseksi tarvittavasta jatkotyöstä, mukaan lukien valta antaa delegoituja säädöksiä tai täytäntöönpanosäädöksiä (esimerkiksi yhdenmukaisen mallin laatiminen kansallisille ennallistamissuunnitelmille tai liitteiden tarkistaminen).

Tähän ehdotukseen sisältyvässä rahoitus selvityksessä esitetään yksityiskohtaiset talousarviovaikutukset sekä tarvittavat henkilöstö- ja hallintoresurssit.

5. LISÄTIEDOT

Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt

Sääntöjen noudattamista ja täytäntöönpanon valvontaa seurataan seuraavin keinoin:

- jäsenvaltioiden toimittamat tiedot siitä, miten ne ovat edistyneet ehdotuksessa asetettujen tavoitteiden ja velvoitteiden saavuttamisessa;
- jäsenvaltioiden kansallisissa ennallistamissuunnitelmissa vahvistettujen ennallistamistoimenpiteiden täytäntöönpano;
- kehityssuunnat ennallistetuilla alueilla.

Komissio laatii edistymiskertomukset, jotka perustuvat jäsenvaltioilta saatuihin tietoihin sekä muihin komission keräämiin tietoihin (esim. Copernicus-satelliittipalveluista).

Asetuksen soveltamista tarkastellaan uudelleen vuoteen 2035 mennessä sen varmistamiseksi, että sen tavoitteet saavutetaan ja että sillä on haluttu vaikutus.

Asetusta muutetaan tarvittaessa esimerkiksi siten, että otetaan käyttöön ekosysteemien oikeudellisesti sitovia ennallistamistavoitteita, jotka perustuvat uusiin menetelmiin tällaisten ekosysteemien kunnon arvioimiseksi.

Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset

Ehdotuksen **1 artiklassa** kuvataan yleinen tavoite: edistetään luonnon monimuotoisuuden ja häiriönsietokyvyn jatkuvaa, pitkäaikaista ja kestävää elpymistä unionin maa- ja merialueilla ennallistamalla ekosysteemejä. Näin luodaan puitteet, joissa jäsenvaltiot ottavat käyttöön ennallistamistoimenpiteitä, joiden on yhdessä katettava vähintään 20 prosenttia unionin maa- ja merialueista vuoteen 2030 mennessä ja kaikki ennallistamisen tarpeessa olevat ekosysteemit vuoteen 2050 mennessä. Tämä perustuu biodiversiteettistrategiassa asetettuun yleistavoitteeseen, jonka mukaan vuoteen 2050 mennessä kaikki ekosysteemit ovat ennallistettuja, selviytymiskykyisiä ja asianmukaisesti suojeltuja. Välitavoitteena on, että biodiversiteetti EU:ssa on elpymässä vuoteen 2030 mennessä. On tunnustettu, että luonnon ennallistaminen edistää merkittävästi ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista

koskevien EU:n tavoitteiden saavuttamista, luonnonkatastrofien vaikutusten ehkäisemistä ja lieventämistä sekä EU:n kansainvälisiä sitoumuksia.

Edellä 1 artiklassa kuvatussa kehyksessä käytetty lähestymistapa perustuu ensin luontodirektiivin nojalla suojeltuihin luontotyypeihin, joiden osalta on jo olemassa menetelmiä hyvän tilan varmistamiseksi. Näille luontotyypeille voidaan näin ollen asettaa ennallistamistavoitteita kyseisten menetelmien perusteella.

Ehdotuksen **4 artiklassa** asetetaan ennallistamistavoitteet maa-, rannikko- ja makean veden ekosysteemeille, ja **5 artiklassa** asetetaan meriekosysteemien ennallistamistavoitteet (joihin kuuluvat luontotyyppidirektiivin soveltamisalaan kuuluvien alueiden lisäksi myös muut merialueet). Nämä tavoitteet koskevat alueiden ennallistamista ja uudelleenmuodostamista sekä lajien elinympäristöjen ennallistamista. Ennallistaminen liittyy läheisesti suojeluun ja ylläpitoon, joten sekä 4 että 5 artiklassa säädetään velvoitteesta varmistaa, että ekosysteemien tila ei heikkene ennen ennallistamista tai sen jälkeen.

Luontodirektiivin soveltamisalaan kuulumattomien luontotyyppien tai ekosysteemien hyvää tilaa ei ole vielä määritetty. Ehdotuksen **6–10 artiklassa** säädetään kuitenkin muista erityisistä tavoitteista ja velvoitteista, jotka edellyttävät ennallistamistoimenpiteitä.

Ehdotuksen **6 artiklassa** asetetaan tavoitteet nettomääräisen häviämisen välttämiseksi ja viherkaupunkialueiden lisäämiseksi kaupungeissa, pienemmissä kaupungeissa ja esikaupungeissa. Siinä säädetään puupeatteen vähimmäistasosta ja siitä, että viheralueet integroidaan uusiin ja olemassa oleviin rakennuksiin ja infrastruktuurihankkeisiin, mikä edistää näiden tavoitteiden saavuttamista. Viheralueet ja puupeatte ovat olennainen osa kaupunkien vihreää infrastruktuuria, ja ne hyödyttävät kaupungeissa, pienemmissä kaupungeissa ja esikaupungeissa asuvia ihmisiä ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti.

Ehdotuksen **7 artiklassa** asetetaan velvoitteet joissa olevien esteiden poistamiseksi. Tämä edistää jokien luonnollisia pitkittäis- ja sivusuuntaisia yhteyksiä sekä EU:n tavoitetta, jonka mukaan vapaasti virtaavia jokia on 25 000 kilometriä. Se auttaa myös ennallistamaan jokisuualueita ja tulvatasankoja.

Ehdotuksen **8 artiklassa** säädetään velvoitteesta pysäyttää pölyttäjien väheneminen ja saavuttaa pölyttäjäpopulaatioiden kasvava suuntaus, kunnes tyydyttävät tasot saavutetaan. Tämä perustuu pölyttäjien seurantamenetelmään, joka on tarkoitus luoda.

Maatalouden ekosysteemien ja metsäekosysteemien luonnon monimuotoisuuden parantamiseksi **9 ja 10 artiklassa** asetetaan yksittäisille jäsenvaltioille velvoitteita saavuttaa kasvava suuntaus joukolle indikaattoreita, jotka ovat erityisen tärkeitä kyseisten ekosysteemien luonnon monimuotoisuuden kannalta.

Ehdotuksen 6–10 artiklassa säädetyt ennallistamistavoitteet ja -velvollisuudet täydentävät 4 ja 5 artiklassa asetettuja tavoitteita, minkä vuoksi ne vaikuttavat myös luontodirektiivin nojalla suojeltujen luontotyyppien kattamiin alueisiin.

Ehdotuksen **11 ja 12 artiklassa** kuvataan jäsenvaltioiden kansallisia ennallistamissuunnitelmia koskevat vaatimukset. Ennallistamistoimenpiteet olisi suunniteltava strategisesti, jotta ne edistävät mahdollisimman tehokkaasti luonnon elpymistä kaikkialla sekä ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista. On tärkeää, että

jäsenvaltiot laativat kansalliset ennallistamissuunnitelmansa parhaan ja viimeisimmän saatavilla olevan tieteellisen näytön perusteella.

Ehdotuksen **13, 14 ja 15 artiklassa** täsmennetään, että jäsenvaltioiden on toimitettava kansalliset ennallistamissuunnitelmansa komission arvioitavaksi ja että niiden on vastattava komission huomautuksiin ennen suunnitelmien hyväksymistä. Lisäksi artikloissa määritetään prosessi, joka koskee kansallisten ennallistamissuunnitelmien uudelleentarkastelua ja säännöllistä tarkistamista.

Ehdotuksen **17 ja 18 artikla** sisältävät seuranta- ja raportointivaatimuksia.

Ehdotuksen **19 artikla** sisältää säännöksiä asetuksen liitteiden muuttamisesta.

Ehdotuksen **20 ja 21 artiklassa** vahvistetaan edellytykset, joiden täytyessä komissio voi hyväksyä delegoituja säädöksiä ja täytäntöönpanosäädöksiä.

Ehdotuksen **22 artiklassa** säädetään asetuksen tarkistamisesta 31 päivään joulukuuta 2035 mennessä.

Ehdotuksen **23 artiklassa** säädetään asetuksen voimaantulosta ja soveltamisesta.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS**luonnon ennallistamisesta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 192 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁴²,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon,

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) On tarpeen vahvistaa unionin tasolla säännöt ekosysteemien ennallistamisesta, jotta varmistetaan luonnon monimuotoisuuden elpyminen ja häiriönsietokykyinen luonto koko unionin alueella. Ekosysteemien ennallistaminen edistää myös ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevien unionin tavoitteiden saavuttamista.
- (2) Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa⁴³ on esitetty kunnianhimoinen etenemissuunnitelma unionin muuttamiseksi oikeudenmukaiseksi ja vauraaksi yhteiskunnaksi, jolla on nykyaikainen, resurssitehokas ja kilpailukykyinen talous ja jonka tavoitteena on suojella, hoitaa ja parantaa unionin luonnonpääomaa sekä suojella kansalaisten terveyttä ja hyvinvointia ympäristöön liittyviltä riskeiltä ja ympäristövaikutuksilta. Komissio on hyväksynyt osana Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa vuoteen 2030⁴⁴ ulottuvan EU:n biodiversiteettistrategian.
- (3) Unioni ja sen jäsenvaltiot, jotka ovat neuvoston päätöksellä 93/626/ETY⁴⁵ hyväksytyn biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen osapuolia, ovat sitoutuneet

⁴² EUVL C , , s. .⁴³ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, ”Euroopan vihreän kehityksen ohjelma”, 11.12.2019 (COM (2019) 640 final).⁴⁴ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia - Luonto takaisin osaksi elämäämme 20.5.2020, COM(2020) 380 final.⁴⁵ Neuvoston päätös 93/626/ETY, tehty 25 päivänä lokakuuta 1993, biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen tekemisestä (EYVL L 309, 13.12.1993, s. 1).

pitkän aikavälin strategiseen visioon, jonka sopimuspuolten konferenssi hyväksyi vuonna 2010 päätöksellä X/2 luonnon monimuotoisuutta koskevasta strategisesta suunnitelmasta vuosiksi 2011–2020⁴⁶. Sen mukaan vuoteen 2050 mennessä biologista monimuotoisuutta on arvostettava, suojeltava, ennallistettava ja käytettävä järkevästi siten, että pidetään yllä ekosysteemipalveluja ja tervettä maapalloa ja tuotetaan kaikkien ihmisten ja tulevien sukupolvien kannalta välttämättömiä hyötyjä.

- (4) [placeholder for the restoration target of the new Global Biodiversity Framework to be agreed at CBD COP 15]
- (5) YK:n kestävä kehityksen tavoitteissa⁴⁷ ja erityisesti tavoitteissa 14.2, 15.1, 15.2 ja 15.3 viitataan tarpeeseen varmistaa maa- ja sisävesialueiden makean veden ekosysteemien ja niiden palvelujen, erityisesti metsien, kosteikkojen, vuoristojen ja kuivamaiden, suojelu, ennallistaminen ja kestävä käyttö.
- (6) Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokous julkisti 1 päivänä maaliskuuta 2019⁴⁸ antamassaan päätöslauselmassa vuosille 2021–2030 ekosysteemien ennallistamista koskevan YK:n vuosikymmenen, jonka tavoitteena on tukea ja laajentaa toimia ekosysteemien tilan heikkenemisen ehkäisemiseksi, pysäyttämiseksi ja kääntämiseksi maailmanlaajuisesti sekä lisätä tietoisuutta ekosysteemien ennallistamisen merkityksestä.
- (7) Vuoteen 2030 ulottuvalla EU:n biodiversiteettistrategialla pyritään varmistamaan, että luonnon monimuotoisuus Euroopassa saadaan elpymään vuoteen 2030 mennessä ihmisten, maapallon, ilmaston ja talouden hyödyksi. Siinä esitetään kunnianhimoinen EU:n luonnon ennallistamissuunnitelma, johon sisältyy useita keskeisiä sitoumuksia, muun muassa sitoumus esittää ehdotus luonnon ennallistamista koskeviksi oikeudellisesti sitoviksi EU:n tavoitteiksi, joilla pyritään ennallistamaan heikentyneitä ekosysteemejä, erityisesti niitä, joilla on parhaat mahdollisuudet ottaa talteen ja varastoida hiiltä sekä ehkäistä ja vähentää luonnonkatastrofien vaikutuksia.
- (8) Euroopan parlamentti suhtautui 9 päivänä kesäkuuta 2021 antamassaan päätöslauselmassa⁴⁹ erittäin myönteisesti sitoumukseen laatia lainsäädäntöehdotus, johon sisältyy sitovia luonnon ennallistamistavoitteita, ja katsoi lisäksi, että yleisen ennallistamistavoitteen lisäksi siihen olisi sisällytettävä ekosysteemi-, luontotyyppi- ja lajikohtaisia ennallistamistavoitteita, jotka kattavat metsät, niityt, kosteikot, turvesuot, pölyttäjät, vapaasti virtaavat joet, rannikkoalueet ja merelliset ekosysteemit.
- (9) Neuvosto katsoi 23 päivänä lokakuuta 2020⁵⁰ antamissaan päätelmissä, että on tärkeää estää luonnon monimuotoisuuden ja luonnon nykytilan heikentyminen entisestään, joskaan se ei riitä palauttamaan luontoa takaisin osaksi elämäämme. Neuvosto vahvisti, että luonnon ennallistamisessa tarvitaan enemmän kunnianhimoa, kuten esitetään uudessa EU:n luonnon ennallistamissuunnitelmassa, joka sisältää toimenpiteitä luonnon monimuotoisuuden suojelun ja ennallistamisen ulottamiseksi suojelualueiden ulkopuolelle. Neuvosto totesi myös odottavansa ehdotusta

⁴⁶ <https://www.cbd.int/decision/cop/?id=12268>.

⁴⁷ [United Nations Sustainable Development – 17 Goals to Transform Our World](#).

⁴⁸ Päätöslauselma 73/284, annettu 1 päivänä maaliskuuta 2019, Yhdistyneiden kansakuntien ekosysteemien ennallistamisen vuosikymmenestä (2021–2030).

⁴⁹ Euroopan parlamentin 9 päivänä kesäkuuta 2021 antama päätöslauselma vuoteen 2030 ulottuvasta EU:n biodiversiteettistrategiasta: Luonto takaisin osaksi elämäämme (2020/2273(INI))

⁵⁰ Neuvoston päätelmät ”Luonnon monimuotoisuus – kiireellisten toimien tarve”, 12210/20.

oikeudellisesti sitoviksi luonnon ennallistamistavoitteiksi vaikutustenarvioinnin pohjalta.

- (10) Vuoteen 2030 ulottuvassa EU:n biodiversiteettistrategiassa vahvistetaan sitoumus, jonka mukaan oikeudellisen suojelun piirissä on vähintään 30 prosenttia unionin maa-alueista, sisävedet mukaan lukien, ja 30 prosenttia unionin merialueista, joista vähintään kolmasosan tulisi kuulua tiukan suojelun piiriin, mukaan lukien kaikki jäljellä olevat aarniometsät ja vanhat metsät. Komission yhteistyössä jäsenvaltioiden⁵¹ ja sidosryhmien kanssa laatimissa uusien suojelualueiden nimeämistä koskevissa kriteereissä ja ohjeissa, jäljempänä 'kriteerit ja ohjeet', korostetaan, että jos ennallistettut alueet täyttävät tai niiden odotetaan täyttävän suojelualueita koskevat kriteerit, kun ennallistamisesta saadaan sen täysi vaikutus ja sovelletaan suojelualueita koskevia kriteereitä, näiden ennallistettujen alueiden olisi myös edistettävä suojelualueita koskevien unionin tavoitteiden saavuttamista. Kriteereissä ja ohjeissa korostetaan myös, että suojelualueet voivat edistää merkittävästi vuoteen 2030 ulottuvan EU:n biodiversiteettistrategian ennallistamistavoitteita, koska niiden avulla luodaan edellytykset ennallistamistoimien onnistumiselle. Tämä koskee erityisesti alueita, jotka voivat elpyä luontaisesti, jos poistetaan osa ihmisen toiminnasta aiheutuvista paineista tai rajoitetaan niitä. Tällaisten alueiden, mukaan lukien meriympäristö, asettaminen tiukan suojelun piiriin, riittää joissakin tapauksissa siihen, että niiden luonnonarvot palautuvat. Lisäksi kriteereissä ja ohjeissa korostetaan, että kaikkien jäsenvaltioiden odotetaan edistävän vuoteen 2030 ulottuvassa unionin biodiversiteettistrategiassa esitettyjen suojelualueita koskevien unionin tavoitteiden saavuttamista oikeasuhteisesti kyseisillä alueilla oleviin luonnonarvoihin ja luonnon ennallistamiseen liittyviin mahdollisuuksiin nähden.
- (11) Vuoteen 2030 ulottuvassa EU:n biodiversiteettistrategiassa asetetaan tavoite varmistaa, että suojeltujen luontotyyppien ja lajien suojelun suuntaukset ja suojelun taso eivät heikkene ja että vähintään 30 prosenttia lajeista ja luontotyypeistä, joiden suojelun taso ei tällä hetkellä ole suotuisa, ovat kyseisessä luokassa tai osoittavat voimakasta myönteistä suuntausta kyseistä luokkaa kohti vuoteen 2030 mennessä. Komission yhteistyössä jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa laatimat ohjeet⁵², joilla tuetaan näiden tavoitteiden saavuttamista, osoittavat, että useimpien kyseisten luontotyyppien ja lajien osalta tarvitaan todennäköisesti säilyttämis- ja ennallistamistoimia, joilla joko pysäytetään niiden nykyiset kielteiset suuntaukset vuoteen 2030 mennessä tai säilytetään nykyiset vakaat tai paranevat suuntaukset taikka estetään suotuisan suojelun tason omaavien luontotyyppien ja lajien heikkeneminen. Ohjeissa korostetaan lisäksi, että nämä ennallistamistoimet on ensisijaisesti suunniteltava, pantava täytäntöön ja koordinoitava kansallisella tai alueellisella tasolla ja että valittaessa ja priorisoitaessa vuoteen 2030 mennessä parannettavia lajeja ja luontotyyppejä on pyrittävä synergiaan muiden unionin ja kansainvälisten tavoitteiden, erityisesti ympäristö- tai ilmastopoliittisten tavoitteiden, kanssa.

⁵¹ Commission Staff Working Document Criteria and guidance for protected areas designations (SWD(2022) 23 final).

⁵² Osoitteessa [Circabc \(europa.eu\)](https://circabc.europa.eu) [Reference to be completed]

- (12) Komission vuonna 2020 julkaisemassa luonnon tilaa koskevassa kertomuksessa⁵³ todettiin, että unioni ei ole vielä onnistunut pysäyttämään sellaisten suojeltujen luontotyyppien ja lajien vähenemistä, joiden suojelu aiheuttaa huolta unionille. Väheneminen johtuu pääasiassa laajaperäisestä maataloudesta luopumisesta, hoitokäytäntöjen tehostamisesta, hydrologisten järjestelmien muutoksista, kaupungistumisesta ja ympäristön pilaantumisesta sekä kestäättömästä metsätaloudesta ja lajien hyödyntämisestä. Lisäksi haitalliset vieraslajit ja ilmastonmuutos ovat merkittäviä ja kasvavia uhkia unionin kotoperäiselle kasvistolle ja eläimistöille.
- (13) On aiheellista asettaa ekosysteemien ennallistamiselle yleinen tavoite, jolla edistetään taloudellista ja yhteiskunnallista muutosta, laadukkaiden työpaikkojen luomista ja kestävää kasvua. Luonnoltaan monimuotoiset ekosysteemit, kuten kosteikkojen, makeiden vesien, metsien, maatalouden ja harvan kasvillisuuden, merien, rannikkojen ja kaupunkien ekosysteemit tuottavat, jos niiden tila on hyvä, erilaisia keskeisiä ekosysteemipalveluja, ja heikentyneiden ekosysteemien ennallistamisesta hyvään tilaan kaikilla maa- ja merialueilla saadaan hyötyjä, jotka ovat paljon suuremmat kuin ennallistamisen kustannukset. Näistä palveluista on monenlaisia sosioekonomisia hyötyjä, jotka riippuvat taloudellisista, sosiaalisista, kulttuurisista, alueellisista ja paikallisista erityispiirteistä.
- (14) Yhdistyneiden kansakuntien tilastotoimikunta hyväksyi maaliskuussa 2021 pidetyssä 52. istunnossaan YK:n ympäristötilinpitojärjestelmään sisältyvän ekosysteemitilinpidon (SEEA EA)⁵⁴. SEEA EA -järjestelmä muodostaa integroidun ja kattavan tilastokehyksen, jonka avulla voidaan organisoida luontotyyppejä ja maisemia koskevia tietoja, mitata ekosysteemien laajuutta, tilaa ja palveluja, seurata ekosysteemivarojen muutoksia ja yhdistää nämä tiedot taloudelliseen ja muuhun ihmisten toimintaan.
- (15) Luonnoltaan monimuotoisten ekosysteemien varmistaminen ja ilmastonmuutoksen torjunta liittyvät kiinteästi toisiinsa. Luonto ja luontoon perustuvat ratkaisut, kuten luonnolliset hiilivarannot ja -nielut, ovat olennaisen tärkeitä ilmastokriisin torjunnassa. Samaan aikaan ilmastokriisi pahentaa jo nyt maa- ja meriekosysteemien muutosta, ja unionin on valmistauduttava siihen, että ilmastonmuutoksen vaikutukset vain voimistuvat ja että niitä esiintyy yhä tiheämmin ja suuremmassa mittakaavassa. Hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin (IPCC)⁵⁵ erityisraportissa ilmaston 1,5 celsiusasteen lämpenemisen vaikutuksista todettiin, että jotkin vaikutukset voivat olla pitkäaikaisia tai peruuttamattomia. IPCC:n kuudennessa arviointiraportissa⁵⁶ todetaan, että ekosysteemien ennallistaminen on olennaisen tärkeää, jotta voidaan torjua ilmastonmuutosta ja vähentää elintarviketurvaan kohdistuvia riskejä. Biologista

⁵³ Komission kertomus Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle – Luonnon tila Euroopan unionissa: Kertomus lintu- ja luontotyyppidirektiivin kattamien lajien ja luontotyyppien suojelutasosta ja kehityssuunnista vuosina 2013–2018 (COM/2020/635 final).

⁵⁴ https://seea.un.org/sites/seea.un.org/files/documents/EA/seea_ea_white_cover_final.pdf.

⁵⁵ Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC): Special Report on the impacts of global warming of 1.5°C and related global greenhouse gas emission pathways, in the context of strengthening the global response to the threat of climate change, sustainable development, and efforts to eradicate poverty [Masson-Delmotte, V., P. Zhai, H.-O. Pörtner, D. Roberts, J. Skea, P.R. Shukla, A. Pirani, W. Moufouma-Okia, C. Péan, R. Pidcock, S. Connors, J.B.R. Matthews, Y. Chen, X. Zhou, M.I. Gomis, E. Lonnoy, T. Maycock, M. Tignor, and T. Waterfield (eds.)] <https://www.ipcc.ch/sr15/>

⁵⁶ [Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability | Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability \(ipcc.ch\)](https://www.ipcc.ch/2022/04/28/climate-change-2022-impacts-adaptation-vulnerability/).

monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja käsittelevä hallitustenvälinen tiede- ja politiikkafoorumi (IPBES) katsoi biodiversiteetistä ja ekosysteemipalveluista vuonna 2019 julkaisemassaan maailmanlaajuisessa arviointiraportissaan⁵⁷, että ilmastonmuutos on keskeinen tekijä luonnon muuttumisessa, ja odottavissa on, että sen vaikutukset lisääntyvät tulevana vuosikymmeninä ja joissakin tapauksissa ylittävät muiden ekosysteemin muutosten syiden, kuten maan ja meren käytön muuttumisen, vaikutuksen.

- (16) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/1119⁵⁸ asetetaan sitova tavoite ilmastoneutraaliudelle unionissa vuoteen 2050 mennessä ja sen jälkeisille negatiivisille päästöille sekä asetetaan etusijalle nopeat ja ennakoitavissa olevat päästövähennykset ja lisätään samalla luonnollisten nielujen aikaansaamia poistumia. Ekosysteemien ennallistaminen voi edistää merkittävästi luonnollisten nielujen ylläpitämistä, hoitoa ja lisäämistä sekä luonnon monimuotoisuuden lisäämistä samalla kun torjutaan ilmastonmuutosta. Asetuksessa (EU) 2021/1119 edellytetään myös, että asiaankuuluvat unionin toimielimet ja jäsenvaltiot varmistavat jatkuvan edistymisen toimissa, joilla parannetaan sopeutumiskykyä, vahvistetaan ilmastokestävyyttä ja vähennetään haavoittuvuutta ilmastonmuutokselle. Siinä edellytetään myös, että jäsenvaltiot sisällyttävät sopeutumisen kaikkiin politiikanaloihin ja edistävät luontopohjaisia ratkaisuja⁵⁹ ja ekosysteemipohjaista sopeutumista.
- (17) Komission vuonna 2021 antamassa tiedonannossa ilmastonmuutokseen sopeutumisesta⁶⁰ korostetaan tarvetta edistää luontoon perustuvia ratkaisuja ja todetaan, että kustannustehokas sopeutuminen ilmastonmuutokseen voidaan saavuttaa suojelemalla ja ennallistamalla kosteikkoja ja turvemaita sekä rannikko- ja meriekosysteemejä, kehittämällä kaupunkien viheralueita ja asentamalla viherkattoja ja -seiniä sekä edistämällä ja hoitamalla kestäväällä tavalla metsiä ja viljelymaita. Luonnoltaan monimuotoisten ekosysteemien määrän lisääminen parantaa kykyä sietää ilmastonmuutosta ja tarjoaa tehokkaampia tapoja vähentää katastrofeja ja ehkäistä niitä.
- (18) Unionin ilmastopolitiikkaa tarkistetaan parhaillaan, jotta voidaan noudattaa asetuksessa (EU) 2021/1119 ehdotettua kehityspolkua vähentää nettopäästöjä vähintään 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasoon verrattuna. Erityisesti ehdotuksella Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetusten (EU) 2018/841 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta⁶¹ pyritään vahvistamaan maasektorin

⁵⁷ IPBES (2019): Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services. E. S. Brondizio, J. Settele, S. Díaz, and H. T. Ngo (editors). IPBES secretariat, Bonn, Germany. 1148 sivua. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3831673>.

⁵⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1119, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2021, puiteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki) (EUVL L 243, 9.7.2021, s. 1).

⁵⁹ Luontoon perustuvat ratkaisut ovat luonnon innoittamia ja luontopohjaisia ratkaisuja, jotka ovat kustannustehokkaita ja tuottavat yhtä aikaa ympäristöön liittyviä, sosiaalisia ja taloudellisia hyötyjä ja auttavat parantamaan selviytymiskykyä. Tällaiset ratkaisut tuovat enemmän ja monimuotoisemmin luontoa ja luonnonmukaisia piirteitä ja prosesseja kaupunkeihin, maisemiin ja merimaisemiin paikallisten, resurssitehokkaiden ja järjestelmään kohdistuvien toimien avulla. Näin ollen luontoon perustuvat ratkaisut hyödyttävät luonnon monimuotoisuutta ja tukevat erilaisten ekosysteemipalvelujen tarjoamista.

⁶⁰ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, Ilmastokestävä Eurooppa – Uusi EU:n strategia ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi (COM(2021) 82 final).

⁶¹ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2018/841 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse soveltamisalasta, vaatimusten noudattamista koskevien sääntöjen yksinkertaistamisesta,

panosta vuoden 2030 yleisen ilmastotavoitteen saavuttamiseen ja yhdenmukaistamaan tavoitteet maankäytön, maankäytön muutoksen ja metsätalouden, jäljempänä 'LULUCF', päästöjen ja poistumien tilinpidosta asiaan liittyvien luonnon monimuotoisuutta koskevien poliittisten aloitteiden kanssa. Ehdotuksessa korostetaan luontoon perustuvien hiilipoistumien suojelua ja tehostamista, ekosysteemien ilmastomuutoksen sietokyvyn parantamista, huonontuneen maan ja ekosysteemien ennallistamista sekä turvemaiden uudelleenvesittämistä. Lisäksi sillä pyritään parantamaan suojellun ja ennallistettavan maan kasvihuonekaasupäästöjen ja -poistumien seuranta ja niitä koskevaa raportointia. Tässä yhteydessä on tärkeää, että ekosysteemit kaikissa maaluokissa, mukaan lukien metsät, niityt, viljelymaat ja kosteikot, ovat hyvässä tilassa, jotta ne pystyvät tehokkaasti ottamaan talteen ja varastoimaan hiiltä.

- (19) Geopoliittinen kehitys on entisestään korostanut tarvetta turvata elintarvikejärjestelmien häiriönsietokyky⁶². On näyttöä siitä, että maatalouden ekosysteemien ennallistamisella on myönteisiä vaikutuksia elintarvikkeisiin liittyvään tuottavuuteen pitkällä aikavälillä ja että luonnon ennallistaminen toimii vakuutuksena, jolla varmistetaan EU:n pitkän aikavälin kestävyys ja häiriönsietokyky.
- (20) Euroopan tulevaisuuskonferenssin loppuraportissa kansalaiset kehottavat unionia suojelemaan ja ennallistamaan luonnon monimuotoisuutta, maisemaa ja valtameriä, estämään pilaantumista ja edistämään tietämystä, tietoisuutta, koulutusta ja vuoropuhelua ympäristöstä, ilmastomuutoksesta, energiankäytöstä ja kestävyyydestä⁶³.
- (21) Ekosysteemien ennallistaminen yhdessä luonnonvaraisten eläinten ja kasvien kaupan ja kulutuksen vähentämiseen tähtäävien toimien kanssa auttaa myös ehkäisemään ja parantamaan kykyä sietää mahdollisia tulevia tartuntatauteja, joilla on zoonootista potentiaalia, ja siten pienentämään taudinpurkausten ja pandemioiden riskejä sekä tukemaan EU:n ja maailmanlaajuisia pyrkimyksiä soveltaa "yhteinen terveys" -lähestymistapaa, jossa tunnustetaan ihmisten terveyden, eläinten terveyden ja terveen selviytymiskykyisen luonnon välinen luontainen yhteys.
- (22) Maaperä on olennainen osa maaekosysteemejä. Komission vuonna 2021 antamassa tiedonannossa "EU:n maaperästrategia vuoteen 2030"⁶⁴ todetaan tarve ennallistaa huonontunut maaperä ja parantaa maaperän luonnon monimuotoisuutta.
- (23) Neuvoston direktiivillä 92/43/ETY⁶⁵ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/147/EY⁶⁶ pyritään varmistamaan Euroopan arvokkaimpien ja

jäsenvaltioiden tavoitteiden asettamisesta vuodelle 2030 ja sitoutumisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseen yhteisesti vuoteen 2035 mennessä maankäytön, metsätalouden ja maatalouden sektorilla sekä asetuksen (EU) 2018/1999 muuttamisesta seurannan, raportoinnin, edistymisen seurannan ja uudelleentarkastelun osalta (COM/2021/554 final).

⁶² Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle elintarviketurvan varmistamisesta ja elintarvikejärjestelmien häiriönsietokyvyn vahvistamisesta (COM (2022) 133 final).

⁶³ *Conference on the Future of Europe – Report on the Final Outcome*, toukokuu 2022, Ehdotus 2 (1, 4, 5) s. 44, Ehdotus 6 (6) s. 48.

⁶⁴ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Vuoteen 2030 ulottuva EU:n maaperästrategia – Terveestä maaperästä hyötyä ihmisille, elintarvikkeille, luonnolle ja ilmastolle (COM/2021/699 final).

⁶⁵ Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7).

uhanalaisimpien lajien ja luontotyyppien sekä ekosysteemien, joihin ne kuuluvat, pitkäaikainen suojelu, säilyttäminen ja eloonjääminen. Natura 2000 -verkosto perustettiin vuonna 1992. Kyseessä on maailman suurin koordinoitu suojelualueiden verkosto, ja se on keskeinen väline näiden kahden direktiivin tavoitteiden toteuttamisessa.

- (24) On jo luotu puitteet ja ohjeet⁶⁷ direktiivin 92/43/ETY nojalla suojeltujen luontotyyppien hyvän tilan määrittämiseksi ja kyseisen direktiivin soveltamisalaan kuuluvien lajien elinympäristöjen riittävän laadun ja määrän määrittämiseksi. Kyseisten luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen ennallistamistavoitteet voidaan asettaa näiden puitteiden ja ohjeiden perusteella. Tällainen ennallistaminen ei kuitenkaan riitä kääntämään luonnon monimuotoisuuden köyhtymissuuntausta ja saattamaan ennalleen kaikkia ekosysteemejä. Sen vuoksi olisi asetettava erityisiä indikaattoreita koskevia lisävelvoitteita luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi laajemmissa ekosysteemeissä.
- (25) Direktiivien 92/43/ETY ja 2009/147/EY pohjalta ja kyseisissä direktiiveissä asetettujen tavoitteiden saavuttamisen tukemiseksi jäsenvaltioiden olisi otettava käyttöön ennallistamistoimenpiteitä, joilla varmistetaan suojeltujen luontotyyppien ja lajien, mukaan lukien luonnonvaraiset linnut, elpymisen kaikilla unionin alueilla, myös Natura 2000 -verkostoon kuulumattomilla alueilla.
- (26) Direktiivin 92/43/ETY tavoitteena on varmistaa unionin tärkeänä pitämien luontotyyppien ja luonnonvaraisen eläin- ja kasvilajien suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai sen ennalleen saattaminen. Siinä ei kuitenkaan aseteta määräaikaakaan tämän tavoitteen saavuttamiselle. Direktiivissä 2009/147/EY ei myöskään aseteta määräaikaakaan lintukantojen elpymiselle unionissa.
- (27) Sen vuoksi olisi vahvistettava määräajat ennallistamistoimenpiteiden käyttöönotolle Natura 2000 -alueilla ja niiden ulkopuolella, jotta voidaan asteittain parantaa suojeltujen luontotyyppien tilaa kaikkialla unionissa ja palauttaa luontotyyppejä, kunnes saavutetaan tarvittava suotuisa viiteala näiden luontotyyppien suotuisan suojelun tason saavuttamiseksi unionissa. Jotta jäsenvaltioille annettaisiin tarvittavaa joustonvaraa toteuttaa laajamittaisia ennallistamistoimia, on aiheellista ryhmitellä luontotyyppit sen ekosysteemin mukaan, johon ne kuuluvat, ja asettaa aikasidonnaiset ja määrälliset aluekohtaiset tavoitteet luontotyyppiryhmille. Näin jäsenvaltiot voivat valita, mitkä luontotyyppit ryhmän sisällä ennallistetaan ensimmäiseksi.
- (28) Samanlaiset vaatimukset olisi vahvistettava direktiivin 92/43/ETY soveltamisalaan kuuluvien lajien elinympäristöille ja direktiivin 2009/147/EY soveltamisalaan kuuluville luonnonvaraisten lintujen elinympäristöille ottaen erityisesti huomioon näiden molempien elinympäristöjen kytkeytyneisyys, jotta lajien populaatiot voivat menestyä.
- (29) On tarpeen, että luontotyyppien ennallistamistoimenpiteet ovat riittävät ja soveltuvat hyvän tilan ja suotuisan viitealan saavuttamiseen mahdollisimman nopeasti, jotta niiden suotuisa suojelun taso voidaan saavuttaa. On tärkeää, että ennallistamistoimenpiteet ovat niitä, jotka ovat tarpeen aikasidonnaisten ja

⁶⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, luonnonvaraisten lintujen suojelusta (EUVL L 20, 26.1.2010, s. 7).

⁶⁷ DG Environment. 2017, "Reporting under Article 17 of the Habitats Directive: Explanatory notes and guidelines for the period 2013-2018" and DG Environment 2013, "Interpretation manual of European Union habitats Eur 28".

määrällisten aluekohtaisten tavoitteiden saavuttamiseksi. On myös tarpeen, että lajien elinympäristöjen ennallistamistoimenpiteet ovat riittävät ja sopivat niiden riittävän laadun ja määrän saavuttamiseksi mahdollisimman nopeasti, jotta saavutetaan lajien suotuisa suojelun taso.

- (30) On tärkeää varmistaa, että tämän asetuksen nojalla käyttöön otetuilla ennallistamistoimenpiteillä saadaan aikaan konkreettisia ja mitattavissa olevia parannuksia ekosysteemien tilaan sekä yksittäisten ennallistamisalueiden tasolla että kansallisella ja unionin tasolla.
- (31) Jotta voidaan varmistaa, että ennallistamistoimenpiteet ovat toimivia ja että niiden tuloksia voidaan ajan myötä mitata, on olennaisen tärkeää, että tällaisten ennallistamistoimenpiteiden kohteena olevat alueet osoittavat jatkuvasti merkkejä paranemisesta, kunnes hyvä tila saavutetaan, jotta voidaan parantaa direktiivin 92/43/ETY liitteen I soveltamisalaan kuuluvien luontotyyppien tilaa, saattaa ennalleen kyseiset luontotyypit ja parantaa niiden yhteyttä.
- (32) On myös olennaisen tärkeää, että alueet, joihin sovelletaan ennallistamistoimenpiteitä direktiivin 92/43/ETY soveltamisalaan kuuluvien lajien elinympäristöjen laadun ja määrän parantamiseksi, sekä direktiivin 2009/147/EY soveltamisalaan kuuluvien luonnonvaraisten lintujen elinympäristöt paranevat jatkuvasti, jotta voidaan edistää tällaisten lajien elinympäristöjen riittävän määrän ja laadun saavuttamista.
- (33) On tärkeää varmistaa, että direktiivin 92/43/ETY soveltamisalaan kuuluvien, hyvässä tilassa olevien luontotyyppien kattamien alueiden määrä kasvaa asteittain jäsenvaltioiden ja koko unionin alueella, kunnes kunkin luontotyyppin suotuisa viiteala on saavutettu ja vähintään 90 prosenttia kyseisestä alueesta jäsenvaltion tasolla on hyvässä tilassa, jotta kyseiset luontotyypit unionissa voivat saavuttaa suotuisan suojelun tason.
- (34) On tärkeää varmistaa direktiivin 92/43/ETY soveltamisalaan kuuluvien lajien elinympäristöjen sekä direktiivin 2009/147/EY soveltamisalaan kuuluvien luonnonvaraisten lintujen elinympäristöjen laadun ja määrän asteittainen lisääntyminen jäsenvaltioiden alueella ja viime kädessä unionissa, kunnes se riittää varmistamaan kyseisten lajien selviytymisen pitkällä aikavälillä.
- (35) On tärkeää, että tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien luontotyyppien kattamat alueet eivät heikkene nykytilanteeseen verrattuna, kun otetaan huomioon nykyiset ennallistamistarpeet ja tarve olla lisäämättä ennallistamistarpeita tulevaisuudessa. On kuitenkin aiheellista tarkastella mahdollista ylivoimaista estettä, joka voi johtaa kyseisten luontotyyppien kattamien alueiden heikentymiseen, sekä sellaisia luontotyyppien väistämättömiä muutoksia, jotka johtuvat suoraan ilmastonmuutoksesta tai erittäin tärkeän yleisen edun mukaisesta suunnitelmasta tai hankkeesta, johon ei ole käytettävissä vähemmän haitallisia vaihtoehtoisia ratkaisuja, tai direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti hyväksytystä suunnitelmasta tai hankkeesta.
- (36) Vuoteen 2030 ulottuvassa EU:n biodiversiteettistrategiassa korostetaan tarvetta tehostaa toimia huonontuneiden meriekosysteemien ennallistamiseksi, mukaan lukien runsaasti hiiltä sisältävät ekosysteemit ja tärkeät kalojen kutu- ja kasvualueet. Strategiassa todetaan myös, että komissio aikoo ehdottaa uutta toimintasuunnitelmaa kalavarojen säilyttämiseksi ja merellisten ekosysteemien suojelemiseksi.
- (37) Direktiivin 92/43/ETY liitteessä I luetellut merten luontotyypit on määritelty laajasti, ja ne käsittävät monia ekologisesti erilaisia alatyyppejä, joilla on erilaiset

ennallistamismahdollisuudet, minkä vuoksi jäsenvaltioiden on vaikea toteuttaa asianmukaisia ennallistamistoimenpiteitä kyseisten luontotyyppien tasolla. Sen vuoksi merellisiä luontotyypppejä olisi täsmennettävä käyttämällä Euroopan luontoa koskevan tietojärjestelmän (EUNIS) asiaankuuluvia tasoja merten luontotyyppien luokittelussa. Jäsenvaltioiden olisi vahvistettava suotuisat viitealat kunkin luontotyyppin suotuisan suojelun tason saavuttamiseksi siltä osin kuin näitä viitealoja ei ole jo käsitelty muussa unionin lainsäädännössä.

- (38) Jos rannikoiden ja merten luontotyyppien suojelu edellyttää kalastus- tai vesiviljelytoiminnan sääntelyä, sovelletaan yhteistä kalastuspolitiikkaa. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1380/2013⁶⁸ säädetään erityisesti, että yhteisessä kalastuspolitiikassa sovelletaan kalastuksenhoitoon ekosysteemilähtöistä lähestymistapaa sen varmistamiseksi, että kalastustoimien vuoksi meriekosysteemiin kohdistuvat haittavaikutukset voidaan minimoida. Kyseisessä asetuksessa säädetään myös, että mainitulla politiikalla pyritään varmistamaan, että vesiviljely- ja kalastustoimissa vältetään merellisen ympäristön huonontuminen.
- (39) Luonnon monimuotoisuuden ja häiriönsietokykyisen luonnon jatkuvan, pitkäaikaisen ja kestäväen elpymisen tavoitteen saavuttamiseksi jäsenvaltioiden olisi hyödynnettävä täysimääräisesti yhteisen kalastuspolitiikan tarjoamia mahdollisuuksia. Meren elollisten luonnonvarojen säilyttämistä koskevan unionin yksinomaisen toimivallan puitteissa jäsenvaltioilla on mahdollisuus toteuttaa syrjimättömiä toimenpiteitä kalakantojen säilyttämiseksi ja hoitamiseksi sekä merten ekosysteemien suojelun tason ylläpitämiseksi tai parantamiseksi 12 meripeninkulman rajan sisällä. Lisäksi jäsenvaltiot, joilla on välitön kalastuksenhoitoetu, voivat toimittaa yhteisiä suosituksia niistä säilyttämistoimenpiteistä, jotka ovat tarpeen unionin ympäristölainsäädännön mukaisten velvoitteiden noudattamiseksi. Tällaiset toimenpiteet arvioidaan ja hyväksytään yhteisessä kalastuspolitiikassa vahvistettujen sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti.
- (40) Direktiivissä 2008/56/EY edellytetään, että jäsenvaltiot tekevät yhteistyötä kahdenvälisesti ja alueellisten ja osa-alueellisten yhteistyömekanismien puitteissa, myös alueellisten merisopimusten⁶⁹ kautta, sekä kalastustoimenpiteiden osalta yhteisen kalastuspolitiikan mukaisesti perustettujen alueellisten ryhmien puitteissa.
- (41) On tärkeää ottaa käyttöön ennallistamistoimenpiteitä myös tiettyjen meriympäristön lajien, kuten haiden ja rauskujen, elinympäristöille, kun kyseiset lajit kuuluvat muuttavien luonnonvaraisten eläinten suojelemista koskevan yleissopimuksen soveltamisalaan mutta jäävät direktiivin 92/43/EY soveltamisalan ulkopuolelle, koska niillä on tärkeä tehtävä ekosysteemissä.
- (42) Maa-alueiden, makean veden, rannikoiden ja merellisten luontotyyppien ennallistamisen ja huonontumisen estämisen tukemiseksi jäsenvaltioilla on

⁶⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1380/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, yhteisestä kalastuspolitiikasta, neuvoston asetusten (EY) N:o 1954/2003 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 2371/2002 ja (EY) N:o 639/2004 ja neuvoston päätöksen 2004/585/EY kumoamisesta (EUVL L 354, 28.12.2013, s. 22).

⁶⁹ Koillis-Atlantin meriympäristön suojelusta vuonna 1992 tehty yleissopimus – OSPAR-yleissopimus (OSPAR), Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelusta vuonna 1992 tehty yleissopimus – Helsingin yleissopimus (HELCOM), Välimeren merellisen ympäristön ja rannikkoalueiden suojelusta vuonna 1995 tehty yleissopimus – Barcelonan yleissopimus (UNEP-MAP) ja Mustanmeren suojelemisesta vuonna 1992 tehty yleissopimus – Bukarestin yleissopimus.

mahdollisuus nimetä lisäalueita ”suojelualueiksi” tai ”tiukasti suojelluiksi alueiksi”, toteuttaa muita tehokkaita aluekohtaisia suojelutoimenpiteitä ja edistää yksityisiä maansuojelutoimenpiteitä.

- (43) Kaupunkien ekosysteemien osuus unionin maapinta-alasta on noin 22 prosenttia, ja ne muodostavat alueen, jolla suurin osa unionin kansalaisista asuu. Kaupunkien viheralueita ovat muun muassa kaupunkimetsät, -puistot ja -puutarhat, kaupunkifarmit, puistokadut, kaupunkiniityt ja pensasaidat, ja ne tarjoavat tärkeitä elinympäristöjä luonnon monimuotoisuudelle, erityisesti kasveille, linnuille ja hyönteisille, pölyttäjät mukaan luettuina. Ne tarjoavat myös elintärkeitä ekosysteemipalveluja, joita ovat muun muassa luonnonkatastrofiriskien (esimerkiksi tulvien ja lämpösaarekevaikutusten) vähentäminen ja hallinta, jäähdytys, virkistys, veden ja ilman suodatus sekä ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen.
- (44) Toimia, joilla varmistetaan, että kaupunkien viheralueet eivät enää ole vaarassa huonontua, on tehostettava voimakkaasti. Jotta voidaan varmistaa, että kaupunkien viheralueet tarjoavat jatkossakin tarvittavia ekosysteemipalveluja, niiden häviäminen olisi pysäytettävä ja niitä olisi ennallistettava ja lisättävä alueella muun muassa integroimalla vihreä infrastruktuuri ja luontoon perustuvat ratkaisut paremmin kaupunkisuunnitteluun ja integroimalla vihreä infrastruktuuri, kuten viherkatot ja vihermuurit, rakennusten suunnitteluun.
- (45) Vuoteen 2030 ulottuvassa EU:n biodiversiteettistrategiassa edellytetään lisätoimia makean veden ekosysteemien ja jokien luonnollisten toimintojen ennallistamiseksi. Makean veden ekosysteemien ennallistamiseen olisi sisällyttävä toimia jokien, niiden ranta-alueiden ja tulvatasanteiden luonnollisen pitkittäis- ja sivuttaissuuntaisten yhteyksien palauttamiseksi, mukaan lukien esteiden poistaminen, jotta voidaan tukea suotuisan suojelun tason saavuttamista jokien, järvien ja alluviaalisten luontotyyppien sekä direktiiveillä 92/43/ETY ja 2009/147/EY suojeltujen luontotyyppien sekä niissä elävien lajien osalta sekä toteuttaa yksi EU:n vuoteen 2030 ulottuvan biodiversiteettistrategian keskeisistä sitoumuksista, jonka mukaan ennallistetaan vähintään 25 000 kilometriä jokia vapaana virtaaviksi. Esteitä poistettaessa jäsenvaltioiden olisi ensisijaisesti puututtava vanhentuneisiin esteisiin, joita ei enää tarvita uusiutuvan energian tuotantoon, sisävesiliikenteeseen, vesihuoltoon tai muuhun käyttöön.
- (46) Pölyttäjät ovat unionissa vähentyneet dramaattisesti viime vuosikymmeninä. Joka kolmannen mehiläis- ja perhoslajin kanta pienenee ja joka kymmenes näistä lajeista on vaarassa kuolla sukupuuttoon. Pölyttäjät ovat olennaisen tärkeitä maaekosysteemien toiminnalle, ihmisten hyvinvoinnille ja elintarviketurvalle, koska ne pölyttävät luonnonvaraisia ja viljeltyjä kasveja. Lähes 5 000 000 000 euroa EU:n maatalouden vuosittaisesta tuotoksesta on suoraan pölyttäjähönteisten ansiota⁷⁰.
- (47) Komissio käynnisti pölyttäjiä koskevan EU:n aloitteen⁷¹ 1 päivänä kesäkuuta 2018 vastauksena Euroopan parlamentin ja neuvoston kehotuksiin puuttua luonnonvaraisten pölyttäjähönteisten vähenemiseen. Aloitteen täytäntöönpanoa koskeva

⁷⁰ Vysna, V., Maes, J., Petersen, J.E., La Notte, A., Vallecillo, S., Aizpurua, N., Ivits, E., Teller, A., Accounting for ecosystems and their services in the European Union (INCA). INCA-hankkeen toisen vaiheen loppuraportti, jonka tavoitteena on kehittää EU:n ekosysteemitilinpitojärjestelmää koskeva pilottihanke. Statistical report. Publications office of the European Union, Luxembourg, 2021.

⁷¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Pölyttäjiä koskeva EU:n aloite (COM(2018) 395 final).

edistymiskertomus⁷² osoitti, että pölyttäjien vähenemistä aiheuttaviin tekijöihin, torjunta-aineiden käyttö mukaan luettuna, liittyy edelleen merkittäviä haasteita. Euroopan parlamentti⁷³ ja neuvosto⁷⁴ kehottivat vahvistamaan toimia pölyttäjien vähenemisen estämiseksi ja perustamaan pölyttäjiä koskevan unionin laajuisen seurantakehyksen sekä asettamaan selkeät tavoitteet ja indikaattorit, jotka koskevat sitoutumista pölyttäjien vähenemisen pysäyttämiseen. Euroopan tilintarkastustuomioistuin on suositellut, että komissio perustaisi asianmukaiset hallinnointi- ja valvontamekanismit pölyttäjiin kohdistuvien uhkien torjumiseksi⁷⁵.

- (48) Ehdotuksella Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kasvinsuojeluaineiden kestävästä käytöstä *[hyväksyttäväksi 22 päivänä kesäkuuta 2022, sisällytetään hyväksytyn säädöksen nimi ja numero, kun sellainen on saatavilla]* pyritään sääntelemään yhtä pölyttäjien vähenemiseen vaikuttavaa tekijää kieltämällä torjunta-aineiden käyttö ekologisesti herkillä alueilla, joista monet kuuluvat tämän asetuksen soveltamisalaan, esimerkiksi alueilla, joilla esiintyy pölyttäjälajeja, jotka Euroopan punaisissa listoissa⁷⁶ luokitellaan uhanalaisiksi.
- (49) Turvallisten, kestävien, ravitsevien ja kohtuuhintaisten elintarvikkeiden tarjoamiseksi tarvitaan kestäviä, häiriönsietokykyisiä ja luonnoltaan monimuotoisia maatalouden ekosysteemejä. Luonnoltaan monimuotoiset maatalouden ekosysteemit myös parantavat maatalouden kykyä sietää ilmastonmuutosta ja ympäristöriskejä samalla kun varmistetaan elintarviketurvallisuus ja ruokaturva ja luodaan uusia työpaikkoja maaseutualueilla, erityisesti luonnonmukaiseen maatalouteen sekä maaseutumatkailuun ja virkistystoimintaan liittyviä työpaikkoja. Sen vuoksi unionin on parannettava maatalousmaansa luonnon monimuotoisuutta erilaisilla olemassa olevilla käytännöillä, jotka ovat suotuisia tai yhteensopivia luonnon monimuotoisuuden parantamisen kannalta, laajaperäinen maatalous mukaan luettuna. Laajaperäinen maatalous on elintärkeää monien lajien ja luontotyyppien säilyttämiseksi luonnoltaan monimuotoisilla alueilla. Monista laajaperäisistä maatalouskäytännöistä on monenlaista ja merkittävää hyötyä luonnon monimuotoisuuden, ekosysteemipalvelujen ja maisemapiirteiden suojelulle. Näitä ovat esimerkiksi täsmäviljely, luonnonmukainen maatalous, agroekologia, peltometsäviljely ja matalan intensiteetin pysyvän nurmen suojelun kannalta.
- (50) On tarpeen ottaa käyttöön ennallistamistoimenpiteitä maatalouden ekosysteemien luonnon monimuotoisuuden parantamiseksi kaikkialla unionissa, myös alueilla, jotka eivät kuulu direktiivin 92/43/ETY soveltamisalaan kuuluvien luontotyyppien piiriin. Koska maatalouden ekosysteemien tilan arvioimiseksi ei ole yhteistä menetelmää, joka mahdollistaisi erityisten ennallistamistavoitteiden asettamisen maatalouden ekosysteemeille, on aiheellista asettaa yleinen velvoite parantaa maatalouden ekosysteemien luonnon monimuotoisuutta ja mitata kyseisen velvoitteen täyttymistä olemassa olevien indikaattoreiden perusteella.

⁷² Komission kertomus Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle Pölyttäjiä koskevan EU:n aloitteen täytäntöönpanon edistyminen (COM(2021) 261 final).

⁷³ Euroopan parlamentin 9 päivänä kesäkuuta 2021 antama päätöslauselma vuoteen 2030 ulottuvasta EU:n biodiversiteettistrategiasta: Luonto takaisin osaksi elämäämme (2020/2273(INI)), osoitteessa https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0277_FI.pdf.

⁷⁴ Neuvoston 17 päivänä joulukuuta 2020 antamat päätelmät Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksesta 15/2020 ”Luonnonvaraisten pölyttäjien suojelu EU:ssa: – komission aloitteet eivät ole kantaneet hedelmää (14168/20).

⁷⁵ Erityiskertomus 15/2020, https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR20_15/SR_Pollinators_EN.pdf

⁷⁶ [European Redlist - Environment - European Commission \(europa.eu\)](https://www.european-commission.eu/european-redlist-environment)

sisällyttää YMP:n strategiasuunnitelmiinsa myös maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumuksia, mukaan lukien maisemapiirteiden tehostettu hallinnointi, joka menee GAEC-vaatimusta 8 ja/tai ekojärjestelmiä pidemmälle. Luonnon ja biologisen monimuotoisuuden Life+-hankkeet edistävät myös Euroopan luonnon maatalousmaan monimuotoisuuden elpymistä vuoteen 2030 mennessä, koska niillä tuetaan direktiivin 92/43/ETY ja direktiivin 2009/147/EY sekä vuoteen 2030 ulottuvan biologista monimuotoisuutta koskevan EU:n biodiversiteettistrategian täytäntöönpanoa.

- (54) Orgaanisen maaperän⁷⁹ ennallistaminen ja uudelleenvesittäminen⁸⁰ maatalouskäytössä (laidun- ja viljelysmaana), jossa käytetään kuivatettuja turvemaita, auttaa saavuttamaan merkittäviä luonnon monimuotoisuuteen liittyviä hyötyjä, vähentämään merkittävästi kasvihuonekaasupäästöjä ja tarjoaa muita ympäristöhyötyjä sekä edistää samalla monimuotoista maatalousmaisemaa. Jäsenvaltiot voivat valita erilaisista kuivattujen turvemaiden ennallistamistoimenpiteistä, kuten viljelymaan muuttaminen pysyväksi nurmeksi ja laajaperäistämistoimenpiteet, joihin liittyy kuivatuksen vähentäminen, sekä täysimittainen uudelleenvesittäminen, johon liittyy mahdollisuus kosteikkojen viljelykäyttöön, tai turvetta muodostavan kasvillisuuden kasvattaminen. Merkittävimmät ilmastohyödyt saadaan viljelymaan ennallistamisesta ja uudelleenvesittämisestä ja sen jälkeen voimaperäisesti viljellyn nurmen ennallistamisesta. Jotta maatalouskäytössä olevia kuivatettuja turvemaita koskeva ennallistamistavoite voidaan panna joustavasti täytäntöön, jäsenvaltiot voivat katsoa ennallistamistoimenpiteiden ja kuivattujen turvemaiden uudelleenvesittämisen turpeenottoalueilla sekä tietyssä määrin kuivatettujen turvemaiden ennallistamisen ja uudelleenvesittämisen muussa maankäytössä (esimerkiksi metsänä) edistävän tavoitteita, jotka koskevat maatalouskäytössä olevia kuivatettuja turvemaita.

(55)

- (56) Jotta luonnon monimuotoisuuden kannalta saataisiin mahdollisimman suuri hyöty, kuivatun turvemaan alueiden ennallistamisen ja uudelleenvesittämisen olisi ulotuttava sellaisten direktiivin 92/43/ETY liitteessä I lueteltujen kosteikkojen luontotyyppien alueiden ulkopuolelle, jotka on tarkoitus ennallistaa ja saattaa ennalleen. Tietoja orgaanisen maaperän laajuudesta sekä sen kasvihuonekaasupäästöistä ja -poistumista seurataan ja asetetaan saataville LULUCF-sektorin raportoinnissa jäsenvaltioiden kansallisissa kasvihuonekaasuinventaariorissa, jotka toimitetaan UNFCCC:n sihteeristölle. Ennallistettuja ja uudelleenvesitettyjä turvemaita voidaan edelleen käyttää tuottavasti vaihtoehtoisilla tavoilla. Esimerkiksi kosteikkoalueella (kosteilla turvemaidella) harjoitettavaan viljelyyn voi kuulua erityyppisten ruokojen ja tiettyjen puiden, mustikoiden ja karpaloiden sekä rahkasammaleen viljely ja vesipuhvelien laiduntaminen. Tällaisten käytäntöjen olisi perustuttava kestävä hoidon periaatteisiin, ja niillä olisi pyrittävä lisäämään luonnon monimuotoisuutta, jotta ne voivat olla arvokkaita sekä taloudellisesti että ekologisesti. Kosteikkoalueen viljely voi myös hyödyttää useita lajeja, jotka ovat uhanalaisia unionissa, ja se voi myös helpottaa kosteikkoalueiden ja niihin liittyvien lajien kantojen kytkeytyneisyyttä unionissa. Kuivatettujen turvemaiden ennallistamiseen ja uudelleenvesittämiseen sekä mahdollisten tulonmenetysten korvaamiseen tarkoitettujen toimenpiteiden rahoitusta

⁷⁹ Termi 'orgaaninen maaperä' määritellään IPCC:n vuoden 2006 ohjeissa kansallisista kasvihuonekaasuinventaariorista (National Greenhouse Gas Inventories Programme, Eggleston H.S., Buendia L., Miwa K., Ngara T. and Tanabe K. (eds)).

⁸⁰ Uudelleenvesittäminen on prosessi, jossa kuivatettu maa muutetaan kosteaksi maaperäksi. Chapter 1 of IPCC 2014, 2013 and Supplement to the 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories: Wetlands, Hiraishi, T., Krug, T., Tanabe, K., Srivastava, N., Baasansuren, J., Fukuda, M. and Troxler, T.G. (eds).

voidaan saada useista eri lähteistä, kuten unionin talousarviosta ja unionin rahoitusohjelmista.

- (57) EU:n uudessa vuoteen 2030 ulottuvassa metsästrategiassa⁸¹ korostettiin tarvetta palauttaa metsien luonnon monimuotoisuus. Metsät ja muu puustoinen maa peittävät yli 43,5 prosenttia EU:n maapinta-alasta. Metsäekosysteemit, joissa on runsaasti luonnon monimuotoisuutta, ovat alttiita ilmastonmuutokselle, mutta ne ovat myös luonnollinen liittolainen ilmastonmuutokseen ja ilmastonmuutokseen liittyviin riskeihin sopeutumisessa ja niiden torjumisessa, myös hiilivaranto- ja nielutoimintojensa kautta, ja ne tarjoavat monia muita tärkeitä ekosysteemipalveluja ja -hyötyjä, joita ovat muun muassa puutavaran ja puun, elintarvikkeiden ja muiden kuin puutuotteiden tarjonta, ilmaston sääntely, maaperän stabilointi ja eroosion hallinta sekä ilman ja veden puhdistaminen.
- (58) On otettava käyttöön ennallistamistoimenpiteitä metsäekosysteemien luonnon monimuotoisuuden parantamiseksi kaikkialla unionissa, myös alueilla, jotka eivät kuulu direktiivin 92/43/ETY soveltamisalaan kuuluvien luontotyyppien piiriin. Koska ei ole olemassa yhteistä menetelmää, jolla voitaisiin arvioida metsäekosysteemien tilaa ja joka mahdollistaisi erityisten ennallistamistavoitteiden asettamisen metsäekosysteemeille, on aiheellista asettaa yleinen velvoite parantaa metsäekosysteemien monimuotoisuutta ja mitata kyseisen velvoitteen täyttymistä olemassa olevien indikaattorien perusteella, joita ovat esimerkiksi pystyyn kuolleet ja maahan kaatuneet kuolleet puut, eri-ikäisrakenteisten metsien osuus, metsien kytkeytyneisyys, yleisten metsälintujen indeksi⁸² ja orgaanisen hiilen varanto.
- (59) Direktiivien 92/43/ETY ja 2009/147/EY nojalla suojeltuja luontotyyppejä ja lajeja, pölyttäjiä sekä makean veden, kaupunkien, maatalouden ja metsätalouden ekosysteemejä koskevien ennallistamistavoitteiden ja -velvoitteiden olisi täydennettävä toisiaan ja toimittava synergiassa, jotta voidaan saavuttaa yleinen tavoite ekosysteemien ennallistamisesta unionin maa- ja merialueilla. Yhden erityistavoitteen saavuttamiseksi tarvittavat ennallistamistoimenpiteet edistävät monissa tapauksissa muiden tavoitteiden tai velvoitteiden saavuttamista. Jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi suunniteltava ennallistamistoimenpiteet strategisesti, jotta maksimoidaan niiden vaikuttavuus luonnon elpymisen edistämisessä kaikkialla unionissa. Ennallistamistoimenpiteet olisi suunniteltava myös siten, että niillä puututaan ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen sekä luonnonkatastrofien vaikutusten ehkäisemiseen ja hallintaan. Niillä olisi pyrittävä optimoimaan ekosysteemien ekologiset, taloudelliset ja sosiaaliset toiminnot, mukaan lukien niiden tuottavuuspotentiaali, ottaen huomioon niiden vaikutus asianomaisten alueiden ja yhteisöjen kestäväan kehitykseen. On tärkeää, että jäsenvaltiot laativat yksityiskohtaiset kansalliset ennallistamissuunnitelmat, jotka perustuvat parhaaseen saatavilla olevaan tieteelliseen näyttöön, ja että yleisölle annetaan mahdollisuus osallistua varhaisessa vaiheessa ja tehokkaasti suunnitelmien valmisteluun. Jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon alueensa erityisolosuhteet ja -tarpeet, jotta suunnitelmissa voidaan vastata luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen aiheuttamiin paineisiin, uhkiin ja syihin, ja niiden olisi tehtävä yhteistyötä ennallistamisen ja rajatylittävien yhteyksien varmistamiseksi.

⁸¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Uusi EU:n metsästrategia 2030 (COM(2021) 572 final).

⁸² [Common bird index \(EU aggregate\) - Products Datasets - Eurostat \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&code=sdg-15-3-10).

- (60) Jotta voidaan varmistaa synergia niiden eri toimenpiteiden välillä, jotka on toteutettu ja joita aiotaan toteuttaa luonnon suojelemiseksi, säilyttämiseksi ja ennallistamiseksi unionissa, jäsenvaltioiden olisi kansallisia ennallistamissuunnitelmiaan laatissaan otettava huomioon Natura 2000 -alueita varten vahvistetut suojelutoimenpiteet ja direktiivien 92/43/ETY ja 2009/147/EY mukaisesti laaditut hankkeiden toteuttamisjärjestyksen sisältävät toimintasuunnitelmat; direktiivin 2000/60/EY mukaisesti laadittuihin vesipiiriin hoitosuunnitelmiin sisältyvät toimenpiteet vesimuodostumien hyvän ekologisen ja kemiallisen tilan saavuttamiseksi; direktiivin 2008/56/EY mukaisesti laaditut meristrategiat ympäristön hyvän tilan saavuttamiseksi kaikilla unionin merialueilla; direktiivin (EU) 2016/2284 mukaisesti laaditut kansalliset ilman suojeluohjelmat; biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen 6 artiklan mukaisesti laaditut kansalliset biodiversiteettistrategiat ja -toimintasuunnitelmat sekä asetuksen (EU) N:o 1380/2013 mukaisesti hyväksytyt säilyttämistoimenpiteet ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1241 mukaisesti hyväksytyt tekniset toimenpiteet⁸³.
- (61) Jotta voidaan varmistaa johdonmukaisuus tämän asetuksen sekä direktiivin (EU) 2018/2001⁸⁴, asetuksen (EU) 2018/1999⁸⁵ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/70/EY⁸⁶ tavoitteiden välillä uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian edistämisen osalta, erityisesti kansallisten ennallistamissuunnitelmien valmistelun yhteydessä, jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden mahdollisuudet edistää luonnon ennallistamistavoitteiden saavuttamista.
- (62) Koska on tärkeää puuttua johdonmukaisesti luonnon monimuotoisuuden köyhtymiseen ja ilmastonmuutokseen liittyviin kahteen samanaikaiseen haasteeseen, luonnon monimuotoisuuden ennallistamisessa olisi otettava huomioon uusiutuvan energian käyttöönotto ja päinvastoin. Tiedonannossa ”REPowerEU: Kohtuuhintaisempaa, varmempaa ja kestävämpää energiaa koskevat yhteiset eurooppalaiset toimet”⁸⁷ todetaan, että jäsenvaltioiden olisi nopeasti kartoitettava, arvioitava ja varmistettava kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmiaan vastaavat uusiutuvia energialähteitä koskeviin hankkeisiin soveltuvat alueet maalla ja merellä,

⁸³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2019/1241, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, kalavarojen säilyttämisestä ja meriekosysteemien suojelemisesta teknisten toimenpiteiden avulla, neuvoston asetusten (EY) N:o 1967/2006, (EY) N:o 1224/2009 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1380/2013, (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973, (EU) 2019/472 ja (EU) 2019/1022 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 894/97, (EY) N:o 850/98, (EY) N:o 2549/2000, (EY) N:o 254/2002, (EY) N:o 812/2004 ja (EY) N:o 2187/2005 kumoamisesta (EUVL L 198, 25.7.2019, s. 105).

⁸⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82).

⁸⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2018/1999, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 663/2009 ja (EY) N:o 715/2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/22/EY, 98/70/EY, 2009/31/EY, 2009/73/EY, 2010/31/EU, 2012/27/EU ja 2013/30/EU, neuvoston direktiivien 2009/119/EY ja (EU) 2015/652 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 kumoamisesta (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 1).

⁸⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/70/EY, annettu 13 päivänä lokakuuta 1998, bensiinin ja dieselpolttoainesten laadusta ja neuvoston direktiivin 93/12/ETY muuttamisesta (EYVL L 350, 28.12.1998, s. 58).

⁸⁷ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaaliskomitealle ja alueiden komitealle, ”REPowerEU: Kohtuuhintaisempaa, varmempaa ja kestävämpää energiaa koskevat yhteiset eurooppalaiset toimet” (COM(2022) 108 final).

panokset vuoden 2030 tarkistetun uusiutuvia energialähteitä koskevan tavoitteen saavuttamiseen sekä muut näkökohdat, kuten resurssien saatavuus, verkkoinfrastruktuuri ja EU:n biodiversiteettistrategian tavoitteet. Komission antamassa ehdotuksessa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetun direktiivin (EU) 2018/2001, rakennusten energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2010/31/EU ja energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta⁸⁸ sekä komission antamassa suosituksessa uusiutuvan energian hankkeiden lupamenettelyjen nopeuttamisesta ja sähkönhankintasopimusten helpottamisesta⁸⁹, jotka molemmat hyväksyttiin 18 päivänä toukokuuta 2022, säädetään myös uusiutuvan energian ydinkehittämisaluiden yksilöimisestä. Nämä ovat erityisiä joko maalla tai merellä sijaitsevia paikkoja, jotka soveltuvat erityisen hyvin sellaisten laitosten asentamiseen, joissa tuotetaan energiaa uusiutuvista lähteistä, lukuun ottamatta biomassaa käyttäviä polttolaitoksia, joissa tietyn tyyppisen uusiutuvan energian käyttöön otolla ei odoteta olevan merkittäviä ympäristövaikutuksia valitun alueen erityispiirteiden vuoksi. Jäsenvaltioiden olisi asetettava etusijalle keinotekoiset ja rakennetut pinnat, kuten katot, liikenneinfrastruktuurialueet, paikoitusalueet, jätealueet, teollisuusalueet, kaivokset, keinotekoiset sisävesialueet, järvet tai tekoaltaat ja tarvittaessa yhdyskuntajätevesien käsittelylaitokset sekä pilaantuneet maa-alueet, joita ei voida käyttää maataloudessa. Uusiutuvan energian ydinkehittämisiä nimitessään jäsenvaltioiden olisi vältettävä suojelualueita sekä otettava huomioon ennallistamissuunnitelmansa. Jäsenvaltioiden olisi koordinoitava kansallisten ennallistamissuunnitelmien laatimista uusiutuvan energian ydinkehittämisaluiden nimeämisen kanssa. Luonnon ennallistamissuunnitelmien valmistelun aikana jäsenvaltioiden olisi varmistettava synergia jo nimettyjen uusiutuvan energian ydinkehittämisaluiden kanssa ja varmistettava, että uusiutuvan energian ydinkehittämisaluiden toiminta, mukaan lukien direktiivissä (EU) 2018/2001 säädetyt uusiutuviin energialähteisiin sovellettavat lupamenettelyt, ei muutu.

- (63) Jotta voidaan varmistaa synergia jäsenvaltioissa jo suunniteltujen tai käyttöön otettujen ennallistamistoimenpiteiden kanssa, kansallisissa ennallistamissuunnitelmissa olisi tunnustettava kyseiset ennallistamistoimenpiteet ja otettava ne huomioon. Kun otetaan huomioon IPCC:n vuoden 2022 raportissa esiintuotu heikentyneiden ekosysteemien ennallistamista koskevien toimien toteuttamisen kiireellisyys, jäsenvaltioiden olisi pantava kyseiset toimenpiteet täytäntöön samanaikaisesti ennallistamissuunnitelmien laatimisen kanssa.
- (64) Kansallisissa ennallistamissuunnitelmissa olisi myös otettava huomioon sellaiset tutkimushankkeiden tulokset, joilla on merkitystä ekosysteemien tilan arvioinnin, ennallistamistoimenpiteiden määrittämisen ja käyttöönoton sekä seurantatarkoitusten kannalta.
- (65) On aiheellista ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 349 artiklassa lueteltujen unionin syrjäisimpien alueiden erityistilanne; kyseisessä artiklassa määrätään erityistoimenpiteistä kyseisten alueiden tukemiseksi. Kuten

⁸⁸ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetun direktiivin (EU) 2018/2001, rakennusten energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2010/31/EU ja energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta (COM/2022/222 final).

⁸⁹ Komission suositus uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden lupamenettelyjen nopeuttamisesta ja energian ostosopimusten helpottamisesta (C(2022) 3219 final).

vuoteen 2030 ulottuvassa EU:n biodiversiteettistrategiassa todetaan, erityistä huomiota olisi kiinnitettävä syrjäisimpien alueiden ekosysteemien suojeluun ja ennallistamiseen, koska niiden luonnon monimuotoisuus on poikkeuksellisen rikasta.

- (66) Euroopan ympäristökeskuksen (EEA) olisi tuettava jäsenvaltioita kansallisten ennallistamissuunnitelmien valmistelussa sekä sen seurannassa, miten ennallistamistavoitteiden ja -velvoitteiden toteuttamisessa edistytään. Komission olisi arvioitava, ovatko kansalliset ennallistamissuunnitelmat asianmukaisia mainittujen tavoitteiden ja velvoitteiden saavuttamiseksi.
- (67) Luonnon tilaa koskeva komission kertomus vuodelta 2020 on osoittanut, että merkittävä osa jäsenvaltioiden neuvoston direktiivin 92/43/ETY⁹⁰ 17 artiklan ja direktiivin 2009/147/EY 12 artiklan mukaisesti raportoimista tiedoista, jotka koskevat erityisesti suojeltavien luontotyyppien ja lajien suojelun tasoa ja kehityssuuntaa, on saatu osittaisista tutkimuksista tai ne perustuvat ainoastaan asiantuntijalausuntoihin. Kertomus osoitti myös, että useiden direktiivin 92/43/ETY nojalla suojeltujen luontotyyppien ja lajien tila ei ole vielä tiedossa. Näiden tietoaukkojen korjaaminen ja panostus seurantaan ja valvontaan ovat tarpeen, jotta voidaan tukea vankkoja ja tieteeseen perustuvia kansallisia ennallistamissuunnitelmia. Eri seurantamenetelmien oikea-aikaisuuden, tehokkuuden ja johdonmukaisuuden parantamiseksi seurannassa ja valvonnassa olisi hyödynnettävä parhaalla mahdollisella tavalla unionin rahoittamien tutkimus- ja innovointihankkeiden tuloksia ja uusia teknologioita, kuten paikalla tehtävää seurantaa ja kaukokartoitusta, jossa käytetään unionin avaruusohjelman (EGNOS/Galileo ja Copernicus) tarjoamaa avaruusdataa ja -palveluja. EU:n tutkimusmissiot ”Ennallistetaan valtameriä ja vesistöjä”, ”Ilmastonmuutokseen sopeutuminen” ja ”Euroopan maaperäsopimus” tukevat ennallistamistavoitteiden täytäntöönpanoa⁹¹.
- (68) Jotta voidaan seurata kansallisten ennallistamissuunnitelmien täytäntöönpanon edistymistä, käyttöön otettuja ennallistamistoimenpiteitä, ennallistamistoimenpiteiden kohteena olevia alueita sekä jokien esteettömyyttä häiritsevien rakenteiden kartoitusta koskevia tietoja, olisi otettava käyttöön järjestelmä, jossa jäsenvaltioita vaaditaan laatimaan, pitämään ajan tasalla ja asettamaan saataville asiaankuuluvat tiedot tällaisen seurannan tuloksista. Tietojen sähköisessä raportoinnissa komissiolle olisi hyödynnettävä Euroopan ympäristökeskuksen Reportnet-järjestelmää ja pyrittävä pitämään kaikkien toimijoiden hallinnollinen taakka mahdollisimman vähäisenä. Jotta varmistetaan yleisen saatavuuden kannalta asianmukainen infrastruktuuri, raportointi ja tietojen vaihto viranomaisten kesken, jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa laadittavat dataeritelmät Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2003/4/EY⁹², Euroopan

⁹⁰ Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7).

⁹¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Euroopan unionin missiot (COM(2021) 609 final).

⁹² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/4/EY, annettu 28 päivänä tammikuuta 2003, ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta ja neuvoston direktiivin 90/313/ETY kumoamisesta (EUVL L 41, 14.2.2003, s. 26).

parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2007/2/EY⁹³ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2019/1024⁹⁴ tarkoitettujen tietojen pohjalta.

- (69) Tämän asetuksen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi komission olisi pyynnöstä tuettava jäsenvaltioita teknisen tuen välineellä⁹⁵, joka tarjoaa räätälöityä teknistä tukea uudistusten suunnitteluun ja toteuttamiseen. Tekniseen tukeen kuuluu esimerkiksi hallinnollisten valmiuksien vahvistaminen, lainsäädäntökehysten yhdenmukaistaminen ja asiaankuuluvien parhaiden käytäntöjen jakaminen.
- (70) Komission olisi raportoitava jäsenvaltioiden edistymisestä tässä asetuksessa säädettyjen ennallistamistavoitteiden ja -velvoitteiden täyttämässä Euroopan ympäristökeskuksen laatimien unionin laajuisten edistymiskertomusten sekä jäsenvaltioiden asiaan liittyvillä politiikanaloilla, kuten luonto-, meri- ja vesipolitiikan aloilla, toimittamien muiden analyysien ja raporttien perusteella.
- (71) Jotta voidaan varmistaa tässä asetuksessa säädettyjen tavoitteiden ja velvoitteiden noudattaminen, on äärimmäisen tärkeää, että ennallistamiseen tehdään asianmukaisia yksityisiä ja julkisia investointeja, ja jäsenvaltioiden olisi sisällytettävä luonnon monimuotoisuutta koskeviin tavoitteisiin liittyvät menot, myös kansallisten ennallistamissuunnitelmien täytäntöönpanosta aiheutuvat vaihtoehto- ja siirtymäkustannukset, kansallisiin talousarvioihinsa ja tarkasteltava, miten unionin rahoitusta käytetään. Unionin rahoituksella, jota myönnetään unionin talousarviosta ja unionin rahoitusohjelmista, kuten Ympäristö- ja ilmastotoimien ohjelma (Life)⁹⁶, Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto (EMKVR)⁹⁷, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto (EAFRD)⁹⁸, Euroopan maatalouden tukirahasto (EAGF), Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR), koheesiorahasto⁹⁹ ja oikeudenmukaisen siirtymän rahasto¹⁰⁰ sekä unionin tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma (Horisontti Eurooppa)¹⁰¹, edistetään luonnon monimuotoisuuden

⁹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/2/EY, annettu 14 päivänä maaliskuuta 2007, Euroopan yhteisön paikkatietoinfrastruktuurin (INSPIRE) perustamisesta (EUVL L 108, 25.4.2007, s. 1).

⁹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1024, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, avoimesta datasta ja julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä (EUVL L 172, 26.6.2019, s. 56).

⁹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/240, annettu 10 päivänä helmikuuta 2021, teknisen tuen välineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 1).

⁹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/783, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021, ympäristön ja ilmastotoimien ohjelman (Life) perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1293/2013 kumoamisesta (EUVL L 172, 17.5.2021, s. 53).

⁹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1139, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2021, Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston perustamisesta ja asetuksen (EU) 2017/1004 muuttamisesta (EUVL L 247, 13.7.2021, s. 1).

⁹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/2220, annettu 23 päivänä joulukuuta 2020, tiettyjen siirtymäsäännösten vahvistamisesta Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) ja Euroopan maatalouden tukirahaston (maataloustukirahasto) tukea varten vuosina 2021 ja 2022 sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013, (EU) N:o 1306/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 muuttamisesta varojen ja soveltamisen osalta vuosina 2021 ja 2022 ja asetuksen (EU) N:o 1308/2013 muuttamisesta varojen ja tällaisen tuen jakamisen osalta vuosina 2021 ja 2022 (EUVL L 437, 28.12.2020, s. 1).

⁹⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1058, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 60).

¹⁰⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1056, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 1).

¹⁰¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/695, annettu 28 päivänä huhtikuuta 2021, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmasta ”Horisontti Eurooppa”, sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1290/2013 ja (EU) N:o 1291/2013 kumoamisesta (EUVL L 170, 12.5.2021, s. 1).

tavoitteita, ja tarkoitus on osoittaa näiden tavoitteiden edistämiseen 7,5 prosenttia vuonna 2024 sekä 10 prosenttia vuonna 2026 ja vuonna 2027 monivuotisen rahoituskehyksen 2021–2027¹⁰² menoista. Elpymis- ja palautumistukivälineestä (RFF)¹⁰³ saadaan lisärahoitusta luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeluun ja ennallistamiseen. Life-ohjelman osalta olisi kiinnitettävä erityistä huomiota strategisten luontohankkeiden asianmukaiseen käyttöön erityisenä välineenä, jolla voitaisiin tukea tämän asetuksen täytäntöönpanoa valtavirtaistamalla käytettävissä olevat rahoitusvarat vaikuttavalla ja tehokkaalla tavalla.

- (72) Yksityisen rahoituksen edistämiseksi käytettävissä on useita EU:n, kansallisia ja yksityisiä aloitteita, kuten InvestEU-ohjelma¹⁰⁴, joka tarjoaa mahdollisuuksia saada julkista ja yksityistä rahoitusta muun muassa luonnon ja sen monimuotoisuuden edistämiseen vihreiden ja sinisten infrastruktuurihankkeiden avulla, sekä hiiliviljely vihreänä liiketoimintamallina¹⁰⁵.
- (73) Jäsenvaltioiden olisi edistettävä oikeudenmukaista ja koko yhteiskunnan kattavaa lähestymistapaa kansallisten ennallistamissuunnitelmien valmistelussa ja täytäntöönpanossa ja sisällytettävä niihin kansalaisten osallistumisprosessit ja otettava huomioon paikallisyhteisöjen ja sidosryhmien tarpeet.
- (74) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2115¹⁰⁶ mukaan YMP:n strategiasuunnitelmien tarkoituksena on edistää niiden pitkän aikavälin kansallisten tavoitteiden saavuttamista, jotka vahvistetaan mainitun asetuksen liitteessä XIII luetelluissa säädöksissä tai jotka johtuvat niistä, ja olla johdonmukainen kyseisten tavoitteiden suhteen. Tämä luonnon ennallistamista koskeva asetus olisi otettava huomioon, kun komissio asetuksen (EU) 2021/2115 159 artiklan mukaisesti tarkastelee 31 päivään joulukuuta 2025 mennessä uudelleen mainitun asetuksen liitteessä XIII olevaa luetteloa.
- (75) Vuoteen 2030 ulottuvassa kahdeksannessa ympäristöalan toimintaohjelmassa¹⁰⁷ esitetyn sitoumuksen mukaisesti jäsenvaltioiden olisi lakkautettava asteittain ympäristön kannalta haitalliset tuet unionin ja kansallisella tasolla, käytettävä mahdollisimman tehokkaasti markkinapohjaisia välineitä ja vihreän budjetoinnin välineitä, mukaan lukien sosiaalisesti oikeudenmukaisen siirtymän varmistamiseen käytettävät välineet, ja tuettava yrityksiä ja muita sidosryhmiä luonnonpääoman standardoitujen tilipitokäytäntöjen kehittämisessä.
- (76) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen tarpeellinen mukauttaminen, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290

¹⁰² Neuvoston asetus (EU, Euratom) 2020/2093, annettu 17 päivänä joulukuuta 2020, vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta (EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 11).

¹⁰³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

¹⁰⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/523, annettu 24 päivänä maaliskuuta 2021, InvestEU-ohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) 2015/1017 muuttamisesta (EUVL L 107, 26.3.2021, s. 30).

¹⁰⁵ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle – Kestävä hiilikierto (COM(2021) 800 final).

¹⁰⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/2115, annettu 2 päivänä joulukuuta 2021, jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta.

¹⁰⁷ [Viittaus lisätään, kun kahdeksas ympäristöohjelma on julkaistu].

artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, jotka koskevat liitteiden I–VII muuttamista luontotyyppiryhmän mukauttamiseksi, viljelysmaiden yhteistä lintuindeksiä koskevien tietojen päivittämiseksi sekä maatalouden ekosysteemien biodiversiteetti-indikaattorien luettelon, metsäekosysteemien biodiversiteetti-indikaattorien luettelon ja merellisten lajien luettelon mukauttamiseksi uusimpaan tieteelliseen näyttöön sekä ennallistamistoimenpiteiden esimerkkien mukauttamiseksi. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdystä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti⁵². Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.

- (77) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa pölyttäjien seurantamenetelmän täsmentämiseksi, tämän asetuksen liitteessä IV lueteltujen maatalouden ekosysteemien indikaattorien ja tämän asetuksen liitteessä VI lueteltujen metsäekosysteemien indikaattorien seuraamisessa käytettävien menetelmien täsmentämiseksi, kehyksen laatimiseksi pölyttäjien tyydyttävän tilan, tämän asetuksen liitteessä IV lueteltujen maatalouden ekosysteemejä koskevien indikaattorien ja tämän asetuksen liitteessä VI lueteltujen metsäekosysteemejä koskevien indikaattoreiden määrittämiseksi, kansallisten ennallistamissuunnitelmien yhtenäisen muodon vahvistamiseksi sekä tietojen toimittamisessa komissiolle sähköisesti käytettävän muodon, rakenteen ja yksityiskohtaisten järjestelyjen vahvistamiseksi. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011¹⁰⁸ mukaisesti.
- (78) Komission olisi tehtävä tätä asetusta koskeva arviointi. Arviointi olisi paremmasta lainsäädännöstä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen 22 kohdan nojalla tehtävä viiden eri kriteerin eli tehokkuuden, tuloksellisuuden, merkityksellisyyden, johdonmukaisuuden ja EU:n tason lisäarvon perusteella, ja sen olisi oltava pohjana mahdollisten jatkotoimien vaikutusten arvioinneille. Lisäksi komission olisi arvioitava tarvetta asettaa ennallistamista koskevia lisätavoitteita, jotka perustuvat yhteisiin menetelmiin, joilla arvioidaan sellaisten ekosysteemien kuntoa, jotka eivät kuulu 4 ja 5 artiklan soveltamisalaan, ottaen huomioon uusin tieteellinen näyttö.
- (79) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, vaan ne voidaan sen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi,

¹⁰⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

1. Tässä asetuksessa vahvistetaan säännöt, joilla edistetään
 - a) luonnon monimuotoisuuden ja häiriönsietokyvyn jatkuvaa, pitkäaikaista ja kestävä elpymistä unionin maa- ja merialueilla ekosysteemien ennallistamisen avulla;
 - b) ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevien unionin yleisten tavoitteiden saavuttamista;
 - c) unionin kansainvälisten sitoumusten täyttämistä.
2. Tässä asetuksessa luodaan puitteet, joissa jäsenvaltiot ottavat viipymättä käyttöön toimivia ja alueperusteisia ennallistamistoimenpiteitä, joiden on yhdessä katettava vähintään 20 prosenttia unionin maa- ja merialueista vuoteen 2030 mennessä ja kaikki ennallistamisen tarpeessa olevat ekosysteemit vuoteen 2050 mennessä.

2 artikla

Maantieteellinen soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan 4–10 artiklassa tarkoitettuihin ekosysteemeihin:

- a) jäsenvaltioiden alueella;
- b) vesillä, merenpohjassa ja tämän sisustassa merenpuoleisella alueella perusviivasta, josta aluevesien leveys mitataan, ulottuen sen alueen ulkorajaan saakka, jolla jäsenvaltiolla on ja/tai jolla se käyttää suvereniteettioikeuksia vuoden 1982 Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeussopimuksen mukaisesti.

3 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- 1) 'ekosysteemillä' dynaamista kokonaisuutta, jossa kasvi-, eläin- ja pieneliöyhteisöt toimivat elottomassa ympäristössään toiminnallisena yksikkönä ja joka kattaa luontotyypit, lajien elinympäristöt ja lajien kannat;
- 2) 'lajin elinympäristöllä' erityisten abioottisten ja bioottisten tekijöiden avulla määriteltä ympäristöä, jossa laji elää jossakin elinkaarensa vaiheessa;

- 3) 'ennallistamisella' prosessia, jossa aktiivisesti tai passiivisesti tuetaan ekosysteemin elpymistä kohti hyvää tilaa tai hyvään tilaan, luontotyyppin elpymistä mahdollisimman korkeatasoiseen tilaan ja sen suotuisaan viitealaan, lajin elinympäristön elpymistä laadullisesti ja määrällisesti riittäväksi tai lajien kantojen elpymistä tyydyttävälle tasolle luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien häiriönsietokyvyn säilyttämiseksi tai parantamiseksi;
- 4) 'hyvällä tilalla' tilaa, jossa ekosysteemin keskeiset ominaisuudet eli sen fyysinen, kemiallinen, koostumuksellinen, rakenteellinen ja toiminnallinen tila sekä maisema- ja merimaisemaominaisuudet heijastavat korkeatasoista ekologista eheyttä, vakautta ja häiriönsietokykyä, jotka ovat tarpeen ekosysteemin pitkän aikavälin ylläpidon varmistamiseksi;
- 5) 'suotuisalla viitealalla' luontotyyppin sellaista kokonaispinta-alaa kansallisella tasolla tietyllä luonnonmaantieteellisellä alueella tai merialueella, joka katsotaan välttämättömäksi luontotyyppin ja sen lajien pitkän aikavälin elinkelpoisuuden ja sen luontaisen levinneisyysalueen kaikkien merkittävien ekologisten vaihtelujen varmistamiseksi ja joka koostuu luontotyyppin pinta-alasta ja, jos kyseinen alue ei ole riittävä, luontotyyppin palauttamiseen tarvittavasta alasta;
- 6) 'elinympäristön riittävällä laadulla' sellaista lajin elinympäristön laatua, joka mahdollistaa lajin ekologisten vaatimusten täyttymisen missä tahansa sen biologisen syklin vaiheessa siten, että laji pystyy pitkällä aikavälillä selviytymään elinympäristönsä elinkelpoisena osana sen luontaisella levinneisyysalueella;
- 7) 'elinympäristön riittävällä määrällä' sellaista lajin elinympäristön määrää, joka mahdollistaa lajin ekologisten vaatimusten täyttymisen missä tahansa sen biologisen syklin vaiheessa siten, että laji pystyy pitkällä aikavälillä selviytymään elinympäristönsä elinkelpoisena osana sen luontaisella levinneisyysalueella;
- 8) 'pölyttäjällä' luonnonvaraista eläintä, joka kuljettaa siitepölyä kasvin ponnesta kasvin luottiin ja mahdollistaa siten hedelmöityksen ja siementen tuotannon;
- 9) 'pölyttäjäpopulaatioiden vähenemisellä' pölyttäjien määrän tai monimuotoisuuden tai molempien vähenemistä;
- 10) 'paikallisella hallinnollisella yksiköllä' tai 'LAU:lla' Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1059/2003¹⁰⁹ 4 artiklan mukaisesti perustettua jäsenvaltion alemman tason hallinnollista yksikköä maakunnan, alueen tai valtion alapuolella;
- 11) 'kaupungeilla' paikallisia hallinnollisia yksiköitä, joiden väestöstä vähintään 50 prosenttia asuu yhdessä tai useammassa kaupunkikeskuksessa mitattuna asetuksen (EY) N:o 1059/2003 4 b artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti vahvistettua kaupungistumisastetta käyttäen;
- 12) 'pienemmillä kaupungeilla ja esikaupungeilla' paikallisia hallinnollisia yksiköitä, joiden väestöstä alle 50 prosenttia asuu kaupunkikeskuksessa mutta vähintään 50 prosenttia asuu kaupunkiklusterissa mitattuna asetuksen (EY) N:o 1059/2003 4 b artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti vahvistettua kaupungistumisastetta käyttäen;

¹⁰⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1059/2003, annettu 26 päivänä toukokuuta 2003, yhteisestä tilastollisten alueyksiköiden nimikkeistöstä (NUTS) (EUVL L 154, 21.6.2003, s. 1).

- 13) 'kaupunkien viheralueella' kaikkia vihreitä kaupunkialueita, lehtimetsiä, havumetsiä, sekametsiä, luonnonniittyjä, nummia, kasvuvaiheessa olevia metsiä ja vähäkasvisia alueita, joita esiintyy kaupungeissa tai pienemmissä kaupungeissa tai esikaupungeissa, laskettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/696¹¹⁰ perustetun Copernicuksen maakartoituspalvelun toimittamien tietojen perusteella;
- 14) 'kaupunkien latvuspeittävyydellä' puiden peittämää kokonaisalaa kaupungeissa tai pienemmissä kaupungeissa tai esikaupungeissa laskettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/696 perustetun Copernicuksen maakartoituspalvelun toimittamien tietojen perusteella;
- 15) 'uusiutuvan energian ydinkehittämisalueella' Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2018/2001/EU 2 artiklan 9 a kohdassa määriteltyä uusiutuvan energian ydinkehittämisaluetta¹¹¹.

II LUKU

ENNALLISTAMISTAVOITTEET JA -VELVOITTEET

4 artikla

Maa-alueiden, rannikoiden ja makean veden ekosysteemien ennallistaminen

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava ennallistamistoimenpiteet, jotka ovat tarpeen sellaisten liitteessä I lueteltujen luontotyyppien alueiden, joiden tila ei ole hyvä, parantamiseksi hyvään tilaan. Tällaisia toimenpiteitä on toteutettava vähintään 30 prosentilla vuoteen 2030 mennessä, vähintään 60 prosentilla vuoteen 2040 mennessä ja vähintään 90 prosentilla vuoteen 2050 mennessä kunkin sellaisen liitteessä I luetellun luontotyyppiryhmän pinta-alasta, jonka tila ei ole hyvä, sellaisena kuin se on määrällisesti määritetty 12 artiklassa tarkoitetussa kansallisessa ennallistamissuunnitelmassa.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava ennallistamistoimenpiteet, jotka ovat tarpeen liitteessä I lueteltujen luontotyyppien palauttamiseksi alueilla, joita kyseiset luontotyypit eivät kata. Tällaisia toimenpiteitä on toteutettava alueilla, jotka edustavat vähintään 30 prosenttia vuoteen 2030 mennessä, vähintään 60 prosenttia vuoteen 2040 mennessä ja 100 prosenttia vuoteen 2050 mennessä lisäkokonaispinta-alasta, joka tarvitaan kunkin liitteessä I luetellun luontotyyppiryhmän suotuisan kokonaisviitealan, sellaisena kuin se on määrällisesti määritetty 12 artiklassa tarkoitetussa kansallisessa ennallistamissuunnitelmassa, saavuttamiseksi.

¹¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/696, annettu 28 päivänä huhtikuuta 2021, unionin avaruusohjelman ja Euroopan unionin avaruusohjelmaviraston perustamisesta sekä asetusten (EU) N:o 912/2010, (EU) N:o 1285/2013 ja (EU) N:o 377/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU kumoamisesta (EUVL L 170, 12.5.2021, s. 69).

¹¹¹ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetun direktiivin (EU) 2018/2001, rakennusten energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2010/31/EU ja energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta (COM/2022/222 final).

3. Jäsenvaltioiden on toteutettava maa-alueilla, rannikoilla ja makean veden alueilla direktiivin 92/43/ETY liitteissä II, IV ja V lueteltujen lajien elinympäristöjä sekä maa-alueilla, rannikoilla ja makean veden alueilla direktiivin 2009/147/EY soveltamisalaan kuuluvien luonnonvaraisten lintujen elinympäristöjä koskevat ennallistamistoimenpiteet, jotka ovat tarpeen kyseisten elinympäristöjen laadun ja määrän parantamiseksi, myös palauttamalla ne, ja kytkeytyneisyyden parantamiseksi, kunnes kyseisten elinympäristöjen riittävä laatu ja määrä saavutetaan.
4. Tämän artiklan 1, 2 ja 3 kohdan mukaisten ennallistamistoimenpiteiden kannalta sopivimpien alueiden määrittämisen on perustuttava parhaaseen saatavilla olevaan tietoon ja tuoreimpaan tieteelliseen näyttöön liitteessä I lueteltujen luontotyyppien tilasta, mitattuna niiden rakenteella ja toiminnoilla, mukaan lukien niille luonteenomaiset lajit, jotka ovat välttämättömiä niiden pitkän aikavälin ylläpidon kannalta, kuten direktiivin 92/43/ETY 1 artiklan e alakohdassa esitetään, sekä tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen lajien elinympäristöjen laadusta ja määrästä. Alueiden, joilla olevien liitteessä I lueteltujen luontotyyppien tila on tuntematon, ei katsota olevan hyvässä tilassa.
5. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa ennallistamistoimenpiteissä on tarkasteltava tarvetta parantaa liitteessä I lueteltujen luontotyyppien kytkeytyneisyyttä sekä otettava huomioon kyseisissä luontotyypeissä esiintyvien 3 kohdassa tarkoitettujen lajien ekologiset vaatimukset.
6. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että alueilla, joihin sovelletaan 1, 2 ja 3 kohdan mukaisia ennallistamistoimenpiteitä, liitteessä I lueteltujen luontotyyppien tila paranee jatkuvasti, kunnes hyvä tila saavutetaan, ja että 3 kohdassa tarkoitettujen lajien elinympäristöjen laatu paranee jatkuvasti, kunnes kyseisten luontotyyppien riittävä laatu saavutetaan. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että alueet, joilla on saavutettu hyvä tila ja lajien elinympäristöjen riittävä laatu, eivät heikkene.
7. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että alueet, joilla esiintyy liitteessä I lueteltuja luontotyyppisiä, eivät heikkene.
8. Natura 2000 -alueiden ulkopuolella 6 ja 7 kohdassa säädettyjen velvoitteiden täyttämättä jättäminen on perusteltua, jos se johtuu
 - a) ylivoimaisesta esteestä;
 - b) elinympäristöjen väistämättömistä muutoksista, jotka johtuvat suoraan ilmastonmuutoksesta; tai
 - c) erittäin tärkeän yleisen edun mukaisesta hankkeesta, johon ei ole saatavilla vähemmän vahingollisia vaihtoehtoisia ratkaisuja; tämä määritetään tapauskohtaisesti.
9. Natura 2000 -alueilla 6 ja 7 kohdassa säädettyjen velvoitteiden täyttämättä jättäminen on perusteltua, jos se johtuu
 - a) ylivoimaisesta esteestä;
 - b) elinympäristöjen väistämättömistä muutoksista, jotka johtuvat suoraan ilmastonmuutoksesta; tai
 - c) direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti hyväksytystä suunnitelmasta tai hankkeesta.
10. Jäsenvaltioiden on varmistettava:

- a) liitteessä I lueteltujen luontotyyppien osalta luontotyyppin hyvässä tilassa olevan pinta-alan lisääminen, kunnes vähintään 90 prosenttia on hyvässä tilassa ja saavutetaan kunkin luontotyyppin suotuisa viiteala kullakin jäsenvaltion alueen luonnonmaantieteellisellä alueella;
- b) kasvava suuntaus kohti maa-, rannikko- ja makean veden alueella sijaitsevien direktiivin 92/43/ETY liitteissä II, IV ja V tarkoitettujen lajien ja direktiivin 2009/147/EY soveltamisalaan kuuluvien lajien elinympäristöjen riittävää laatua ja määrää.

5 artikla

Merten ekosysteemien ennallistaminen

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava ennallistamistoimenpiteet, jotka ovat tarpeen sellaisten liitteessä II lueteltujen luontotyyppien alueiden, joiden tila ei ole hyvä, parantamiseksi hyvään tilaan. Tällaisia toimenpiteitä on toteutettava vähintään 30 prosentilla vuoteen 2030 mennessä, vähintään 60 prosentilla vuoteen 2040 mennessä ja vähintään 90 prosentilla vuoteen 2050 mennessä kunkin sellaisen liitteessä II luetellun luontotyyppiryhmän pinta-alasta, jonka tila ei ole hyvä, sellaisena kuin se on määrällisesti määritetty 12 artiklassa tarkoitettussa kansallisessa ennallistamissuunnitelmassa.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava ennallistamistoimenpiteet, jotka ovat tarpeen liitteessä II lueteltujen luontotyyppien palauttamiseksi alueilla, joita kyseiset luontotyypit eivät kata. Tällaisia toimenpiteitä on toteutettava alueilla, jotka edustavat vähintään 30 prosenttia vuoteen 2030 mennessä, vähintään 60 prosenttia vuoteen 2040 mennessä ja 100 prosenttia vuoteen 2050 mennessä lisäkokonaispinta-alasta, joka tarvitaan kunkin luontotyyppiryhmän suotuisan kokonaisviitealan, sellaisena kuin se on määrällisesti määritetty 12 artiklassa tarkoitettussa kansallisessa ennallistamissuunnitelmassa, saavuttamiseksi.
3. Jäsenvaltioiden on toteutettava liitteessä III ja direktiivin 92/43/ETY liitteissä II, IV ja V lueteltujen lajien merellisiä elinympäristöjä sekä direktiivin 2009/147/EY soveltamisalaan kuuluvien luonnonvaraisten lintujen merellisiä elinympäristöjä koskevat ennallistamistoimenpiteet, jotka ovat tarpeen kyseisten elinympäristöjen laadun ja määrän parantamiseksi, myös palauttamalla ne, ja niiden kytkeytyneisyyden parantamiseksi, kunnes kyseisten elinympäristöjen riittävä laatu ja määrä saavutetaan.
4. Tämän artiklan 1, 2 ja 3 kohdan mukaisten ennallistamistoimenpiteiden kannalta sopivimpien alueiden määrittämisen on perustuttava parhaaseen saatavilla olevaan tietoon ja tuoreimpaan tieteelliseen näyttöön liitteessä II lueteltujen luontotyyppien tilasta, mitattuna niiden rakenteella ja toiminnoilla, mukaan lukien niille luonteenomaiset lajit, jotka ovat välttämättömiä niiden pitkän aikavälin ylläpidon kannalta, kuten direktiivin 92/43/ETY 1 artiklan e alakohdassa esitetään, sekä tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen lajien elinympäristöjen laadusta ja määrästä. Alueiden, joilla liitteessä II lueteltujen luontotyyppien tila on tuntematon, ei katsota olevan hyvässä tilassa.
5. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa ennallistamistoimenpiteissä on tarkasteltava tarvetta parantaa liitteessä II lueteltujen luontotyyppien kytkeytyneisyyttä sekä otettava huomioon kyseisissä luontotyypeissä esiintyvät 3 kohdassa tarkoitettujen lajien ekologiset vaatimukset.

6. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että alueilla, joihin sovelletaan 1, 2 ja 3 kohdan mukaisia ennallistamistoimenpiteitä, liitteessä II lueteltujen luontotyyppien tila paranee jatkuvasti, kunnes hyvä tila saavutetaan, ja että 3 kohdassa tarkoitettujen lajien elinympäristöjen laatu paranee jatkuvasti, kunnes kyseisten elinympäristöjen riittävä laatu saavutetaan. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että alueet, joilla on saavutettu hyvä tila ja lajin elinympäristöjen riittävä laatu, eivät heikkene.
7. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että alueet, joilla esiintyy liitteessä II lueteltuja luontotyyppisiä, eivät heikkene.
8. Natura 2000 -alueiden ulkopuolella 6 ja 7 kohdassa säädettyjen velvoitteiden täyttämättä jättäminen on perusteltua, jos se johtuu
 - a) ylivoimaisesta esteestä;
 - b) elinympäristöjen väistämättömistä muutoksista, jotka johtuvat suoraan ilmastonmuutoksesta; tai
 - c) erittäin tärkeän yleisen edun mukaisesta hankkeesta, johon ei ole saatavilla vähemmän vahingollisia vaihtoehtoisia ratkaisuja; tämä määritetään tapauskohtaisesti.
9. Natura 2000 -alueilla 6 ja 7 kohdassa säädettyjen velvoitteiden täyttämättä jättäminen on perusteltua, jos se johtuu
 - a) ylivoimaisesta esteestä;
 - b) elinympäristöjen väistämättömistä muutoksista, jotka johtuvat suoraan ilmastonmuutoksesta; tai
 - c) direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti hyväksytystä suunnitelmasta tai hankkeesta.
10. Jäsenvaltioiden on varmistettava:
 - a) liitteessä II lueteltujen luontotyyppien osalta hyvässä tilassa olevan luontotyyppin pinta-alan lisääminen, kunnes vähintään 90 prosenttia on hyvässä tilassa ja kunkin luontotyyppin suotuisa viiteala kullakin jäsenvaltion alueen luonnonmaantieteellisellä alueella saavutetaan;
 - b) myönteinen suuntaus kohti liitteessä III lueteltujen lajien ja direktiivin 92/43/ETY liitteissä II, IV ja V tarkoitettujen lajien ja direktiivin 2009/147/EY soveltamisalaan kuuluvien lajien merellisten elinympäristöjen riittävää laatua ja määrää.

6 artikla

Kaupunkien ekosysteemien ennallistaminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vuoteen 2030 mennessä kaupunkien viheralueita ja puiden latvuspeittävyttä ei menetetä nettomääräisesti vuoteen 2021 verrattuna missään kaupungeissa eikä pienemmissä kaupungeissa tai esikaupungeissa.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaupunkien viheralueiden kansallinen kokonaispinta-ala kasvaa kaupungeissa sekä pienemmissä kaupungeissa ja esikaupungeissa vähintään kolmella prosentilla kaupunkien sekä pienempien kaupunkien ja esikaupunkien vuoden 2021 kokonaispinta-alasta vuoteen 2040

mennessä ja vähintään viidellä prosentilla vuoteen 2050 mennessä. Lisäksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että

- a) puiden latvuspeittävyys on vähintään 10 prosenttia kaikissa kaupungeissa sekä pienemmissä kaupungeissa ja esikaupungeissa vuoteen 2050 mennessä; ja
- b) saavutetaan nettolisäys kaupunkien viheralueissa, jotka integroidaan nykyisiin ja uusiin rakennuksiin ja infrastruktuurihankkeisiin, myös perusparannusten ja uudistamisen avulla, kaikissa kaupungeissa sekä pienemmissä kaupungeissa ja esikaupungeissa.

7 artikla

Jokien luonnollisten yhteyksien ja niihin liittyvien tulvatasanteiden luonnollisten toimintojen ennallistaminen

1. Jäsenvaltioiden on kartoitettava pintavesien pitkittäis- ja sivuttaissuuntaisten yhteyksien esteet ja yksilöitävä esteet, jotka on poistettava, jotta voidaan edistää tämän asetuksen 4 artiklassa vahvistettujen ennallistamistavoitteiden sekä unionin tavoitteen, jonka mukaan ennallistetaan vähintään 25 000 kilometriä jokia vapaasti virtaavia joiksi unionissa vuoteen 2030 mennessä, saavuttamista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 2000/60/EY ja erityisesti sen 4 artiklan 3, 5 ja 7 kohdan tai asetuksen ja erityisesti sen 15 kohdan soveltamista.
2. Jäsenvaltioiden on poistettava tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti määritetyt pintavesien pitkittäis- ja sivuttaissuuntaisten yhteyksien esteet 12 artiklan 2 kohdan f alakohdassa tarkoitetun, niiden poistamista koskevan suunnitelman mukaisesti. Esteitä poistettaessa jäsenvaltioiden on ensisijaisesti puututtava vanhentuneisiin esteisiin, joita ei enää tarvita uusiutuvan energian tuotantoon, sisävesiliikenteeseen, vesihuoltoon tai muuhun käyttöön.
3. Jäsenvaltioiden on täydennettävä 2 kohdassa tarkoitettujen esteiden poistamista toimenpiteillä, jotka ovat tarpeen asianomaisten tulvatasanteiden luonnollisten toimintojen parantamiseksi.

8 artikla

Pölyttäjäkantojen ennallistaminen

1. Jäsenvaltioiden on käännettävä pölyttäjäkantojen vähenemissuuntaus vuoteen 2030 mennessä ja saavutettava sen jälkeen pölyttäjäkantojen kasvava suuntaus, joka mitataan joka kolmas vuosi vuoden 2030 jälkeen, kunnes saavutetaan tyydyttävät tasot 11 artiklan 3 kohdan mukaisesti.
2. Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädökset pölyttäjäkantojen seurantamenetelmän vahvistamiseksi. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 21 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.
3. Edellä 2 kohdassa tarkoitetussa menetelmässä on käytettävä standardoidua lähestymistapaa, jolla kerätään vuosittain tietoja pölyttäjälajien runsaudesta ja monimuotoisuudesta ja arvioidaan pölyttäjäkantojen kehityssuuntauksia.

Maatalouden ekosysteemien ennallistaminen

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat ennallistamistoimenpiteet, jotka ovat tarpeen luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi maatalouden ekosysteemeissä niiden alueiden lisäksi, joihin sovelletaan 4 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan mukaisia ennallistamistoimenpiteitä.
2. Jäsenvaltioiden on saavutettava kansallisella tasolla maatalouden ekosysteemeissä kunkin jäljempänä luetellun ja liitteessä IV täsmennetyn indikaattorin kasvava suuntaus mitattuna tämän asetuksen voimaantulopäivän ja 31 päivän joulukuuta 2030 välisenä aikana ja sen jälkeen joka kolmas vuosi, kunnes 11 artiklan 3 kohdan mukaisesti määritetyt tyydyttävät tasot saavutetaan:
 - a) niittyperhosindeksi;
 - b) orgaanisen hiilen määrä viljelymaan kivennäismaassa;
 - c) sen maatalousmaan osuus, jolla on hyvin monimuotoisia maisemapiirteitä.
3. Jäsenvaltioiden on toteutettava ennallistamistoimenpiteet sen varmistamiseksi, että viljelysmaiden yleisten lintujen indeksi, joka perustuu liitteessä V esitettyihin lajeihin ja joka on indeksoitu ... päivänä...kuuta... *[julkaisutoimisto lisää päivämäärän = seuraavan kuukauden ensimmäinen päivä sen jälkeen, kun 12 kuukautta on kulunut tämän asetuksen voimaantulosta]* sadaksi, saavuttaa seuraavat tasot:
 - a) 110 vuoteen 2030 mennessä, 120 vuoteen 2040 mennessä ja 130 vuoteen 2050 mennessä liitteessä V luetelluissa jäsenvaltioissa, joissa viljelysmaiden lintujen kannat ovat historiallisesti enemmän heikentyneet;
 - b) 105 vuoteen 2030 mennessä, 110 vuoteen 2040 mennessä ja 115 vuoteen 2050 mennessä liitteessä IV luetelluissa jäsenvaltioissa, joissa viljelysmaiden lintujen kannat ovat historiallisesti vähemmän heikentyneet.
4. Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön ennallistamistoimenpiteitä maatalouskäytössä olevalle orgaaniselle maaperälle, joka on kuivatettua turvemaata. Näiden toimenpiteiden on koskettava vähintään:
 - a) vuoteen 2030 mennessä 30 prosenttia tällaisista alueista, joista vähintään neljännes on vesitettävä uudelleen;
 - b) vuoteen 2040 mennessä 50 prosenttia tällaisista alueista, joista vähintään puolet on vesitettävä uudelleen;
 - c) vuoteen 2050 mennessä 70 prosenttia tällaisista alueista, joista vähintään puolet on vesitettävä uudelleen.
5. Jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön ennallistamistoimenpiteitä, mukaan lukien uudelleenvesittäminen, turpeen tuotantoalueilla ja laskea kyseiset alueet osaksi ensimmäisen alakohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamista.
6. Lisäksi jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön ennallistamistoimenpiteitä sellaisen orgaanisen maaperän uudelleenvesittämiseksi, joka on kuivatettua turvemaata muussa maankäytössä kuin maatalouskäytössä ja turpeen tuotannossa, ja laskea uudelleenvesitetyn alueen enintään 20 prosenttiin saakka osaksi ensimmäisen alakohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamista.

10 artikla

Metsien ekosysteemien ennallistaminen

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava ennallistamistoimenpiteet, jotka ovat tarpeen metsien ekosysteemien luonnon monimuotoisuuden parantamiseksi niiden alueiden lisäksi, joihin sovelletaan 4 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan mukaisia ennallistamistoimenpiteitä.
2. Jäsenvaltioiden on saavutettava kansallisella tasolla metsien ekosysteemeissä kunkin jäljempänä luetellun ja liitteessä VI tarkemmin täsmennetyn indikaattorin kasvava suuntaus mitattuna tämän asetuksen voimaantulopäivän ja 31 päivän joulukuuta 2030 välisenä aikana ja sen jälkeen joka kolmas vuosi, kunnes 11 artiklan 3 kohdan mukaisesti määritetyt tyydyttävät tasot saavutetaan:
 - a) pystyyn kuolleet puut;
 - b) maahan kaatuneet kuolleet puut;
 - c) eri-ikäisrakenteisten metsien osuus;
 - d) metsien kytkeytyneisyys;
 - e) yleisten metsälintujen indeksi;
 - f) orgaanisen hiilen määrä.

III LUKU

KANSALLISET ENNALLISTAMISSUUNNITELMAT

11 artikla

Kansallisten ennallistamissuunnitelmien laatiminen

1. Jäsenvaltioiden on laadittava kansalliset ennallistamissuunnitelmat ja toteutettava tarvittava alustava seuranta ja tutkimus niiden ennallistamistoimenpiteiden määrittämiseksi, jotka ovat tarpeen 4–10 artiklassa säädettyjen tavoitteiden ja velvoitteiden täyttämiseksi, ottaen huomioon uusin tieteellinen näyttö.
2. Jäsenvaltioiden on määritettävä määrällisesti alue, joka on ennallistettava 4 ja 5 artiklassa vahvistettujen ennallistamistavoitteiden saavuttamiseksi, ottaen huomioon 4 artiklan 1 kohdassa, 4 artiklan 2 kohdassa, 5 artiklan 1 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen luontotyyppien tila sekä niiden alueella esiintyvien 4 artiklan 3 kohdassa ja 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen lajien elinympäristöjen laatu ja määrä. Määrällisen määrittelyn on perustuttava muun muassa seuraaviin tietoihin:
 - a) kunkin luontotyyppin osalta:
 - i) luontotyyppin kokonaispinta-ala ja kartta sen nykyisestä levinneisyydestä;
 - ii) luontotyyppialue, jonka tila ei ole hyvä;
 - iii) suotuisa viiteala, kun otetaan huomioon vähintään 70 viime vuoden aikana tapahtuneet dokumentoidut menetykset ja ilmastomuutoksesta johtuvat ympäristöolosuhteiden ennustetut muutokset;

- iv) alueet, jotka soveltuvat parhaiten luontotyyppien palauttamiseen, kun otetaan huomioon ilmastonmuutoksesta johtuvat meneillään olevat ja ennustetut ympäristöolosuhteiden muutokset;
 - b) lajien elinympäristöjen riittävä laatu ja määrä, joita niiden suotuisan suojelun tason saavuttaminen edellyttää, ottaen huomioon kyseisten elinympäristöjen palauttamiseen parhaiten soveltuvat alueet, tarvittavat elinympäristöjen väliset yhteydet, jotta lajien kannat voivat menestyä, sekä ilmastonmuutoksesta johtuvat meneillään olevat ja ennustetut ympäristöolosuhteiden muutokset.
3. Jäsenvaltioiden on vahvistettava viimeistään vuoteen 2030 mennessä tyydyttävät tasot kullekin 8 artiklan 1 kohdassa, 9 artiklan 2 kohdassa ja 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulle indikaattorille avoimen ja toimivan prosessin ja arvioinnin avulla, käyttäen perusteena tuoreimpaa tieteellistä näyttöä ja, jos sellainen on käytettävissä, 17 artiklan 9 kohdassa tarkoitettua kehystä.
4. Jäsenvaltioiden on yksilöitävä ja kartoitettava ennallistamisen tarpeessa olevat maatalous- ja metsäalueet, erityisesti alueet, jotka tuotannon tehostamisen tai muiden hoitoon liittyvien tekijöiden vuoksi tarvitsevat parempaa kytkeytyneisyyttä ja maiseman monimuotoisuutta.
5. Jäsenvaltioiden on määritettävä synergia ilmastonmuutoksen hillitsemisen, ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja katastrofien ehkäisyn kanssa ja priorisoitava ennallistamistoimenpiteitä sen mukaisesti. Jäsenvaltioiden on otettava huomioon myös:
- a) asetuksen (EU) 2018/1999 3 artiklassa tarkoitettu yhdenmety kansallinen energia- ja ilmastosuunnitelmansa;
 - b) asetuksen (EU) 2018/1999 15 artiklassa tarkoitettu pitkän aikavälin strategiansa;
 - c) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001 3 artiklassa asetettu unionin sitova tavoite vuodelle 2030.
6. Jäsenvaltioiden on koordinoitava kansallisten ennallistamissuunnitelmien laatiminen uusiutuvan energian ydinkehittämisaalueiden nimeämisen kanssa. Luonnon ennallistamissuunnitelmien valmistelun aikana jäsenvaltioiden on varmistettava synergia jo nimettyjen uusiutuvan energian ydinkehittämisaalueiden kanssa ja varmistettava, että uusiutuvan energian ydinkehittämisaalueiden toiminta, mukaan lukien direktiivissä (EU) 2018/2001 säädetyt uusiutuvan energian ydinkehittämisaalueisiin sovellettavat lupamenettelyt, eivät muutu.
7. Jäsenvaltioiden on kansallisia ennallistamissuunnitelmiaan laatiessaan otettava huomioon:
- a) Natura 2000 -alueita varten direktiivin 92/43/ETY mukaisesti vahvistetut suojelutoimenpiteet;
 - b) direktiivin 92/43/ETY mukaisesti laaditut hankkeiden toteuttamisjärjestyksen sisältävät toimentasuunnitelmat;
 - c) direktiivin 2000/60/EY mukaisesti laadittuihin vesipiirin hoitosuunnitelmiin sisältyvät toimenpiteet vesimuodostumien hyvän ekologisen ja kemiallisen tilan saavuttamiseksi;
 - d) direktiivin 2008/56/EY mukaisesti laaditut meristrategiat ympäristön hyvän tilan saavuttamiseksi kaikilla unionin merialueilla;

- e) direktiivin (EU) 2016/2284 mukaisesti laaditut kansalliset ilmansuojeluohjelmat;
 - f) biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen 6 artiklan mukaisesti laaditut kansalliset biodiversiteettistrategiat ja toimintasuunnitelmat;
 - g) yhteisen kalastuspolitiikan puitteissa hyväksytyt säilyttämistoimenpiteet.
- 8. Jäsenvaltioiden on kansallisia ennallistamissuunnitelmia laatiessaan hyödynnettävä liitteessä VII lueteltuja esimerkkejä ennallistamistoimenpiteistä erityisten kansallisten ja paikallisten olosuhteiden ja viimeisimmän tieteellisen näytön mukaan.
 - 9. Jäsenvaltioiden on kansallisia ennallistamissuunnitelmia laatiessaan pyrittävä optimoimaan ekosysteemien ekologiset, taloudelliset ja sosiaaliset toiminnot sekä asianomaisten alueiden ja yhteisöjen kestävä kehityksen edistäminen.
 - 10. Jäsenvaltioiden on mahdollisuuksien mukaan edistettävä synergiaa muiden jäsenvaltioiden kansallisten ennallistamissuunnitelmien kanssa, erityisesti rajojen yli ulottuvien ekosysteemien osalta.
 - 11. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ennallistamissuunnitelman valmistelu on avointa, osallistavaa ja toimivaa ja että yleisölle annetaan varhaisessa vaiheessa ja tosiasiallisesti mahdollisuus osallistua sen laatimiseen. Kuulemisten on oltava direktiivin 2001/42/EY 4–10 artiklassa säädettyjen vaatimusten mukaisia.

12 artikla

Kansallisten ennallistamissuunnitelmien sisältö

- 1. Kansallisen ennallistamissuunnitelman on katettava vuoteen 2050 ulottuva ajanjakso, ja siinä on asetettava välimääräajat, jotka vastaavat 4–10 artiklassa säädettyjä tavoitteita ja velvoitteita.
- 2. Jäsenvaltioiden on sisällytettävä kansalliseen ennallistamissuunnitelmaansa tämän artiklan 4 kohdan mukaisesti vahvistettua yhdenmukaista muotoa käyttäen seuraavat tiedot:
 - a) niiden alueiden määrällinen määrittäminen, jotka on ennallistettava 4–10 artiklassa vahvistettujen ennallistamistavoitteiden saavuttamiseksi 11 artiklan mukaisesti tehdyn valmistelutyön ja näiden alueiden paikkatietokarttojen perusteella;
 - b) kuvaus 4–10 artiklassa säädettyjen tavoitteiden ja velvoitteiden täyttämiseksi suunnitelluista tai käyttöön otetuista ennallistamistoimenpiteistä ja erittely siitä, mitä näistä ennallistamistoimenpiteistä suunnitellaan tai otetaan käyttöön direktiivin 92/43/ETY mukaisesti perustetussa Natura 2000 -verkostossa;
 - c) tiedot toimenpiteistä, joilla varmistetaan 4 artiklan 6 kohdan ja 5 artiklan 6 kohdan mukaisesti, että liitteissä I ja II lueteltujen luontotyyppien kattamat alueet eivät heikkene alueilla, joilla on saavutettu hyvä tila, ja että 4 artiklan 3 kohdassa ja 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen lajien elinympäristöt eivät heikkene alueilla, joilla lajin elinympäristöjen riittävä laatu on saavutettu;
 - d) tiedot toimenpiteistä, joilla varmistetaan 4 artiklan 7 kohdan ja 5 artiklan 7 kohdan mukaisesti, että liitteissä I ja II lueteltujen luontotyyppien kattamat alueet eivät heikkene;

- e) luettelo esteistä ja 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti poistettaviksi määritetyistä esteistä, suunnitelma niiden poistamiseksi 7 artiklan 2 kohdan mukaisesti ja ennuste vapaasti virtaavien jokien pituudesta, joka saavutetaan poistamalla kyseiset esteet vuoteen 2030 ja vuoteen 2050 mennessä, sekä mahdolliset muut toimenpiteet, joilla palautetaan tulvatasanteiden luonnollinen toiminta 7 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
- f) 4–10 artiklan mukaisten ennallistamistoimenpiteiden käyttöönoton aikataulu;
- g) erityinen osio, jossa esitetään tarvittaessa jäsenvaltion syrjäisimmillä alueilla toteutettavat räätälöidyt ennallistamistoimenpiteet;
- h) 4 ja 5 artiklan mukainen ennallistamisen kohteena olevien alojen seuranta, menettely 4–10 artiklan mukaisesti käyttöön otettujen ennallistamistoimenpiteiden toimivuuden arvioimiseksi ja tarvittaessa kyseisten toimenpiteiden tarkistamiseksi sen varmistamiseksi, että 4–10 artiklassa säädetyt tavoitteet ja velvoitteet täyttyvät;
- i) tiedot säännöksistä, joilla varmistetaan 4–10 artiklassa tarkoitettujen ennallistamistoimenpiteiden jatkuvat, pitkäaikaiset ja kestävät vaikutukset;
- j) ennallistamistoimenpiteisiin liittyvät arvioidut sivuhyödyt ilmastonmuutoksen hillitsemiselle ajan mittaan sekä näiden toimenpiteiden laajemmat sosioekonomiset hyödyt;
- k) erityinen osio, jossa esitetään, miten kansallisessa ennallistamissuunnitelmassa otetaan huomioon:
 - i) ilmastonmuutosskenaarioiden merkitys ennallistamistoimenpiteiden tyyppin ja sijainnin suunnittelussa;
 - ii) ennallistamistoimenpiteiden mahdollisuudet minimoida ilmastonmuutoksen vaikutukset luontoon, ehkäistä luonnonkatastrofeja ja tukea sopeutumista;
 - iii) synergia kansallisten sopeutumisstrategioiden tai -suunnitelmien ja kansallisten katastrofiriskien arviointiraporttien kanssa;
 - iv) yleiskatsaus kansalliseen ennallistamissuunnitelmaan sisältyvien toimenpiteiden ja kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman välisestä vuorovaikutuksesta;
- l) ennallistamistoimenpiteiden täytäntöönpanoa varten arvioidut rahoitustarpeet, joihin on sisällyttävä kuvaus tuesta sidosryhmille, joihin ennallistamistoimenpiteet tai muut tästä asetuksesta johtuvat uudet velvoitteet vaikuttavat, sekä aiotun julkisen tai yksityisen rahoituksen keinot, mukaan lukien (yhteis)rahoitus unionin rahoitusvälineiden kanssa;
- m) ilmoitus tuista, jotka vaikuttavat kielteisesti tavoitteiden saavuttamiseen ja tässä asetuksessa säädettyjen velvoitteiden täyttämiseen;
- n) yhteenveto kansallisen ennallistamissuunnitelman valmistelu- ja laatimisprosessista, mukaan lukien tiedot yleisön osallistumisesta ja siitä, miten paikallisyhteisöjen ja sidosryhmien tarpeet on otettu huomioon;
- o) erityinen osio, jossa esitetään, miten komission havainnot 14 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua kansallisen ennallistamissuunnitelman luonnoksesta on otettu huomioon 14 artiklan 5 kohdan mukaisesti. Jos asianomainen jäsenvaltio

ei käsittele komission havaintoa tai merkittävää osaa siitä, kyseisen jäsenvaltion on esitettävä perustelunsa.

3. Kansallisiin ennallistamissuunnitelmiin on tarvittaessa sisällytettävä säilyttämistoimenpiteet, jotka jäsenvaltio aikoo hyväksyä yhteisen kalastuspolitiikan mukaisesti, mukaan lukien yhteisissä suosituksissa esitetyt säilyttämistoimenpiteet, jotka jäsenvaltio aikoo käynnistää asetuksessa (EU) N:o 1380/2013 vahvistettua menettelyä noudattaen, sekä kaikki asiaankuuluvat tiedot kyseisistä toimenpiteistä.
4. Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksiä yhdenmukaisen muodon vahvistamiseksi ennallistamissuunnitelmille. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 21 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen. Euroopan ympäristökeskus avustaa komissiota yhdenmukaisen muodon laatimisessa.

13 artikla

Kansallisen ennallistamissuunnitelman luonnoksen toimittaminen

Jäsenvaltioiden on toimitettava 11 ja 12 artiklassa tarkoitetun kansallisen ennallistamissuunnitelman luonnos komissiolle viimeistään... päivänä...kuuta...
[julkaisutoimisto lisää päivämäärän = seuraavan kuukauden ensimmäinen päivä sen jälkeen, kun 24 kuukautta on kulunut tämän asetuksen voimaantulosta].

14 artikla

Kansallisten ennallistamissuunnitelmien arviointi

1. Komissio arvioi kansallisten ennallistamissuunnitelmien luonnokset kuuden kuukauden kuluessa niiden vastaanottamisesta. Komissio toimii kyseistä arviointia tehdessään tiiviissä yhteistyössä asianomaisen jäsenvaltion kanssa.
2. Tarkastellessaan kansallisen ennallistamissuunnitelman luonnosta komissio arvioi, onko suunnitelma 12 artiklan mukainen ja onko se riittävä 4–10 artiklassa säädettyjen tavoitteiden ja velvoitteiden sekä 1 artiklassa tarkoitettujen unionin yleisten tavoitteiden noudattamisen kannalta sekä 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen erityisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta eli pystytäänkö ennallistamaan vähintään 25 000 kilometriä jokia vapaasti virtaaviksi joiksi unionissa vuoteen 2030 mennessä ja onko vähintään 10 prosentilla unionin maatalousmaasta hyvin monimuotoisia maisemapiirteitä vuoteen 2030 mennessä.
3. Kansallisten ennallistamissuunnitelmien luonnosten arvioinnissa komissiota avustavat asiantuntijat tai Euroopan ympäristökeskus.
4. Komissio voi esittää havaintoja jäsenvaltioille kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun kansallisen ennallistamissuunnitelman luonnos on vastaanotettu.
5. Jäsenvaltioiden on otettava komission mahdolliset havainnot asianmukaisesti huomioon lopullisessa kansallisessa ennallistamissuunnitelmassaan.
6. Jäsenvaltioiden on viimeisteltävä, julkaistava ja toimitettava komissiolle kansallinen ennallistamissuunnitelmansa kuuden kuukauden kuluessa komission havaintojen vastaanottamisesta.

15 artikla

Kansallisten ennallistamissuunnitelmien uudelleentarkastelu

1. Jäsenvaltioiden on tarkastettava uudelleen kansallista ennallistamissuunnitelmaansa vähintään kerran kymmenessä vuodessa 11 ja 12 artiklan mukaisesti ottaen huomioon suunnitelmien täytäntöönpanossa saavutettu edistys, paras käytettävissä oleva tieteellinen näyttö sekä saatavilla oleva tietämys ilmastonmuutoksesta johtuvista ympäristöolosuhteiden muutoksista tai odotetuista muutoksista.
2. Jos ilmenee, että kansallisessa ennallistamissuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet eivät ole riittäviä 4–10 artiklassa säädettyjen tavoitteiden ja velvoitteiden noudattamiseksi 17 artiklan mukaisen seurannan perusteella, jäsenvaltioiden on tarkistettava kansallista ennallistamissuunnitelmaa ja sisällytettävä siihen täydentäviä toimenpiteitä.
3. Jos komissio katsoo 18 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen ja 18 artiklan 4 ja 5 kohdassa tarkoitetun arvioinnin perusteella, että jäsenvaltion edistyminen ei riitä 4–10 artiklassa säädettyjen tavoitteiden ja velvoitteiden noudattamiseen, komissio voi pyytää asianomaista jäsenvaltiota toimittamaan päivitetyn kansallisen ennallistamissuunnitelman luonnoksen täydentävine toimenpiteineen. Päivitetty kansallinen ennallistamissuunnitelma, johon sisältyy täydentäviä toimenpiteitä, on julkaistava ja toimitettava kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun komission pyyntö on vastaanotettu.

16 artikla

Muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisen lainsäädännön mukaisesti yleisöön kuuluvilla, joiden etua asia riittävästi koskee tai jotka väittävät oikeuksiensa heikentyvän, on mahdollisuus saattaa tuomioistuimessa tai muussa laillisesti perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa elimessä uudelleen tutkittavaksi kansallisten ennallistamissuunnitelmien asiasisällön tai niihin liittyvien menettelyjen laillisuus sekä toimivaltaisten viranomaisten mahdolliset laiminlyönnit riippumatta siitä, millainen rooli yleisöllä on ollut kansallisen ennallistamissuunnitelman valmistelu- ja laatimisprosessissa.
2. Jäsenvaltioiden on määriteltävä, mikä muodostaa riittävän edun tai oikeuden heikentämisen, tavoitteenaan antaa yleisölle, jota asia koskee, laaja muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus. Edellä olevaa 1 kohtaa sovellettaessa ympäristönsuojelua edistävillä ja kansallisen lainsäädännön vaatimukset täyttävillä valtioista riippumattomilla järjestöillä katsotaan olevan oikeuksia, joita on mahdollista heikentää, ja niillä katsotaan olevan tässä kohdassa tarkoitettulla tavalla etu, jota asia riittävällä tavalla koskee.
3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen muutoksenhakumenettelyjen on oltava oikeudenmukaisia, tasapuolisia, nopeita ja maksuttomia, eivätkä ne saa olla niin kalliita, että se olisi esteenä menettelyyn osallistumiselle, ja niiden on myös tarjottava riittävät ja tehokkaat oikeussuojakeinot, joihin sisältyvät tarvittaessa kieltomääräykset.
4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisön saatavilla on helposti käytännön tietoja mahdollisuudesta turvautua hallinnollisiin ja tuomioistuimessa toteutettaviin muutoksenhakumenettelyihin.

IV LUKU

SEURANTA JA RAPORTOINTI

17 artikla

Seuranta

1. Jäsenvaltioiden on seurattava seuraavia:
 - a) luontotyyppien tila ja tilan kehityssuunta sekä 4 ja 5 artiklassa tarkoitettujen lajien elinympäristöjen laatu ja laadun kehityssuunta alueilla, joihin sovelletaan 12 artiklan 2 kohdan h alakohdassa tarkoitettuun seurantaan perustuvia ennallistamistoimenpiteitä;
 - b) 6 artiklassa tarkoitetut kaupunkien viheralueet ja puiden latvuspeittävyys kaupungeissa sekä pienemmissä kaupungeissa ja esikaupungeissa;
 - c) liitteessä IV luetellut maatalouden ekosysteemien biodiversiteetti-indikaattorit;
 - d) liitteessä V lueteltujen yleisten viljelymaiden lintulajien kannat;
 - e) liitteessä VI luetellut metsien ekosysteemien biodiversiteetti-indikaattorit;
 - f) pölyttäjälajien runsaus ja monimuotoisuus 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti vahvistetun menetelmän mukaisesti;
 - g) liitteissä I ja II lueteltujen luontotyyppien kattamien alueiden pinta-ala ja tila koko niiden alueella;
 - h) edellä 4 artiklan 3 kohdassa ja 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen lajien elinympäristön alue ja laatu koko jäsenvaltion alueella.
2. Edellä olevan 1 kohdan a alakohdan mukainen seuranta on aloitettava heti, kun ennallistamistoimenpiteet on otettu käyttöön.
3. Edellä olevan 1 kohdan b, c, d ja e alakohdan mukainen seuranta alkaa *[Julkaisutoimisto: lisätään tämän asetuksen voimaantulopäivä]*.
4. Tämän artiklan 1 kohdan f alakohdan mukainen seuranta aloitetaan vuoden kuluttua 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun täytäntöönpanosäädöksen voimaantulosta.
5. Tämän artiklan 1 kohdan a, b ja c alakohdan mukainen seuranta, joka koskee orgaanisen hiilen määrää viljelymaan kivennäismaassa ja sellaisen maatalousmaan osuutta, jolla on hyvin monimuotoisia maisemapiirteitä, ja e alakohdan mukainen seuranta, joka koskee pystyyn kuolleita puita, maahan kaatuneita kuolleita puita, erikäisrakenteisten metsien osuutta, metsien kytkeytyneisyyttä ja orgaanisen hiilen varantoa, on toteutettava vähintään kolmen vuoden välein ja mahdollisuuksien mukaan joka vuosi. Kyseisen kohdan c alakohdan mukainen seuranta, joka koskee niittyperhosindeksiä, kyseisen kohdan d ja e alakohdan mukainen seuranta, joka koskee yleisten metsälintujen indeksiä, ja kyseisen kohdan f alakohdan mukainen seuranta, joka koskee pölyttäjälajeja, on toteutettava vuosittain. Kyseisen kohdan g ja h alakohdan mukainen seuranta on suoritettava vähintään joka kuudes vuosi, ja se on koordinoitava direktiivin 92/43/ETY 17 artiklan mukaisen raportointisyklin kanssa.
6. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän asetuksen 9 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja maatalouden ekosysteemejä koskevia indikaattoreita ja 10 artiklan 2 kohdan a, b ja f alakohdassa tarkoitettuja metsien ekosysteemejä koskevia

indikaattoreita seurataan tavalla, joka on yhdenmukainen asetuksissa (EU) 2018/841 ja (EU) 2018/1999 vaaditun seurannan kanssa.

7. Jäsenvaltioiden on julkistettava tämän artiklan nojalla suoritettujen seurannan tuottamat tiedot Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/2/EY¹¹² mukaisesti ja 5 kohdassa säädettyjen seurantatiheyksien mukaisesti.
8. Jäsenvaltioiden seurantajärjestelmien on perustuttava sähköisiin tietokantoihin ja paikkatietojärjestelmiin, ja niissä on maksimoitava kaukokartoitustekniikoista, maan havainnoinnista (Copernicus-palvelut), in situ -sensoreista ja -laitteista tai kansalaistieteestä saatavien tietojen ja palvelujen saatavuus ja käyttö hyödyntämällä tekoälyn, kehittyneen datan analyysin ja käsittelyn tarjoamia mahdollisuuksia.
9. Komissio voi antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joilla
 - a) määritetään menetelmät liitteessä IV lueteltujen maatalouden ekosysteemejä koskevien indikaattorien seuraamiseksi;
 - b) määritetään menetelmät liitteessä VI lueteltujen metsien ekosysteemejä koskevien indikaattorien seuraamiseksi;
 - c) laaditaan puitteet 11 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen tyydyttävien tasojen asettamiselle.

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 21 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

18 artikla **Raportointi**

1. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle sähköisesti ala, johon sovelletaan 4–10 artiklassa tarkoitettuja ennallistamistoimenpiteitä, ja 7 artiklassa tarkoitettua esteitä, jotka on poistettu, vuosittain alkaen *[julkaisutoimisto: lisätään tämän asetuksen voimaantulopäivä]*.
2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle, jota avustaa Euroopan ympäristökeskus, vähintään joka kolmas vuosi, sähköisesti seuraavat tiedot:
 - a) edistyminen kansallisen ennallistamissuunnitelman täytäntöönpanossa, ennallistamistoimenpiteiden käyttöönotossa ja 4–10 artiklan mukaisesti asetettujen tavoitteiden ja velvoitteiden noudattamisessa;
 - b) 17 artiklan mukaisesti toteutettujen seurannan tulokset. Raportointi 17 artiklan 1 kohdan g ja h alakohdan mukaisesti suoritettujen seurannan tuloksista olisi toimitettava myös paikkatietokarttojen muodossa;
 - c) niiden alueiden sijainti ja laajuus, joihin sovelletaan 4 artiklassa, 5 artiklassa ja 9 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja ennallistamistoimenpiteitä, mukaan lukien paikkatietokartta kyseisistä alueista;
 - d) 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu päivitetty luettelo esteistä;

¹¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/2/EY, annettu 14 päivänä maaliskuuta 2007, Euroopan yhteisön paikkatietoinfrastruktuurin (INSPIRE) perustamisesta (EUVL L 108, 25.4.2007, s. 1).

- e) tiedot edistymisestä rahoitustarpeiden täyttämässä 12 artiklan 2 kohdan 1 alakohdan mukaisesti, mukaan lukien tarkastelu, jossa toteutuneita investointeja verrataan alkuperäisiin investointioletuksiin.

Ensimmäiset kertomukset on toimitettava kesäkuussa 2031, ja niiden on katettava ajanjakso vuoteen 2030 saakka.

3. Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan muoto, rakenne ja yksityiskohtaiset järjestelyt tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen esittämistä varten. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 21 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen. Euroopan ympäristökeskus avustaa komissiota sähköisen raportoinnin muodon, rakenteen ja yksityiskohtaisten järjestelyjen laatimisessa.
4. Euroopan ympäristökeskus toimittaa komissiolle jäsenvaltioiden tämän artiklan 1 kohdan ja 17 artiklan 7 kohdan mukaisesti saataville asettamien tietojen perusteella vuosittain teknisen katsauksen edistymisestä tässä asetuksessa säädettyjen tavoitteiden ja velvoitteiden noudattamisessa.
5. Euroopan ympäristökeskus toimittaa komissiolle jäsenvaltioiden tämän artiklan 1, 2 ja 3 kohdan mukaisesti saataville asettamien tietojen perusteella vuosittain unionin laajuisen teknisen katsauksen edistymisestä tässä asetuksessa säädettyjen tavoitteiden ja velvoitteiden noudattamisessa. Se voi myös käyttää direktiivin 92/43/ETY 17 artiklan, direktiivin 2000/60/EY 15 artiklan, direktiivin 2009/147/EY 12 artiklan ja direktiivin 2008/56/EY 18 artiklan mukaisesti raportoituja tietoja. Kertomus on toimitettava kesäkuuhun 2032 mennessä ja sen jälkeen kolmen vuoden välein.
6. Komissio antaa vuodesta 2029 alkaen Euroopan parlamentille ja neuvostolle joka kolmas vuosi kertomuksen tämän asetuksen täytäntöönpanosta.
7. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut tiedot ovat riittäviä ja ajantasaisia ja että ne ovat yleisön saatavilla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/4/EY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/2/EY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1024 mukaisesti.

V LUKU

SÄÄDÖSVALLAN SIIRTÄMINEN JA KOMITEAMENETTELY

19 artikla

Liitteiden muuttaminen

1. Siirretään komissiolle valta antaa 20 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitettä I luontotyyppiryhmien mukauttamiseksi.
2. Siirretään komissiolle valta antaa 20 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitettä II luontotyyppien luettelon ja luontotyyppiryhmien mukauttamiseksi.
3. Siirretään komissiolle valta antaa 20 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitettä III 5 artiklassa tarkoitettujen merellisten lajien luettelon mukauttamiseksi viimeisimmän tieteellisen näytön perusteella.

4. Siirretään komissiolle valta antaa 20 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitettä IV maatalouden ekosysteemien indikaattorien kuvauksen, yksikön ja menetelmän mukauttamiseksi viimeisimmän tieteellisen näytön perusteella.
5. Siirretään komissiolle valta antaa 20 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitettä V, jotta voidaan päivittää lajien luetteloa, jota käytetään viljelysmaiden yhteisessä lintuindeksissä jäsenvaltioissa.
6. Siirretään komissiolle valta antaa 20 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitettä VI metsäekosysteemien indikaattorien kuvauksen, yksikön ja menetelmän mukauttamiseksi viimeisimmän tieteellisen näytön perusteella.
7. Siirretään komissiolle valta antaa 20 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitettä VII ennallistamistoimenpiteiden esimerkkien luettelon mukauttamiseksi.

20 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.
2. Siirretään komissiolle *[Julkaisutoimisto: lisätään tämän asetuksen voimaantulopäivä]* viiden vuoden ajaksi 19 artiklassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä. Komissio laatii siirrettyä säädösvaltaa koskevan kertomuksen viimeistään yhdeksän kuukautta ennen tämän viiden vuoden kauden päättymistä. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samansuuntaiseksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 19 artiklassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä, tai jonakin myöhempänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa¹¹³ vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
6. Edellä 19 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle,

¹¹³ Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välinen toimielinten sopimus paremmasta lainsäädännöstä (EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1).

ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

21 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

VI LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

22 artikla

Uudelleentarkastelu

1. Komissio arvioi tämän asetuksen soveltamista 31 päivään joulukuuta 2035 mennessä.
2. Komissio esittää kertomuksen arvioinnin keskeisistä havainnoista Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle. Jos komissio katsoo sen aiheelliseksi, kertomukseen liitetään lainsäädäntöehdotus tämän asetuksen asiaankuuluvien säännösten muuttamiseksi; tällöin otetaan huomioon tarve asettaa ennallistamista koskevia lisätavoitteita niiden yhteisten menetelmien perusteella, joilla arvioidaan 4 ja 5 artiklan soveltamisalaan kuulumattomien ekosysteemien tilaa, sekä tuoreimpaan tieteelliseen näyttöön.

23 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston ehdotukseksi luonnon ennallistamisesta

1.2. Toimintalohko(t)

Toimintalohko: 09 Ympäristö ja ilmastotoimet

Toimet:

09 02 - Ympäristö- ja ilmastotoimien ohjelma (Life)

09 10 – Euroopan ympäristökeskus (EEA)

1.3. Ehdotus/aloite liittyy

☒ uuteen toimeen

☐ uuteen toimeen, joka perustuu pilottihankkeeseen tai valmistelutoimeen¹¹⁴

☐ käynnissä olevan toimen jatkamiseen

☐ yhden tai useamman toimen sulauttamiseen tai uudelleen suuntaamiseen johonkin toiseen/uuteen toimeen

1.4. Tavoite (Tavoitteet)

1.4.1. Yleistavoite (Yleistavoitteet)

Ehdotetun asetuksen tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden ja häiriönsietokyvyn jatkuvaa, pitkän aikavälin ja kestävä elpymistä unionin maa- ja merialueilla ennallistamalla ekosysteemejä, luontotyypppejä ja lajeja sekä edistää ilmastomuutoksen hillitsemistä ja ilmastomuutokseen sopeutumista koskevien unionin tavoitteiden saavuttamista ja EU:n kansainvälisten sitoumusten täyttämistä.

Tämän asetusehdotuksen erityistavoitteena on yleistavoitteen perusteella:

— Ennallistaa huonontuneet ekosysteemit kaikkialla EU:ssa hyvään tilaan vuoteen 2050 mennessä ja saattaa ne elpymisen tielle vuoteen 2030 mennessä. Ennallistamisen jälkeen ekosysteemit olisi pidettävä hyvässä tilassa.

Erityistavoitteen perusteella toiminnalliset tavoitteet ovat seuraavat:

— Asetetaan oikeudellisesti sitovia tavoitteita ekosysteemien ennallistamiseksi ja pitämiseksi hyvässä tilassa.

— Luodaan tehokkaat puitteet täytäntöönpanon varmistamiseksi erityisesti velvoittamalla jäsenvaltiot arvioimaan ekosysteemejä ja laatimaan kansallinen ennallistamissuunnitelma sekä raportointia ja uudelleentarkastelua varten.

1.4.2. Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset

Selvitys siitä, miten ehdotuksella/aloitteella on tarkoitus vaikuttaa edunsaajien/kohderyhmän tilanteeseen

¹¹⁴

Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 58 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa.

Koko yhteiskunta hyötyy luonnon ennallistamisesta, kun tehostetaan ilmastomuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista sekä katastrofiriskien hallintaa. Luonnon ennallistaminen tarjoaa lisäksi työllistymis- ja tulomahdollisuuksia ja vaikuttaa myönteisesti kansalaisten terveyteen, parantaa luonnon- ja kulttuuriperintöä ja identiteettiä sekä parantaa elintarvikkeiden ja veden laatua ja turvallisuutta. Myös monet talouden alat, erityisesti ne, jotka ovat erittäin riippuvaisia ekosysteemipalveluista, kuten maatalouselintarvikeala, kalastus, metsätalous, vesiyritykset, matkailu ja rahoitusala, hyötyvät tästä.

Ekosysteemien ennallistaminen on osoittautunut kustannustehokkaaksi (hyödyt ovat paljon kustannuksia suuremmat), mutta se edellyttää investointeja, joista aiheutuu taloudellisia ja vaihtoehtokustannuksia maankäyttäjille ja luonnonvarojen hoitajille. Kustannuksia voidaan korvata hallitusten ja ekosysteemipalvelujen ostajien tarjoamalla kannustimilla. Jäsenvaltioiden asetuksen täytäntöönpanemiseksi valitsemien ennallistamis-, ylläpito- ja korvaamistoimenpiteiden menetelmä ja laajuus määrittävät tarkemmin, mitä, miten ja milloin asia vaikuttaa sidosryhmiin. Mahdolliset lyhyen aikavälin kustannukset, jotka liittyvät tulonmenetyksiin, joita tietyille väestöryhmille, kuten viljelijöille, metsänomistajille tai kalastajille, voi aiheutua siirryttäessä kestävämpiin käytäntöihin, voitaisiin kattaa osittain tai kokonaan EU:n ja muista lähteistä saatavalla rahoituksella.

Ehdotettu asetetus vaikuttaa myös kansallisiin, alueellisiin ja paikallisiin viranomaisiin, koska ne osallistuisivat ekosysteemien ja niiden palvelujen kartoittamiseen ja arviointiin sekä ennallistamisohjelmien suunnitteluun, rahoitukseen, täytäntöönpanoon ja seurantaan. Hallinnollisia rasitteita pyritään minimoimaan käyttämällä nykyisen lainsäädännön (erityisesti lintu- ja luontotyyppidirektiivi, vesipuitedirektiivi, meristrategiapuitedirektiivi ja LULUCF-asetus) mukaisia seuranta- ja raportointimekanismeja vaiheessa 1 asetettujen tavoitteiden osalta sekä tietoja, jotka Euroopan ympäristökeskus ja yhteinen tutkimuskeskus ovat jo keränneet suoraan esimerkiksi Copernicus-ohjelman kautta. Vaiheessa 2 asetetaan lisätavoitteita ja perustasoja ekosysteemeille, joiden osalta tietoja ja seurantamekanismeja ei ole vielä täysin kehitetty. Sen vuoksi nykyisiä mekanismeja täydennetään kehittämällä menetelmä kaikkien ekosysteemien tilan arvioimiseksi.

1.4.3. Tulosindikaattorit

Selvitys siitä, millaisin indikaattorein ehdotuksen/aloitteen etenemistä ja tuloksia seurataan.

Ehdotuksen täytäntöönpanolla olisi varmistettava, että ekosysteemit kaikkialla ovat elpymisen tiellä vuoteen 2030 mennessä ja ne palautetaan hyvään tilaan vuoteen 2050 mennessä.

Täytäntöönpanon seurantaan varten on kaksi pääindikaattoria:

- Ennallistamis- ja palauttamistoimenpiteet/toimet, jotka jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön ekosysteemien elpymisen varmistamiseksi.
- Ekosysteemien kunto ja suojelun taso kansallisella ja/tai (biomaantieteellisellä) alueellisella tasolla ja se, osoittavatko ne myönteisiä suuntauksia kyseisen ekosysteemin perustasoon nähden.

Ekosysteemien hyvän tilan määritelmä ja asianmukaiset ennallistamis- ja uudistamistoimenpiteet vaihtelevat eri ekosysteemeissä. Luontotyyppidirektiivin

liitteessä I tarkoitetuille luontotyypeille on saatavilla määritelmät, perustasot, tavoitteet ja seuranta. Muita ekosysteemejä varten, joita koskevat tiedot ja seurantamekanismit eivät ole vielä täysin kehittyneitä, ehdotuksessa vahvistetaan prosessi, jolla kehitetään EU:n laajuinen menetelmä näiden ekosysteemien olosuhteiden arvioimiseksi, jotta voidaan myöhemmin asettaa erityisiä lisätavoitteita ja perustasoja. Useille näistä ekosysteemeistä, kuten kaupunki-, maatalous- ja metsämaalle, on kuitenkin jo olemassa tietoa useista ekosysteemien tilaan liittyvistä indikaattoreista yleiseurooppalaisissa seurantajärjestelmissä (esim. Forest Europe) tai Euroopan ympäristökeskus tai komissio kerää ne jo suoraan esimerkiksi Copernicus-ohjelman kautta. Indikattorien olisi oltava merkityksellisiä, hyväksyttyjä, uskottavia, helppoja ja kestäviä

1.5. Ehdotuksen/aloitteen perustelut

1.5.1. *Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu*

Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa korostetaan, että luonnon suojelua ja ennallistamista on tärkeää parantaa. Vuoteen 2030 ulottuvassa EU:n biodiversiteettistrategiassa asetetaan yleinen tavoite pysäyttää luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen niin, että Euroopan luonnon monimuotoisuus on elpymisen tiellä vuoteen 2030 mennessä ja että vuoteen 2050 mennessä kaikki EU:n ekosysteemit palautetaan ennalleen, häiriönsietokykyisiksi ja asianmukaisesti suojelluiksi. Sekä Euroopan parlamentti että Eurooppa-neuvosto ovat vaatineet tehostamaan toimia ekosysteemien ennallistamiseksi.

Ehdotettua asetusta sovelletaan sellaisenaan sen voimaantulopäivästä alkaen.

Joitakin hallinnollisia tehtäviä on kuitenkin otettava käyttöön mahdollisimman pian, ja jotkin niistä on aloitettava jo vuonna 2022 (eli voimaantulon valmistelemiseksi, ennen Euroopan parlamentin ja neuvoston hyväksyntää) ja jotkin niiden voimaantulon jälkeen. Vaikka jotkin tehtävät ovat kertaluonteisia (tietoteknisen infrastruktuurin luominen), toiset ovat toistuvia niin kauan kuin asetusta sovelletaan. Erityisesti:

Ennen asetuksen voimaantuloa:

a) 2022-2023: Komissio (ympäristöasioiden pääosasto ja Yhteinen tutkimuskeskus) kehittää yhteistyössä Euroopan ympäristökeskuksen ja jäsenvaltioiden kanssa menetelmän niiden ekosysteemien tilan arvioimiseksi, joiden osalta seuranta ja perustasoja ei ole vielä saatavilla, jotta ennallistamista koskevia lisätavoitteita voidaan asettaa asetusta muuttamalla. YTK tukee ympäristöasioiden pääosastoa hallinnollisen järjestelyn avulla asianmukaisten menetelmien ja perustasojen kehittämisessä.

b) 2022-2024: Komissio laatii ennallistamistoimenpiteitä ja ennallistamisen hoitokäytäntöjä koskevia ohjeita, jotta jäsenvaltiot voivat aloittaa ennallistamistoimet varhaisessa vaiheessa, myös niiden ekosysteemien osalta, joille ei ole vielä asetettu tavoitteita.

Asetuksen voimaantulosta lähtien

c) 2024: Komissio hyväksyy komiteamenettelyllä kansallisten ennallistamissuunnitelmien yhtenäisen muodon (mukaan lukien sähköiset raportointimuodot jokiesteiden kartoitusta varten) ja raportointimuodon.

d) 2024 ja 2025: Komissio antaa ohjeita liitteen II luontotyyppien tulkinnasta ja uusista menetelmistä tai uusista menetelmistä ekosysteemien tilan arvioimiseksi (esim. syrjäisimpien alueiden ekosysteemit, jotka eivät kuulu luontotyyppidirektiivin soveltamisalaan) sekä täytäntöönpanosäädökset pölyttäjien seurantamenetelmästä (menetelmä tarjoaa standardoidun lähestymistavan pölyttäjälajien runsautta ja monimuotoisuutta koskevien vuotuisten tietojen keräämiseen ja pölyttäjäpopulaatioiden kehityssuuntien arviointiin) sekä maa- ja metsäekosysteemien indikaattorien seurantamenetelmistä.

Jäsenvaltioiden on aloitettava mahdollisimman pian tämän asetuksen voimaantulon jälkeen ekosysteemien arviointi sellaisten ekosysteemien osalta, jotka ovat hyvässä tilassa, heikentyneessä tilassa, jotka ovat hävinneet viimeisten 70 vuoden aikana, sekä alueet, jotka soveltuisivat parhaiten ekosysteemin palauttamiseen.

e) 2026- 2027: Komissio saa jäsenvaltioilta kansalliset ennallistamissuunnitelmansa, jotka niiden on toimitettava kahden vuoden kuluessa asetuksen voimaantulosta. Kansallisiin ennallistamissuunnitelmiin sisältyvät esimerkiksi ekosysteemien arvioinnin tulokset, määrälliset ja geopaikannetut alueperusteiset ennallistamistarpeet ja -toimenpiteet, jotka perustuvat kartoitukseen ja inventaarioon, rajat ylittävät näkökohdat, ennallistamistoimenpiteiden täytäntöönpanon aikataulu, suunnitellun palauttamisen jälkeiset täytäntöönpano- ja seurantakustannukset sekä tarkistusmekanismi.

f) 2026–2027 (ensimmäinen kierros, jäsenvaltioiden mahdolliset myöhemmät päivitykset): Ympäristöasioiden pääosasto arvioi ulkopuolisten asiantuntijoiden (sopimusperusteisesti) ja Euroopan ympäristökeskuksen tuella jäsenvaltioiden toimittamia kansallisia ennallistamissuunnitelmia.

g) 2026-2027: Hankinta (palvelusopimus) vaikutustenarviointia (tai useita) varten tai/tai hallinnollinen järjestely YTK:n kanssa uusien tavoitteiden ja vastaavien perustasojen määrittämiseksi.

Jäsenvaltioiden on raportoitava vähintään joka kolmas vuosi (alkaen viiden vuoden kuluttua asetuksen voimaantulosta) toteutetuista ennallistamistoimenpiteistä ja niiden seurannan tuloksista.

h) Vuodesta 2030 alkaen kolmen vuoden välein: Ympäristökeskus laatii unionin laajuisen edistymiskertomuksen, joka perustuu jäsenvaltioiden edistymiseen tavoitteiden saavuttamisessa ja ennallistamistoimenpiteisiin ja jäsenvaltioiden raportointivelvoitteidensa mukaisesti ilmoittamiin tilan kehityssuuntauksiin, luontotyyppien ja lajien suojelun tason kehityksen tuloksiin jäsenvaltioiden luontotyyppidirektiivin 17 artiklan ja lintudirektiivin 12 artiklan mukaisesti toimittamien seurantatietojen sekä direktiivin 2000/60/EY 15 artiklan, direktiivin 2009/147/EY 12 artiklan ja direktiivin 2008/56/EY 18 artiklan mukaisesti raportoitujen tietojen perusteella. Komissio antaa ympäristökeskuksen unionin laajuisen edistymiskertomuksen perusteella neuvostolle ja Euroopan parlamentille joka kolmas vuosi kertomuksen tämän asetuksen täytäntöönpanosta.

i) 2027 tai myöhemmin: Vaikutustenarvioinnin (-arviointien) tulosten perusteella komissio ehdottaa asetuksen tarkistamista tai muuttamista uusien tavoitteiden sisällyttämiseksi siihen.

Kun uudet ennallistamistavoitteet on hyväksytty, jäsenvaltioiden on tarkistettava ja mukautettava kansallisia ennallistamissuunnitelmiaan vastaavasti.

j) 2033-2034: Ympäristöasioiden pääosasto arvioi tarkistetut kansalliset ennallistamissuunnitelmat ympäristökeskuksen tuella.

k) 2030–2050 (jatkuvasti): Ympäristöasioiden pääosasto seuraa YTK:n ja ympäristökeskuksen tuella asetuksen täytäntöönpanoa EU:n jäsenvaltioissa sen varmistamiseksi, että asetus saavuttaa sille asetetut tavoitteet ja että kaikki EU:n jäsenvaltiot panevat täytäntöön EU:n lainsäädäntöä.

l) Komissio tarkastelee 31. joulukuuta 2035 mennessä asetuksen täytäntöönpanoa ja toimittaa uudelleentarkastelua koskevan kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

Euroopan ympäristökeskus (EEA) antaa tukea seuraavien tehtävien kautta:

Ennen asetuksen voimaantuloa (2022–2023):

Lainsäätäjien välisten keskustelujen etenemisen perusteella ympäristökeskus aloittaa seuraavista toimista:

- Laaditaan muodot ja tietojärjestelmät kansallisia ennallistamissuunnitelmia varten (mukaan lukien jokiasteiden poistamista koskevat suunnitelmat);
- Laaditaan muoto ja tietojärjestelmä, jonka avulla raportoidaan säännöllisesti toteutetuista toimenpiteistä ja aloista, jotka on ennallistettu ja palautettu ennalleen, sekä ekosysteemien ja lajien kantojen tilasta;
- Laaditaan liitteen II luontotyyppien tulkintaopas;
- Tuetaan seurantamenetelmien, indikaattoreiden ja hyvän tilan arviointia niiden ekosysteemien, luontotyyppien ja lajien osalta, joiden osalta sitä ei vielä ole saatavilla, jotta voitaisiin asettaa tavoitteet vaiheessa 2 (esim. tietyt syrjäisimpien alueiden ekosysteemit): Tämä tehtävä suoritetaan yhteistyössä YTK:n ja ympäristöasioiden pääosaston kanssa.

Voimaantulon jälkeen (odotettavissa vuodesta 2024 alkaen):

- 2024-2026: Tuki alueisiin liittyvien tavoitteiden määrittelylle: jäsenvaltioiden tukeminen niiden arvioidessa aluetta, joka on tarkoitus ennallistaa suotuisan suojelun tason saavuttamiseksi (valmistelu voi alkaa jo ennen voimaantuloa);
- 2024-2050: Tietojen hakeminen/käsittely/laadunvalvonta sekä sähköisten raportointijärjestelmien/vaatimusten hallinta. Tähän sisältyy tietojen julkaiseminen ja niiden saatavuuden varmistaminen (esim. interaktiiviset kartat, tulostaulut, raportit).
- Vuodesta 2024: Tiettyjen tavoitteiden seuranta esimerkiksi Copernicus-ohjelman avulla (kuten kaupunkien viheralueita ja latvuspeittävyttä koskevat tavoitteet);
- 2024-2050 (jatkuvasti): Tietojen julkaiseminen, visualisointi ja saatavuus (raportit, tulostaulut, kartat) hyödyntäen mahdollisuuksien mukaan olemassa olevia tietojärjestelmiä (Biodiversity Information System for Europe, Knowledge Centre for Biodiversity Water Information System Europe, Forest Information System for Europe jne.);
- ~ 2026-2027 (ensimmäinen kierros): tuki jäsenvaltioiden toimittamien kansallisten ennallistamissuunnitelmien arvioinnissa (yhdessä komission ja ulkopuolisen toimeksisaajan kanssa);

- Vuodesta 2030 alkaen kolmen vuoden välein: Arvointi jäsenvaltioiden edistymiskertomuksista, joissa käsitellään jäsenvaltioiden ja unionin tason edistymistä tavoitteiden saavuttamisessa; perusteena käytetään ennallistamistoimenpiteitä ja jäsenvaltioiden raportointivelvoitteidensa mukaisesti ilmoittamia tilan kehityssuuntauksia (käyttäen tämän taulukon toisen kohdan mukaisesti laadittua raportointimuotoa) sekä luontotyyppien ja lajien suojelun tason kehityksen tuloksia, jotka jäsenvaltiot ovat raportoineet luontodirektiivin 17 artiklan ja lintudirektiivin 12 artiklan mukaisesti, tietoja, jotka on raportoitu direktiivin 2000/60/EY 15 artiklan, direktiivin 2009/147/EY 12 artiklan ja direktiivin 2008/56/EY 18 artiklan mukaisesti.

- 2024-2050: Jäsenvaltioiden neuvontapalvelu: järjestelmällinen tuki jäsenvaltioille seuranta, raportointia, tavoitteiden asettamista ja kansallisen ennallistamissuunnitelman laatimista koskevissa teknisissä kysymyksissä.

Useissa edellä mainituissa täytäntöönpanovaiheissa tutkimustulosten käyttö (esim. IPBES ja EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma) ja tieteellisten välineiden käyttö (esim. mallintaminen, skenaariot ja asiantuntijapaneelin raportit) tukevat ja täydentävät Euroopan ympäristökeskuksen, Yhteisen tutkimuskeskuksen ja ympäristöasioiden pääosaston työtä.

1.5.2. *EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla.*

Syyt siihen, miksi toimi toteutetaan EU:n tasolla (ennen toteutusta):

Luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen ja ekosysteemien tilan heikkeneminen, mukaan lukien ekosysteemeihin kohdistuvat paineet, ovat laajamittainen ja rajat ylittävä haaste, eikä niihin voida vastata tehokkaasti pelkästään jäsenvaltioiden tasolla.

Odotettavissa oleva EU:n tason lisäarvo (toteutuksen jälkeen):

— Tarvitaan EU:n tason koordinoituja toimia sopivassa mittakaavassa, jotta voidaan saavuttaa merkittäviä ennallistamistasoja ja hyötyä synergiasta ja tehokkuushyödyistä. Esimerkiksi yhden ekosysteemin ennallistamisella (ja siten sen luonnon monimuotoisuuden tukemisella) on myönteisiä vaikutuksia muihin läheisiin ekosysteemeihin tai niihin liittyviin ekosysteemeihin ja niiden luonnon monimuotoisuuteen. Monet lajit menestyvät paremmin yhteenliittyvien ekosysteemien verkostossa.

— EU:n tason toimilla luotaisiin tasapuoliset toimintaedellytykset ja puututtaisiin ”vapaamatkustuksen” ongelmaan. Toisin sanoen jotkin jäsenvaltiot, jotka eivät tee aloitteita ekosysteemien ennallistamiseksi omalla alueellaan, voivat saada epäoikeudenmukaisia lyhyen aikavälin etuja niihin jäsenvaltioihin nähden, jotka tekevät aloitteita ennallistamiseksi. Tämä voi tapahtua yleensä rajat ylittävillä alueilla.

— Luonnon monimuotoisuutta ja ekosysteemien ennallistamista koskevien kunnianhimoisten ja koordinoitujen toimien toteuttaminen EU:n tasolla antaa tarvittavan uskottavuuden ”esimerkkinä ja toimina” kansainvälisellä tasolla.

1.5.3. Vastaavista toimista saadut kokemukset

Ekosysteemien ennallistamistoimet ovat tähän mennessä olleet riittämättömiä. Toiminnassa havaittiin kolme puutetta:

1. Vapaaehtoiset tavoitteet ovat olleet tehottomia. Vuoteen 2020 ulottuvan EU:n biodiversiteettistrategian vapaaehtoista tavoitetta ennallistaa vähintään 15 prosenttia huonontuneista ekosysteemeistä ei saavutettu. Strategian arviointitutkimuksessa yksilöitiin ekosysteemien ennallistamisen epäonnistumisen syyksi se, että tavoitteet ovat pikemminkin vapaaehtoisia kuin oikeudellisesti sitovia. Tämän seurauksena ennallistamistoimia koskevan sitoutumisen ja poliittisen priorisoinnin puute oli keskeinen este, minkä vuoksi ennallistamiseen ei ollut riittävästi rahoitusta ja resursseja. Toisaalta vuoteen 2020 ulottuvan biodiversiteettistrategian toinen tavoite, joka koski haitallisia vieraslajeja ja joka tehtiin oikeudellisesti sitovaksi antamalla uusi asetus, johti siihen, että tämä tavoite pantiin suurelta osin täytäntöön ja saatiin hyötyjä, joita ei olisi saavutettu, jos tavoite olisi ollut vapaaehtoinen.

2. Voimassa olevan lainsäädännön puutteet. Vuoteen 2020 ulottuvan biodiversiteettistrategian ja eräiden keskeisten säädösten arviointi on paljastanut täytäntöönpano-ongelmia, jotka kuvastavat käsiteltävien kysymysten monimutkaisuutta. Tämän lisäksi jäljellä on useita puutteita, koska lainsäädännön osa-alueet eivät ole riittävän täsmällisiä (meristrategiapuitedirektiivi), aikasidonnaisia (luontodirektiivi) tai mitattavissa olevia (meristrategiadirektiivi) ennallistamistavoitteiden saavuttamiseksi.

3. Kokonaisvaltaisen lähestymistavan puuttuminen. Ekosysteemejä käsitellään erikseen eri säädöksissä, mikä on aiheuttanut haasteita koordinoitussa täytäntöönpanossa. Lintu- ja luontodirektiivit, vesipuitedirektiivit ja meristrategiadirektiivit ovat yleisesti ottaen johdonmukaisia, mutta lintu- ja luontodirektiivien toimivuustarkastus on kuitenkin tuonut esiin joitakin täytäntöönpanoon liittyviä haasteita silloin, kun nämä direktiivit ovat vuorovaikutuksessa, esimerkiksi vesimuodostumien osalta, koska niiden tila riippuu niitä ympäröivistä rantojen luontotyypeistä, ja niitä olisi käsiteltävä yhdennetysti erityisten ennallistamistavoitteiden saavuttamiseksi, kuten tulvatasanteiden osalta.

1.5.4. Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehityksen kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin

Aloite on osa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa, joka ohjaa EU:n kestävä kasvun strategiaa. Tähän sisältyy tavoite varmistaa, että EU:n luonnon monimuotoisuus elpyy vuoteen 2030 mennessä ja että kaikki EU:n ekosysteemit ennallistetaan vuoteen 2050 mennessä. Siinä asetetaan sitovat tavoitteet huonontuneiden ekosysteemien, luontotyyppien ja lajien palauttamiseksi hyvään tilaan. Se on myös jatkoa vuoteen 2030 ulottuvalle EU:n biodiversiteettistrategialle ja edistää sen saavuttamista.

Aloite kuuluu monivuotisen rahoituskehityksen 2021-2027 otsakkeen 3 (Luonnonvarat ja ympäristö) osastoon 9 (Ympäristö ja ilmastotoimet). Lainsäädäntö auttaa ottamaan käyttöön rahoitusta, jotta voidaan saavuttaa tavoite, jonka mukaan monivuotisen rahoituskehityksen vuotuisista menoista osoitetaan luonnon monimuotoisuutta koskeviin tavoitteisiin 7,5 prosenttia vuonna 2024 ja 10 prosenttia vuosina 2026 ja

2027, ja samalla otetaan huomioon ilmastoa ja luonnon monimuotoisuutta koskevien tavoitteiden nykyiset päällekkäisyydet.

Ehdotus täydentää muita vuoteen 2030 ulottuvassa biodiversiteettistrategiassa esitettyjä toimenpiteitä, erityisesti seuraavia: 1) Yhteistyö teollisuuden ja yritysten kanssa yritysten kestävä hallinnon vahvistamiseksi; 2) EU:n kestävä rahoituksen luokitusjärjestelmän ja uudistetun kestävä rahoituksen strategian kehittäminen luonnon monimuotoisuutta edistävien investointien varmistamiseksi; 3) Kansainvälisen yhteistyön vahvistaminen samankaltaisten toimenpiteiden käyttöönoton edistämiseksi (tämä kuuluu monivuotisen rahoituskehiksen lukuun 14 – Ulkoiset toimet).

Biodiversiteettistrategiassa asetettiin tavoitteeksi vapauttaa vähintään 20 miljardia euroa vuodessa luontoon liittyviin menoihin, mukaan lukien Natura 2000 -verkostoon liittyvät investointiprioriteetit ja vihreä infrastruktuuri, ja perustaa InvestEU-ohjelman puitteissa erityinen luonnonpääomaa ja kiertotaloutta koskeva aloite, jolla mobilisoidaan vähintään 10 miljardia euroa seuraavien kymmenen vuoden aikana. Lisäksi heinäkuussa 2021 hyväksytyllä uudistetulla kestävä rahoituksen strategialla tuetaan taloudellista toimintaa, joka edistää kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä, ja luodaan kehys, jolla varmistetaan, että rahoitusjärjestelmä auttaa lieventämään luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvia nykyisiä ja tulevia riskejä ja heijastaa paremmin sitä, miten luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen vaikuttaa yritysten kannattavuuteen ja pitkän aikavälin näkymiin.

Kaudella 2021–2027 tukimenot (täytäntöönpanon tukemiseksi jäsenvaltioissa) katetaan Euroopan maatalouden tukirahastosta, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta, Euroopan aluekehitysrahastosta, koheesiorahastosta, ympäristö- ja ilmastotoimien ohjelmasta (Life), tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmasta (Horisontti Eurooppa), Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta, kestävä kalastusta koskevista kumppanuussopimuksista ja alueellisista kalastuksenhoitojärjestöistä, Euroopan avaruusohjelmasta, Verkkojen Eurooppa -välineestä, Euroopan sosiaalirahasto plussasta, InvestEU-ohjelmasta, unionin pelastuspalvelumekanismista sekä EU:n jäsenvaltioiden kansallisesta rahoituksesta ja yksityisestä rahoituksesta.

1.5.5. Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehtoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleenkohdentamiseen

Uuden asetusehdotuksen täytäntöönpanosta seuraa komissiolle uusia tehtäviä ja toimia. Tämä edellyttää henkilöresursseja, Euroopan ympäristökeskuksen tukea, hankintaresursseja ulkopuolisia toimeksisaajia varten ja hallinnollisia järjestelyjä YTK:n kanssa.

Ympäristöasioiden pääosastossa tarvitaan viisi uutta kokoaikaista työntekijää (4 AD + 1 AST) asetuksen täytäntöönpanemiseksi.

Kohdassa 1.5.1 luetellut täytäntöönpanotehtävät lisäävät huomattavasti ympäristöasioiden pääosaston työ määrää esimerkiksi seuraavilla aloilla:

- kansallisten ennallistamissuunnitelmien ja jäsenvaltioiden lisäraportoinnin arviointi (säännöllinen raportointi seurannasta ja ennallistamistoimenpiteiden täytäntöönpanosta);

- erilaisten komitologiasäädösten ja niiden tulevien muutosten laatiminen;

- tämän lainsäädännön nojalla perustetun uuden erityiskomitean hallinnointi (vähintään kaksi kokousta vuodessa) sekä asiantuntijaryhmän kokoukset;
- erilaisten ohjeasiakirjojen ja tiedotusmateriaalin laatiminen, jotta jäsenvaltioita voidaan tukea uuden asetuksen täytäntöönpanossa.

Jäsenvaltioiden ylimääräiset suunnittelu- ja raportointitehtävät ja niistä johtuvat tietovirrat edellyttävät ympäristöasioiden pääosastolta valmistelua, arviointia ja seurantaa. Asetuksessa säädetyt täytäntöönpanosäädökset sekä säädöksen tulevat muutokset uusien ennallistamistavoitteiden asettamiseksi aiheuttavat myös huomattavan työtaakan valmistelun ja lainsäädäntömenettelyiden osalta. Niiden (teknisten) töiden osalta, jotka ulkoistetaan toimeksisaajille, Euroopan ympäristökeskukselle tai yhteiselle tutkimuskeskukselle, ympäristöasioiden pääosasto tarvitsee resursseja työn koordinoimiseksi, ohjaamiseksi ja valvomiseksi.

Uuden asetuksen erityinen poliittinen painoarvo ja laaja soveltamisala, joka liittyy useiden muiden komission yksiköiden toimivaltaan, edellyttävät paljon valmistelu- ja analysointityötä, jotta voidaan hallita lisääntyvää vuorovaikutusta komission muiden yksiköiden, Euroopan ympäristökeskuksen, neuvoston ja Euroopan parlamentin, sidosryhmien ja jäsenvaltioiden hallintoelinten kanssa sekä poliittisella että käytännön tasolla.

Kaikki edellä mainitut tehtävät edellyttävät jatkuvaa korkeaa poliittista arvostelukykystä, poliittista tietämystä, analyttisiä taitoja, riippumattomuutta ja resilienssiä koko lainsäädännön pitkän aikavälin täytäntöönpanon ajan, ja sen vuoksi tarvitaan vakinaisia AD-virkamiehiä lyhytaikaisten sopimussuhteisten toimihenkilöiden sijaan.

Mahdollisuuksien mukaan käytetään ulkoistamista, mutta sekin edellyttää valvontaa. Lisäksi on keskeisiä tehtäviä, jotka edellyttävät huomattavaa poliittista herkkävaistoisuutta ja jotka vain komissio voi suorittaa.

YTK:

YTK:n kanssa on tarkoitus sopia yhdestä tai useammasta hallinnollisesta järjestelystä, jotta voidaan laatia menetelmät seurantaa, indikaattorien valintaa ja hyvän tilan arviointia varten niiden ekosysteemien osalta, joita varten sitä ei ole vielä saatavilla, sekä asettaa uusia tavoitteita ja vastaavia perustasoja vaiheessa 2. Toiminnan arvioitu talousarvio on 350 000 euroa vuodessa. Tämä arvio perustuu aikaisempiin hallinnollisiin järjestelyihin ja/tai samankaltaisiin sopimuksiin.

Palveluhankintoja koskevat sopimukset:

Useat täytäntöönpanotehtävät edellyttävät ulkopuolista tukea konsulteilta, esimerkiksi

- kansallisten ennallistamissuunnitelmien arviointi (jäsenvaltioiden on toimitettava ne vuoden 2026 alkuun mennessä¹¹⁵)
- ennallistamista koskevien ohjeiden laatiminen jäsenvaltioille;

¹¹⁵

Riippuu siitä, milloin asetus tulee voimaan, mikä puolestaan riippuu hyväksymispäivästä.

Näihin sopimuksiin tarvitaan arviolta 600 000 euroa vuodessa. Ensimmäisinä vuosina keskitytään ohjeiden laatimiseen, kun taas seuraavina vuosina keskitytään kansallisiin tervehdyttämissuunnitelmiin (2026). Arvio perustuu määrärahoihin, joita tarvitaan vesipuitedirektiivin mukaiseen vastaavaan tehtävään eli vesipiirin hoitosuunnitelmien tarkistamiseen.

Kun kyseessä ovat hankinnat (palvelusopimukset), jotka koskevat yhtä tai useampaa vaikutustenarviointia uusista (vaihe 2) tavoitteista, kolmen vuoden arvioitu talousarvio on 300 000 euroa vuodessa.

Ympäristökeskus:

Euroopan ympäristökeskus tukee komissiota valmisteluvaiheessa (2022–2023, vaikka lisäresursseja asetetaan saataville vasta vuodesta 2023) sekä asetuksen täytäntöönpanon aikana. Tämä merkitsee huomattavaa työtaakkaa useissa ympäristökeskuksen uusissa tehtävissä (ks. kohdassa 1.5.1 luetellut tehtävät). Näitä tehtäviä varten tarvitaan arviolta 7 väliaikaista toimihenkilöä + 5 sopimussuhteista toimihenkilöä. Näistä yksi väliaikainen toimihenkilö työskentelee AST-tasolla avustajina (hallinnollinen ja taloudellinen hallinto ja tuki). Lisäksi Euroopan ympäristökeskus edellyttäisi 1 433 000 euron lisämäärärahoja pääasiassa tietotekniikkainfrastruktuuriin vuoteen 2027 saakka, ekosysteemiasiantuntemusta (150 000 euroa/vuosi vuoteen 2027) ja 3 406 000 euron toimintamäärärahoja vuoteen 2027 saakka.

Arvio perustuu näiden tehtävien suorittamiseen tarvittavaan kapasiteettiin ja asiantuntemukseen sekä tietotekniikkainfrastruktuuriin. Ks. yksityiskohtaiset perustelut jäljempänä.

Euroopan ympäristökeskuksessa tarvitaan seuraavat henkilöstöprofiilit:

1. Alue	2. Lisävirat/-toimet	3. Määrärahat	4. Tehtävät	5. Aikataulu
Aihekohtainen asiantuntemus, joka kattaa ekosysteemitavoitteet: Näiden virkojen tarkoituksena olisi tarjota perusteellista aihekohtaista asiantuntemusta kaikista seitsemästä ekosysteemityypistä, joita varten ennallistamislainsäädännössä on tavoitteita (huom. jotkin asiantuntijat voivat kattaa useampia ”ekosysteemityyppejä” ja ”jotkin ekosysteemityypit” tarvitsevat enemmän asiantuntijoita, esimerkiksi pölyttäjien osalta). Nämä asiantuntijat tukisivat tämän jälkeen edellä olevassa taulukossa lueteltuja 11 tehtävää.	5 AD6-tointa, joihin liittyy mikä tahansa seuraavan asiantuntemuksen yhdistelmä: - Kosteikkojen ennallistaminen (mukaan lukien turvemaiden uudelleenvesittäminen, suoalueiden ja rannikoiden kosteikot) - Metsäekosysteemien ennallistaminen - Maatalouden ekosysteemit ja niityt, mukaan lukien nummet ja pensaikot, viljelysmaiden linnut - Makean veden alueiden ennallistaminen: järvet ja tulva-alueiden luontotyytit, myös jokien esteet - Meriekosysteemien ennallistaminen, mukaan lukien rannikkoalueet - Kaupunkiekosysteemien	150 000 euroa vuodessa asiantuntemuksen tukemiseen niissä ekosysteemeissä, joilla ei olisi vahvaa edustusta kuudessa työntekijässä tai jotka tarvitsisivat lisätyötä. Esimerkiksi merialue kattaa suuren määrän ekosysteemejä, jotka on ryhmitelty yhteen, ja vastaavasti metsät ja maatalouden ekosysteemit kattavat 85 prosenttia EU:n maa-alasta.	Keskeinen tekninen asiantuntemus, jota tarvitaan tärkeimmissä ekosysteemityypeissä seuraavien ennallistamislain mukaisten tehtävien hoitamiseksi: 1. Päävastuu ekosysteemityyppejä varten tehtävän kansallisen ennallistamissuunnitelman muodon suunnittelusta ja täytäntöönpanosta (jos resursseja voidaan asettaa saataville ennen täytäntöönpanoa) 2. Tuki ennallistamisalueisiin liittyvien tavoitteiden määrittelylle ekosysteemityypin osalta 3. Päävastuu raportointimuodon suunnittelusta 6. Tuki kansallisten ennallistamissuunnitelmien arvioinnille keskeisissä ekosysteemityypeissä 7. Päävastuu jäsenvaltioiden edistymistä koskevien kertomusten arvioinnissa 9. Tuki seurantamenetelmän laatimiselle seuranta, indikaattoreita ja keskeisten ekosysteemityyppien hyvän tilan arviointia varten 10. Päävastuu keskeisistä vastauksista jäsenvaltioiden tukipalvelussa Lisäksi nämä tehtävät edistävät osaltaan • Tukea luontodirektiivien nojalla saatujen tietojen laadun parantamiseen, sillä raportointi on tällä hetkellä puutteellista • YTK:n yhdistämistä ja koordinoitua sen pyrkiessä kehittämään menetelmiä ennallistamisen edistymisen mittaamiseksi	Vuodesta 2023 alkaen: tehtävät 1., 2., 3., 9., 10. 2026-2027: tehtävä 6. Vuodesta 2030 alkaen: tehtävä 7

arviointiin. Tämä toiminta-ala kattaa raportoinnin (tietojen haku/käsittely/laadunvalvonta), tietojärjestelmien (esim. katselulaitteita, tulostaulut, interaktiiviset kartat) tukemisen sekä data-analytiikan, myös GIS:n, tukemisen. Ympäristökeskuksen data- ja tietopalvelut (DIS) ovat tällä hetkellä ylikuormitettuja, ja riittävät tietotekniset tukiresurssit ovat ratkaisevan tärkeitä, jotta ympäristökeskus voi ottaa hoitaakseen nämä uudet tehtävät.	2 FG-IV paikkatieto-tilastoasiantuntijaa		Tekninen asiantuntija, joka liittyy seuraaviin: • Ekosysteemityyppien alueellinen kartoitus ennallistamisen kohteena olevan alueen arvioimiseksi • Jokien inventaarioiden ja kartoituksen seurantatiedot (tilastot ja interpolointi)	
Yleinen koordinointi ja hallinnointi koordinoinnin raportointiseksi, Eionet, jäsenvaltioiden koordinointi Tässä tehtävässä tarkoituksena olisi johtaa raportointiprosessin yleistä koordinointia, jossa suurin osa työstä tehdään edellä mainitussa toimessa.	1 AD7-toimi, kansallisen uudistusohjelman uudelleentarkastelun hallinnointi ja koordinointi, jäsenvaltioiden valmiuksien kehittäminen kansallisen uudistusohjelman kehittämisessä, uudelleentarkastelussa ja täytäntöönpanossa	Kokoukset 20 000 vuodessa Yhteydenpito	Tämä keskeinen asiantuntija toimii koordinaattorina, joka auttaa koordinoimaan kansallisten ennallistamisohjelmien uudelleentarkastelua, valmiuksien kehittämistä jäsenvaltioissa ja kansallisen uudistusohjelman täytäntöönpanoa. Tämän henkilön on tarkoitus hoitaa myös seuraavia tehtäviä: 5. Tietojen julkaiseminen ja saatavuus (esim. interaktiiviset kartat, tulostaulut, raportit). 6. Tuki kansallisten ennallistamissuunnitelmien arvioinnissa 7. Tukeminen jäsenvaltioiden edistymistä koskevien kertomusten arvioinnissa 10. Jäsenvaltioiden tukipalvelun koordinointi	Täytäntöönpanon aloittaminen
VÄLISUMMA	1 x AD 7 5 x AD 6 1 x AST	Palvelusopimus (ekosysteemien asiantuntemus):		

	4 x FGIV	150 000 euroa /v IT-kustannukset: 600 000 euroa / käynnistys+ 200 000 euroa /täytäntöönpanovuosi		
Lisätuki pölyttäjille – pölyttäjien seurantaverkosto	1 FGIV pölyttäjät/tilastomenetelmät		Yhteydet ja koordinointi YTK:n pölyttäjiä käsittelevien asiantuntijoiden kanssa	
YHTEENSÄ	1 x AD 7 5 x AD 6 1 x AST 5 x FGIV			

1.6. Ehdotetun toimen/aloitteen kesto ja rahoitusvaikutukset

- ☐ kesto on rajattu
 - ☐ toiminta alkaa [PP/KK]VVVV ja päättyy [PP/KK]VVVV.
 - ☐ maksusitoumusmäärärahoihin kohdistuvat rahoitusvaikutukset koskevat vuosia YYYY–YYYY ja maksumäärärahoihin kohdistuvat rahoitusvaikutukset vuosia YYYY–YYYY.
- ☒ kesto ei ole rajattu
 - Käynnistysvaihe alkaa 1.1.2022 ja päättyy 1.1.2024,
 - minkä jälkeen toteutus täydessä laajuudessa.

1.7. Hallinnointitapa (Hallinnointitavat)¹¹⁶

- ☒ **Suora hallinnointi**, jonka komissio toteuttaa käyttämällä
 - ☒ yksiköitään, myös unionin edustustoissa olevaa henkilöstöään
 - ☐ toimeenpanovirastoja
- ☐ **Hallinnointi yhteistyössä** jäsenvaltioiden kanssa
- ☒ **Välillinen hallinnointi**, jossa täytäntöönpanotehtäviä on siirretty
 - kolmansille maille tai niiden nimeämille elimille
 - ☐ kansainvälisille järjestöille ja niiden erityisjärjestöille (tarkennettava)
 - ☐ Euroopan investointipankille tai Euroopan investointirahastolle
 - ☒ varainhoitoasetuksen 70 ja 71 artiklassa tarkoitetuille elimille
 - ☐ julkisoikeudellisille yhteisöille
 - ☐ sellaisille julkisen palvelun tehtäviä hoitaville yksityisoikeudellisille elimille, joille annetaan riittävät rahoitustakuut;
 - ☐ sellaisille jäsenvaltion yksityisoikeuden mukaisille elimille, joille on annettu tehtäväksi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden täytäntöönpano ja joille annetaan riittävät rahoitustakuut;
 - ☐ henkilöille, joille on annettu tehtäväksi toteuttaa SEU-sopimuksen V osaston mukaisia yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan erityistoimia ja jotka nimetään asiaa koskevassa perussäädöksessä.
 - Jos käytetään useampaa kuin yhtä hallinnointitapaa, olisi annettava lisätietoja kohdassa ”Huomautukset”.

Huomautukset:

¹¹⁶ Kuvaukset eri hallinnointitavoista ja viittaukset varainhoitoasetukseen ovat saatavilla budjettipääosaston verkkosivuilla osoitteessa <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. HALLINTATOIMENPITEET

2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt

Ilmoitetaan sovellettavat aikavälit ja edellytykset.

Aloitteeseen kuuluvat hankinnat, hallinnolliset järjestelyt, Euroopan ympäristökeskuksen rahoitusosuuden lisääminen ja vaikutus komission henkilöstöresursseihin. Tämän tyyppisiin kuluihin sovelletaan vakiosääntöjä.

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t)

2.2.1. Perustelut ehdotetu(i)lle hallinnointitavalle(/-tavoille), rahoituksen toteutusmekanismille(/-mekanismeille), maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle

Ei sovelleta – vrt. edellä.

2.2.2. Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä

Ei sovelleta – vrt. edellä.

2.2.3. Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisaikajankohdan odotetuista virheriskitasoista

Ei sovelleta – vrt. edellä.

2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

Ilmoitetaan käytössä olevat ja suunnitellut ehkäisy- ja suojatoimenpiteet, esimerkiksi petostentorjuntastrategian pohjalta

Ei sovelleta – vrt. edellä.

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat

- Talousarviossa jo olevat budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä.

Monivuotisen rahoituskehityksen otsake	Budjettikohta	Meno-laji	Rahoitusosuudet			
	Numero	JM/EI-JM ¹¹⁷	EFTA-mailta ¹¹⁸	ehdokasmailta ¹¹⁹	kolmansilta mailta	varainhoitoasetuksen 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetut rahoitusosuudet
3	09 02 01 - Luonto ja luonnon monimuotoisuus	JM	KYLLÄ	EI	/EI	EI
3	09 10 02 – Euroopan ympäristökeskus (EEA)	JM	KYLLÄ	KYLLÄ	EI	EI
7	20 01 02 01 – Palkat ja palkanlisät	EI-JM	EI	EI	EI	EI
7	20 02 01 01 – Sopimussuhteiset toimihenkilöt	EI-JM	EI	EI	EI	EI

- Uudet perustettaviksi esitetyt budjettikohdat: n/a

¹¹⁷ JM = jaksotetut määrärahat; EI-JM = jaksottamattomat määrärahat.

¹¹⁸ EFTA: Euroopan vapaakauppaliitto.

¹¹⁹ Ehdokasmaat ja soveltuvin osin Länsi-Balkanin mahdolliset ehdokasmaat.

3.2. Arvioidut vaikutukset määrärahoihin

3.2.1. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista toimintamäärärahoihin

- ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä toimintamäärärahoja.
- ☒ Ehdotus/aloite edellyttää toimintamäärärahoja seuraavasti:

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	3	Otsake 3: Luonnonvarat ja ympäristö
---	---	-------------------------------------

Pääosasto: ENV			Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Vuosi 2025	Vuosi 2026	Vuosi 2027	YHTEENSÄ
• Toimintamäärärahat									
09 02 01 - Luonto ja luonnon monimuotoisuus	Sitoumukset	(1a)	0,950	0,950	0,950	1,250	1,250	1,250	6,600
	Maksut	(2 a)	0,950	0,950	0,950	1,250	1,250	1,250	6,600
Budjettikohta	Sitoumukset	(1b)							
	Maksut	(2b)							
Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat ¹²⁰									
Budjettikohta		(3)							
Pääosaston ENV määrärahat yhteensä	Sitoumukset	=1a+1b +3	0,950	0,950	0,950	1,250	1,250	1,250	6,600
	Maksut	=2a+2b +3	0,950	0,950	0,950	1,250	1,250	1,250	6,600

¹²⁰

Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

Edellä ilmoitettu määrä tarvitaan erilaisten säännöksiin liittyvien täytäntöönpanotehtävien tukemiseen ympäristöasioiden pääosastossa ja Yhteisessä tutkimuskeskuksessa.

Hankittuihin toimintoihin sisältyy yleinen tukisopimus ennallistamislainsäädännön täytäntöönpanemiseksi ja vaikutustenarvioinnin tukisopimukset uusien ennallistamistavoitteiden asettamiseksi.

Lisäksi tähän luokkaan on sisällytetty hallinnollisia järjestelyjä YTK:n kanssa, erityisesti seurantamenetelmän, indikaattorien ja hyvän tilan arvioimiseksi niitä ennallistamistavoitteita varten, joita varten sitä ei vielä ole, sekä tiettyjen tavoitteiden seurantajärjestelmän perustamisen valmistelua ja tukemista varten.

Kaikki kulut henkilöstöhallinnon ja hallinnon kuluja lukuun ottamatta (miljoonaa euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella))								
Tehtävät	Resurssit	2022	2023	2024	2025	2026	2027	YHTEENSÄ
Yleinen tuki ennallistamislainsäädännön täytäntöönpanolle (kansallisten ennallistamisohjelmien arviointi, ohjeiden laatiminen jäsenvaltioille jne.)	Palvelusopimus / Ulkopuoliset asiantuntija	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	3,600
Seurantamenetelmien, indikaattorien ja hyvän tilan arviointimenetelmän vahvistaminen Tiettyjen ennallistamistavoitteiden seurannan valmistelu ja tukeminen	Ympäristöasioiden pääosaston ja YTK:n välinen hallinnollinen järjestely	0,350	0,350	0,350	0,350	0,350	0,350	2,100
Uusien ennallistamistavoitteiden vaikutusten arviointi	Vaikutusten arvioinnin tukisopimukset				0,300	0,300	0,300	0,900
YHTEENSÄ:		0,950	0,950	0,950	1,250	1,250	1,250	6,600

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Monivuotisen rahoituskehityksen otsake			3	Luonnonvarat ja ympäristö					
Ympäristökeskus				2023	2024	2025	2026	2027	YHTEENSÄ
Osasto 1: Henkilöstömenot	Sitoumukset	(1)		1,023	2,086	2,128	2,170	2,214	9,621
	Maksut	(2)		1,023	2,086	2,128	2,170	2,214	9,621
Osasto 2: Infrastruktuuri, hallintomenot	Sitoumukset	(1a)		0,275	0,281	0,287	0,292	0,298	1,433
	Maksut	(2 a)		0,275	0,281	0,287	0,292	0,298	1,433
Osasto 3: Toimintamenot	Sitoumukset	(3 a)		1,004	0,587	0,596	0,605	0,614	3,406
	Maksut	(3b)		1,004	0,587	0,596	0,605	0,614	3,406
Ympäristökeskuksen määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	=1 + 1a + 3a		2,302	2,954	3,011	3,067	3,126	14,460
	Maksut	=2 + 2a + 3b		2,302	2,954	3,011	3,067	3,126	14,460

Euroopan ympäristökeskuksen menoja koskevat huomautukset:

Osasto 1 Kustannukset kokoaikavastaavaa kohti lasketaan seuraavasti:

- väliaikaiset toimihenkilöt (AD/AST), joiden keskimääräiset henkilöstökustannukset ovat 157 000 euroa/vuosi kerrottuna 1,342:lla (Kööpenhaminan elinkustannuskerroin);
- sopimussuhteiset toimihenkilöt, joiden keskimääräiset henkilöstökustannukset ovat 85 000 euroa/vuosi x 1,342.
- vuotuinen 2 prosentin inflaatioaste vuodesta 2024 alkaen.
- ensimmäisenä vuonna (2023) henkilöstökustannukset lasketaan vain puoleksi vuodeksi, koska oletuksena on, että koko henkilöstöä ei palkata vielä tammikuussa 2023.

Osasto 2: Tähän osastoon sisältyvät yleishyödylliset palvelut, vuokraus ja palvelut sekä loppukäyttäjien tietotekniikka- ja viestintätarpeet, kuten kannettavat tietokoneet, ohjelmistolisenssit, puhelintoiminta ja isännöinti. Kustannuksia mukautetaan 2 prosentin inflaatioasteella vuodessa.

Osaston 3 kustannukset koostuvat seuraavista:

- Tietotekniikkakustannukset, joita tarvitaan jäsenvaltioista kerättyjen tietojen laadunarviointiin ja -varmistukseen (600 000 euroa tietojärjestelmän alustavaan kehittämiseen ja rakenteeseen, 200 000 euron vuotuinen ylläpito). Euroopan ympäristökeskus pyrkii käyttämään ulkopuolisia tietotekniikka-asiantuntijoita (sisäisesti tai ulkoisesti, jotta voidaan saavuttaa lisää tehokkuusetuja). Nämä kustannukset lisätään osaston 2 tietotekniikkakustannuksiin, jotka liittyvät Euroopan ympäristökeskuksen nykyisiin tietokantoihin ja tietojärjestelmiin.
- Ennallistamislainsäädäntöä koskevan erityisen tietojärjestelmän vuotuinen päivitys niiden isännöintiä ja pääasiassa tietojen ja muiden viestintäsovellusten esittämistä varten (200 000 euroa).
- Ekosysteemiasiantuntemusta koskevat tukisopimukset (palvelusopimukset, tutkimukset): 150 000 euroa/vuosi
- 9 indikaattorin kehittäminen ja tuottaminen sekä 1 yhdistelmäindikaattori (60 sivua): 15 000 euroa/vuosi
- Tiedotustoiminta: yhden pääasiallisen raportin julkaiseminen vuodessa (digitaalisesti, ei painettuna): 15 000 euroa/vuosi
- Eionet-kokoukset, 1 fyysinen kokous vuodessa 20 000 euroa

Tarvittava EU:n rahoitusosuuden lisäys ympäristökeskukselle kompensoidaan vähentämällä vastaavasti Life-ohjelman määrärahoja (budjettikohta 09.0202 – *Luonto ja luonnon monimuotoisuus*).

Milj. euroa

			2022	2023	2024	2025	2026	2027	YHTEENSÄ
• Toimintamäärärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	(4)							
	Maksut	(5)							
• Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat YHTEENSÄ		(6)							
Monivuotisen rahoituskehiksen OTSAKKEESEEN 3 (ENV + ympäristökeskus) kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	=4+ 6	0,950	3,252	3,904	4,261	4,317	4,376	21,060
	Maksut	=5+ 6	0,950	3,252	3,904	4,261	4,317	4,376	21,060

• Toimintamäärärahat (kaikki otsakkeet) YHTEENSÄ	Sitoumukset	(4)							
	Maksut	(5)							

Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat (kaikki otsakkeet) YHTEENSÄ		(6)							
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEISIIN 1–6 (ENV + Ympäristökeskus kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ (Viitemäärä)	Sitoumukset	=4+ 6	0,950	3,252	3,904	4,261	4,317	4,376	21,060
	Maksut	=5+ 6	0,950	3,252	3,904	4,261	4,317	4,376	21,060

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	7	”Hallintomenot”
---	----------	-----------------

Tämän osan täyttämiseksi on käytettävä rahoitus selvityksen liitteessä (sisäisten sääntöjen liite V) olevaa hallintomäärärahoja koskevaa selvitystä, joka on laadittava ennen rahoitus selvityksen laatimista. Liite ladataan DECIDE-tietokantaan komission sisäistä lausuntokierrosta varten.

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

				Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Vuosi 2025	Vuosi 2026	Vuosi 2027	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)			YHTEENSÄ
Pääosasto: ENV													
• Henkilöresurssit					0,785	0,85	0,785	0,785	0,785				3,925
• Muut hallintomenot ¹²¹					0,114	0,114	0,114	0,114	0,114				0,570
PO ENV YHTEENSÄ	Määrärahat				0,899	0,899	0,899	0,899	0,899				4,495

Kokoaikavastaavaa työntekijää kohti laskettu kustannus on 157 000 euroa/v. Muut hallinnolliset kustannukset liittyvät komiteaan ja asiantuntijaryhmän kokouksiin, virkamatkoihin ja muihin henkilökuntaan liittyviin kustannuksiin.

Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEeseen 7 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	(Sitoumukset yhteensä = maksut yhteensä)		0,899	0,899	0,899	0,899	0,899					4,495
--	---	--	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	--	--	-------

¹²¹ Hallintomäärärahojen tarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetuilla määrärahoilla ja/tai siirroilla sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä talousarvion puitteissa.

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Vuosi 2025	Vuosi 2026	Vuosi 2027	YHTEENSÄ
Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEISIIN 1–7 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	0,950	4,151	4,803	5,160	5,216	5,275	25,555
	Maksut	0,950	4,151	4,803	5,160	5,216	5,275	25,555

3.2.2. Arvioidut toimintamäärärahoista rahoitetut tuotokset

maksusitoumusmäärärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tavoitteet ja tuotokset			Vuosi N		Vuosi N+1		Vuosi N+2		Vuosi N+3		ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)						YHTEENSÄ	
	TUOTOKSET																	
	Tyyppi i ¹²²	Keski määr. kustan nukset	Lkm	Kusta nnus	Lkm	Kusta nnus	Lkm	Kusta nnus	Lkm	Kusta nnus	Lkm	Kusta nnus	Lkm	Kusta nnus	Lkm	Kusta nnus	Luku määrä yhteen sä	Kustann ukset yhteensä
ERITYISTAVOITE 1... ¹²³																		
– Tuotos																		
– Tuotos																		
– Tuotos																		
Välisumma, erityistavoite 1																		

¹²² Tuotokset ovat tuloksena olevia tuotteita ja palveluita (esim. rahoitettujen opiskelijavaihtojen määrä tai rakennetut tiekilometrit).

¹²³ Kuten kuvattu kohdassa 1.4.2 ”Erityistavoitteet”.

ERITYISTAVOITE 2																		
– Tuotos																		
Välisumma, erityistavoite 2																		
KAIKKI YHTEENSÄ																		

3.2.3. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista hallintomäärärahoihin

Ympäristökeskuksessa

- ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä hallintomäärärahoja.
- ☒ Ehdotus/aloite edellyttää hallintomäärärahoja seuraavasti:

Henkilöstötarpeet ympäristökeskuksessa, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	YHTEENSÄ
Väliaikaiset toimihenkilöt (AD-palkkaluokka)		0,632	1,289	1,315	1,342	1,368	5,947
Väliaikaiset toimihenkilöt (AST-palkkaluokat)		0,105	0,215	0,219	0,224	0,228	0,991
Sopimussuhteiset toimihenkilöt		0,285	0,582	0,593	0,605	0,617	2,683
Kansalliset asiantuntijat							
YHTEENSÄ		1,023	2,086	2,128	2,170	2,214	9,621

Kustannukset kokoaikavastaavaa kohti lasketaan seuraavasti:

- väliaikaiset toimihenkilöt (AD/AST), joiden keskimääräiset henkilöstökustannukset ovat 157 000 euroa/vuosi kerrottuna 1,342:lla (Kööpenhaminan elinkustannuskerroin);
- sopimussuhteiset toimihenkilöt, joiden keskimääräiset henkilöstökustannukset ovat 85 000 euroa/vuosi x 1,342.
- ensimmäisenä vuonna (2023) henkilöstökustannukset lasketaan vain puoleksi vuodeksi, koska oletuksena on, että koko henkilöstöä ei palkata vielä tammikuussa 2023.

Henkilöstötarpeet Euroopan talousalueella (kokoaikaiseksi muutettuna)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	YHTEENSÄ
Väliaikaiset toimihenkilöt (1 AD7 + 5 AD6-palkkaluokkaa)		6	6	6	6	6	
Väliaikaiset toimihenkilöt (AST- palkkaluokat)		1	1	1	1	1	
Sopimussuhteiset toimihenkilöt (3 GFIV + 1 GFIII)		5	5	5	5	5	
Kansalliset asiantuntijat							
YHTEENSÄ		12	12	12	12	12	

Komissio

- ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä henkilöresursseja.
- ☒ Ehdotus/aloite edellyttää henkilöresursseja seuraavasti:

Arvio kokoaikaiseksi henkilöstöksi muutettuna

			Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2024	Vuosi 2025	Vuosi 2026	Vuosi 2027	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)		
		• Henkilöstötaulukkuon sisältyvät virat/toimet (virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt)									
20 01 02 01 (päätoimipaikka ja komission edustustot EU:ssa)			65,0	65,0	65,0	65,0	65,0	65,0			
20 01 02 03 (EU:n ulkopuoliset edustustot)											
01 01 01 01 (epäsuora tutkimustoiminta)											
01 01 01 11 (suora tutkimustoiminta)											
		• Ulkopuolinen henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna) ¹²⁴									
20 02 01 (kokonaismäärärahoista katettavat sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)											
20 02 03 (sopimussuhteiset ja paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö ja nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa)											
XX 01 xx yy zz ¹²⁵		– päätoimipaikassa									
		– EU:n ulkopuolisissa edustustoissa									
01 01 01 02 (sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö - epäsuora tutkimustoiminta)											
01 01 01 12 (sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö - suora tutkimustoiminta)											
YHTEENSÄ			65,0	65,0	65,0	65,0	65,0	65,0			

Henkilöresurssien tarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetulla pääosaston henkilöstöllä ja/tai pääosastossa toteutettujen henkilöstön uudelleenjärjestelyjen tuloksena saadulla henkilöstöllä sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä talousarvion puitteissa.

Kuvaus henkilöstön tehtävistä:

Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	Ympäristöasioiden pääosasto tarvitsee neljä uutta AD-virkaa asetuksen yleistä täytäntöönpanoa varten ja jotta voidaan varmistaa sekundaarilainsäädännön valmistelu-, laatu- ja hyväksymismenettelyjen jatkuvuus asetuksessa ehdotettujen määräaikojen mukaisesti. Lisäksi tarvitaan yksi AST-virka, jolla tuetaan lainsäädännön yleistä täytäntöönpanoa.
---	---

¹²⁴ (sopimussuhteiset ja paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö ja nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa).

¹²⁵ Toimintamäärärahoista katettavan ulkopuolisen henkilöstön enimmäismäärä (entiset BA-budjettikohdat).

Ulkopuolinen henkilöstö	Ei sovelleta
-------------------------	--------------

Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehityksen kanssa

Ehdotus/aloite

- ☒ voidaan rahoittaa kokonaan kohdentamalla menoja uudelleen monivuotisen rahoituskehityksen kyseisen otsakkeen sisällä.

Komission lisätehtävät edellyttävät lisäresursseja unionin rahoitusosuuden määrän lisäyksenä ja Euroopan ympäristöviraston henkilöstötaulukon lisävirjoina. Ne rahoitetaan budjettikohdasta 09.0201 – Luonto ja luonnon monimuotoisuus.

Budjettikohtaan 09 02 01 sisältyvät kustannukset katetaan Life-ohjelmasta, ja ne suunnitellaan ympäristöasioiden pääosaston vuotuisen hallintasuunnitelman yhteydessä. Henkilöresurssien tarve katetaan ensisijaisesti vuotuisessa henkilöresurssimäärärahojen jakomenettelyssä käyttöön saatavilla lisäresursseilla.

- ☐ edellyttää monivuotisen rahoituskehityksen kyseiseen otsakkeeseen sisältyvän kohdentamattoman liikkumavaran ja/tai monivuotista rahoituskehystä koskevassa asetuksessa määriteltyjen erityisvälineiden käyttöä.

Selvitys tarvittavista toimenpiteistä, mainittava myös kyseeseen tulevat rahoituskehityksen otsakkeet, budjettikohdat ja määrät sekä ehdotetut välineet.

- ☐ edellyttää monivuotisen rahoituskehityksen tarkistamista.

Selvitys tarvittavista toimenpiteistä, mainittava myös kyseeseen tulevat rahoituskehityksen otsakkeet, budjettikohdat ja määrät

Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet

Ehdotus/aloite

- ☒ rahoittamiseen ei osallistu ulkopuolisia tahoja
- ☐ rahoittamiseen osallistuu ulkopuolisia tahoja seuraavasti (arvio):

Määrärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi N ¹²⁶	Vuosi N+1	Vuosi N+2	Vuosi N+3	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)			Yhteensä
Rahoitukseen osallistuva taho								
Yhteisrahoituksella katettavat määrärahat YHTEENSÄ								

¹²⁶ Vuosi N on ehdotuksen/aloitteen toteutuksen aloitusvuosi. ”N” korvataan oletetulla ensimmäisellä toteutusvuodella (esimerkiksi: 2021). Seuraavat vuodet täydennetään vastaavasti.

3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

- ☒ Ehdotuksella/aloitteella ei ole vaikutuksia tuloihin.
- ☐ Ehdotuksella/aloitteella on vaikutuksia tuloihin seuraavasti:
 - ☐ vaikutukset omiin varoihin
 - ☐ vaikutukset muihin tuloihin

tulot on kohdennettu menopuolen budjettikohtiin ☐

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tulopuolen budjettikohta:	Käytettävissä olevat määrärahat kuluvana varainhoitovuonna	Ehdotuksen/aloitteen vaikutus ¹²⁷						
		Vuosi N	Vuosi N+1	Vuosi N+2	Vuosi N+3	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)		
Momentti								

Vastaava(t) menopuolen budjettikohta (budjettikohdat) käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen tapauksessa:

[...]

Muita huomautuksia (esim. tuloihin kohdistuvan vaikutuksen laskentamenetelmä/-kaava tai muita lisätietoja).

[...]

¹²⁷ Perinteiset omat varat (tulli- ja sokerimaksut) on ilmoitettava nettomääräisinä eli bruttomäärästä on vähennettävä kantokuluja vastaava 20 prosentin osuus.